

20327

అభివృద్ధి నము వ్రకటింవ(బడును.

Vol. 9.

జెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ ఆగస్టు నెల 5-వ తేది శనివారము

No. 108

సంపుటము ౬

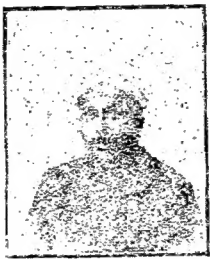
మండుభినామ సంవత్సరము, శ్రావణమాస శుద్ధ త్రయోదశి ౧౨.

సంచిక ౧౦౮

ఒకలాభకరమైన వార్త. దీనిని సకలమైనవారు గమనించవలెను. (1)

మేము సకలమైన ప్రారంభించి కొద్దికాలమైపుటిని మాతో
 వితిలేని కాలాదాయం లావాదేవి నడపుచున్నాము. ఏలయనగా
 స్వచ్ఛమైన మొదటిరకం వెండితోను, సవరముబంగారుతోను మాట
 ప్రకారము సకలమునకు నగలను తయారుచేసి యిచ్చుట. రెండవది
 చేసియిచ్చినది తృప్తికరముగా లేకన్న వాపసువుయ్యుకొని వైకము
 నిచ్చుట. గాన నగులు కొనదలచిన వారిందరు ఒకసారి మాకర్గ వేరము
 చేసినతరువాత మానమృతము వారికిఁ జెలియను. (142)

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుసామిశెట్టి, నగలవర్తకులు, చైనాబజారు, మద్రాసు.

మా లెవారికి నుండినవారు కం పెనెవారిచే కావాలిధనులగు రివాల్వర్లు. ఆరుతక విడుదలయ్యెను.

(3068) కృ.నం. స్థాపితము ౧౮౮౩ వం

గూ పెంబర. ధరలు నరనము క్యేటలాగు ఉచితము.

శిల్ప, కీల అంగుళములలో దొరుకును. చిన్నది- రెండు అంగుళములలోనిది మాత్రం మాత్రం మాత్రం.

నం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

ఈ పుస్తకమునందు అతిసుందరమైన 115 పటము లున్నవి.

సంపూర్ణము 9 సంపుటములు: ౯ భాగములు ఏక కాలమున కొనువారికి రూప ౧౧ ౦ ౦

సంపూర్ణము 3 సంపుటములు: బాల, అయోధ్యా కాండములు- ౧ సంపుటము ౪ ౪ ౦

ఆరణ్య, కీషింధా, సుందర కాండములు- ౧ సంపుటము ౪ ౪ ౦

యుద్ధ కాండము- మూడు భాగములు, ౧ సంపుటము ౪ ౪ ౦

శ్రీరామకాలనిర్ణయము ౦ ౮ ౦

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో., ఆనందముద్రణాలయము, మదరాసు. (1)

R. Venkateshwar and Co, Publishers, Leane Square, Madras

మీరు కొనియున్నారా? మహాగ్యతావ్రతులు!!

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సిద్ధాంతధర్మముల నేల కొనలేదు?

1. బాహ్యమహా కక్షారమృతముచే గుణములు కావనకు వాడెదవే కమ్మ రోగులకు అతివైకము. మన్నిని
 క. క. విక్టోరియా కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బాల్లబజారునీధి రంగూను, బళ్లారి.
 2. బాహ్యమహా కక్షారమృతము జనులకు గలదు చలవిభ రోగములను పూర్తిగా తొలగియును.
 350-300 మార్తలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 5 సీసాలవరకు రూప 1-4-0

సారస్వతానవము (బుద్ధిప్రసాదిని)

పిల్లలకు, రక్తబలకు, వృద్ధులకు, స్త్రీలకు బలము నిచ్చు కోవధము.
 మిదను మృగము, మరపు, కలనెడిను, చలవిభరము, అకలితేనందుట, కాంతిహాసతి, శుల్కము, మూలరోగము,
 వృష్ణధరము, క్షిప్రధరము మున్నగునాటిని పోగొట్టి అమితమైన శుద్ధరక్తము నిచ్చును బలమును గలిగించును.
 అని మానకతోటో గొప్ప పుస్తకము. 20 దినముల కోవధముగల బుడి 1 కి రూ 1-0-0

కాళ్ళగతునింపు:—మా కాతాతారుల పాకర్వార్మమై వాగుకోరుటచే మద్రాసు, నెం 881 కంబు శెట్టివీధిలో మా (బాంబె)
 తెరవియున్నాము. తప్పక ఎల్లరు ప్రోత్సహ మునక కోరెదము. వి. పి. ఆర్లూ మద్రాసు (బాంబె) నండి కంపనెదవు.
 (301-534) కాళ్ళపు వెంకటాచల వండితులు శ్రీశీతారావువ వైద్యశాల మైసూరు.

మేలైన జపాణ వట్టు పంచలు

అనేక పంచలు కర్పవడినందున ప్రస్తుతం ధోలు తగ్గించియున్నాము. వాచమలారా! శృంగారమున్న వానికరయన్న గలమేలైన అగల్ గట్టుపంచలు కండుగినముల ఆనం దముకొరకు తెప్పించి విశయించినది పోగా మిగత కొద్ది పం: బుమాలే మే యున్నది. ఇందులో ఎర్రపు, పచ్చ అనువచ్చు, రోజూ, మేఘవర్షం, ఇత్యాదిరంగులు నెల్ల. శ్లాఘ నీయమైనట్టివి. త్వరపడు.

6 1/2 మారనిడివిని 2 1/2 మారు వెడల్పుగల పట్టుపంచ 1-కి 8-4-0 980

తపాలభర్తలు శేరు. చిరునామ:— రాజలక్ష్మి కంపెని, నెం 44 నంబులయ్యన వీధి, మద్రాసు.

రిజిస్టరు చేయబడిన మేలైన లక్ష్మీ బ్రాండు

జె మా ఆ యి లు

సర్వరోగ నివారిణి. ఇందున్న జ్వరము, దగ్గు, పిత్తము, గొంతునొప్పి, కలరా, యిన్ ఫ్లుయెంజా, పల్లు నొప్పి, ఒడలు నొప్పలు యికా యితర వ్యాధులన్ను, ఉపయోగము. నెల బుడి 1-కి రూ 0-6-0

దజను 1-కి రూ. 2-12-0

గోన 1-కి రూ 80-0-0

అద్దెతో అద్వాన్యపంపించవలయును. 8 గోనలు ఒకేదకా తీయువారికి రైలుచార్జి ప్యాకింగు కర్కయు యశాం. మా యొక్క జామా ఆయిలు లక్ష్మి బ్రాండు అడ్రసు చూచి తీయవలెను. అమర్ చెంచు, సోబా చెంచు యంగ్లీషుమందు పలనరకు

సల్ఫాట్, నైట్రిక్ మొదటికలగీడ్డు, వ్యాపారస్తులు. నెం 63, వైకప్పవాయగి వీధి, మదరాసు.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

(2118-688) ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీగారడి, యో దృష్టివా స్త్రలాభము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్రకాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లపేక తమా పాలు విచిత్రనోదవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడింతుట భూమి నైన జముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ పుస్తకము తెలుగుభాషలో అతి సు-భమైన శైలిని వ్రాయబడి యున్నది. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీనికే రూ 4-0-0. త్వరపడు. పి. ఆర్. జనార్దనంనాయుడు, ఒంగోలు, గుంటూరుజిల్లా.

Mysore Government Security Life & Marriage Assurance Co., Ltd. Mysore.

Loans From Rs. 1,000 to Rs. 8,000.

Will be Given Without Interest and Without Security
To 200 Bondholders Every Year.

Houses from Rs. 1,000 and Upwards will be Purchased
Without Capital and Without Trouble for our Life Policy holders.
For prospectuses and Agency Terms, Please Apply to Messrs. P. K. Rau & Sons,
Chief Agents, Madras Presidency, Native States & Ceylon,
289, Thambu Chetty Street, MADRAS.

కవివారము

అష్టదశ కుష్టువ్యాధులు పూచీపైని
నిర్ణయకాలములో నివారింపబడును.

ఆర్షాయుర్వేదాపధ నిలయము, కాకినాడ.

మొదటి భాగము

బొగ్గుపులుసు వాయువు (Carbonic acid Gas)

అన్నివిధములయిన ఏకేటెడ్ వాటర్లు తయారు చేయుటకు ఉపయోగించునది.

చెన్నపురి గవర్నమెంటు కమిషన్ ఎక్సామినర్ వల్ల గ్యాసు శుద్ధమైన దని యోగ్యతాపత్రము
పొందబడినది. స్టాండావార్డ్ మిషనులు

ప్యారి అంకు కంపెనివారిక సబ్ కంట్రాక్టరులు లేరు గాన వలయువారు క్రింద కనపరచిన
విలాసమునకు నేరుగా వ్రాసుకొన్నయెడల ఆర్డర్లు సప్లయచేయబడును.

ప్యారి అండ్ కంపెని, మేనేజింగ్ ఏజెంట్స్,

ఈస్ట్ ఇండియా డిస్ట్రిబ్యూషన్ అండ్ షాగర్ ఫ్యాక్టరీస్ (లిమిటెడ్) నల్లికుప్పం.
(దక్షిణ ఆంధ్రాను జిల్లా)

ఇ నా న థే లె

మలేరియా జ్వరమునకు అమోఘమైన ఔషధము.

జ్వరగడ్డను కరిగించి, 15 దినములలో వ్యాధిని పూర్తిగా పోగొట్టును. మలేరియాను రానియ్యక
అటుంకపరచుటకై ఉదయం, సాయంకాలములందు పూటకు ఒకమాత్ర చొప్పున తీసుకొనవలెను.

అష్టాగ్ర

తిమురువాయువు, మూత్రరోగము మూత్రకృచ్ఛరోగము మున్నగువాటి తగిన దివ్యౌషధ మిది
యొక్కటియే. నమ్మకమైనట్టి మందుల దుకాణములందు, ఔషధశాలలందు దొరకును.

మెస్సర్స్ గోరియో (లిమిటెడ్) పోస్టుబాక్సు నెం 159, ఫోర్టు - బొంబాయి.

Esanafele. ఇండియా, బర్మా, సిలోనుకు సోల్ ఏజెంట్లు.

(25)

సిద్ధమకరధ్వజ (వైషజ్యరత్నావళి 920 పుట)

ఇది ఆయుర్వేదాపధములలో మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందియున్నది. ఇందు శుద్ధిచేసిన రసము, బంగారము, కస్తూరి, పచ్చ
కర్పూరము మొదలగు విలువగల ద్రవ్యములు చేరియున్నవి. వైషజ్యములోని యోగము ప్రకారము నిర్దుష్టముగా మాచే
తయారుచేయబడియున్నది.

శ్రీ స్వచ్ఛాహరణహోత్రో నకవాచిద్విపద్యతే । మేధాయాః కాంతిజనః కామోద్ధిపనకృష్ణహోత్రా ॥

బుద్ధిని, ఆయుర్దాయమును వృద్ధిచేయును. కీరమునకు కాంచినీయును. పాచ్యుగ ధాతుపుష్టితేసి కామోద్ధిపనము
గలిగించును. అతిమాత్రము, తయ, గుళికాగమలు, మొదలగు ధాతుక్షయకరములగు వ్యాధులలో పాచ్యుగ నుప
యోగకరము. ఉపయోగించువిధానము మండలో బంపబడును. మే 25 మాత్రలు రూ 5-0-0

ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్) వసూలైన మూలధనము 1,12,925.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి బి. యె., ఎమ్. బి. సి. యమ్. గారిచే స్థాపింపబడినది.

19 హాన్స్ రోడ్డు హంటుకోడు, మద్రాసు.

నిర్దుష్టముగ తయారుచేయబడిన కాశ్రియఔషధములకు పుట్టినిల్లు. క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

చేంబర్లెన్ గారి

పెయిన్ బామ్

వాత నొప్పులు, నడుము

నొప్పి, కాలినగాయములు.

తలనొప్పి, పండ్ల నొప్పి,

నరుకులు, చెబ్బలు

మున్నగునవి దీనివలన

తృప్తగుణముగను.

అన్ని జాగాలలో

విక్రయమునకు

దొరకును.

Are you in the Full Glory

OF

Manly Strength

If not, you are in urgent need of radical
remedy to regain your strength and

Manly Power

TRY BRISHYA JOGA

Prepared on the basis of Makaradhwaj
Gold, Musk, Etc., in assimilable form.

It Guarantees Results.

It quickly renews VIGOUR and VITALITY
and restores power of SUPER-MANHOOD.

Price one Phial (to last 30 days)

Rs. 6-4. Per V. P. P. Rs 6-10.

THE

Kalpataru Ayurvedic Works

94 Grey Street, CALCUTTA.

బెంగాలు పర్ వ్యూమరివారి

హి మా ని

లేక అందముగా మారుమంచును

విడువక ఉపయోగించుటచే

సౌందర్యము, ముఖవర్చస్సు

మిక్కిలి అభివృద్ధియగును

ఇది చర్మమును శుభ్రపరచి, రోజూగ్రహముగాను, మృదువు
గాను, కాంతిగాను మార్చి అమితమైన చందమును గలిగించును.
ఇందులో జీడులేదు. ఇది హిందూదేశమునందు ఉత్పత్తియగు
మూలికలచే, హిందూదేశ పెట్టుబడితో, హిందూదేశీయులచే
తయారు చేయబడినది. విదేశమునుండి వచ్చు జవానరంజకమైన
మంచుకు సమానముగానుండును. బుడ్డి 1 కి ధర రూ 0-12-0
దజను బుడ్డు ధర రూ 8-0-0

Sharma Banerji & Co.,

43, Strand Road,

Calcutta.

అ గ త ర్ తో హ ము

రు 116 లు బహుమానము

తయ, దగ్గు, ఒంగులు, ఉబ్బసము, మొదలగు శ్లేష్మ
వ్యాధులకు ఈ ఔషధము అమోఘముగా పనిచేయును.
1 నెల రోజులకు ఎటువంటి తయరొకమైనను పూర్తిగా నివారణ
యగును. దీనికి పథ్యములేను, వారరోజులలోనే చాలా
భాగము దీనినిజము కనిపించును. అట్టి నమ్మకము లేనివా
రాకపోకల ఖర్చులు మాకు పంపియెడల మేము స్వయముగా
వచ్చి పూర్తిగా వ్యాధి నివారణచేసి అటుపిమ్మట వైస వ్రాసిన
బహుమానము పిసికొనెదము. వారిరోజులకు సరిపడు మందుకు
వి. పి. ఖర్చులతో రు 1-6-0 లు అగును. 1 నెల రోజులకు
రు 4-6-0 లు అగును. కావలసినవారికి కేటలాగు ఉచితము.

మే నే జ రు

శ్రీ వేణుగోపాల వైద్యశాల, గోపాలపురం

కొత్తపేట పోస్టు, గోవానదిజిల్లా.

213)

అ మె రికా దేశ ము నందు తయారు చేయబడి

ప్రపంచమందు అంతటను అతి సుందరమైనదని

వేరు పొందిన సృష్టి మంగల కత్తితో (2)

మీరే ఔరము చేసికొనుదు

Brownie

ప్రసాద

ధర రూ. 4-8-0 లు మాత్రమే.

ఇంతవరకు గిల్టెట్లు రేజరులు

రూ. 12-0-0 కంటే తక్కువ ధరకు

విక్రయించబడలేదు.

క్రొత్తగా అభివృద్ధి చేయబడిన గిల్టెట్లు రేజరు

ధర 1-కిరూ. 21-8-0 అంతకు పైగా యుండును.

Gillette Safety Razor Co.,

BOSTON, U. S. A.

Representatives: Muller & Phipps (India) Limited, Calcutta, Bombay, Madras, Karachi, Rangoon

సులభము!

మంచి గిల్టెట్లు కత్తిని రేజరులో నుంచి
సబ్బు తడవి, ఔరము చేసికొనుదు.

సుఖముగా నుండును!

సులభముగా ఔరము చేయును, ముఖ
ము శుభ్రముగాను, చల్లగాను, అండ
ముగా నుండును.

అపాయము లేదు!

గాయములు కలుగ నీయకుండను, చీర్ష
మునకు మంటలు లేకుండునట్లును, శుభ్ర
ముగా వెంట్రుక లన్నిటిని పూర్తిగా
తీసివేయును.

ధర సులభము!

ధర అతివశాక ఒక కత్తి (బ్లెడ్) అనేక
ఔరములకు ఉపయోగ పడును.

ఫలవృక్షములు వ్యవసాయము

అ ర టి

హిందూదేశమున దంతటను అరటికట్లను వైశాల్యము
చుండును. నీటికాలువలు ప్రవృద్ధిచేసిన ప్రదేశములలో యీ
తోటలు అధికముగ నున్నవి. అరటితోటల వ్యవసాయము కష్ట
మైనది కాదు. వీరికి కావలసినది సంవత్సరముపొడవునను నీరుం
డుట మాత్రమే, క్రయించుటకు గొప్ప ఫలవృక్షములు సమీపమున
దుండుటయు, లేక, దూరమందుండేది ఫలవృక్షములకు రయి
తూర్పు ముండుటయు ముఖ్యమైన యావశ్యకములు. వరివలె
వ్యాధులు చీకపురుగు లుండవు. అంతగా నీరు అవసరమా
తేదు చెరుకునకువలె నక్కలు మొదలయినవి హానిచేయవు.
అంతదవ్యము ఖర్చుపెట్టవలసిన అవసరముండదు. కాబట్టి నుల
భముగా వైశాల్యముగలిగినది.

కా రు లు

అరటిలో అనేకజాతులున్నవి. వేలకంటే అధికము
యందును. ఒక్కొక్క ప్రదేశములో మూడు నాలుగుజాతులు
మాత్రమే వైశాల్యముచేయుచుండును. ఒకేజాతి వివిధప్రదేశము
లలో వివిధముగా రుచించుటయు, ఫలితమందు హెచ్చుతక్కు
లుండుటవలనను, వేరేజాతి యని భ్రమించుటగలదు. అందుచేత
వేరువేరుతో పిలువబడుచుండును. ఉపయోగమునబట్టి మూడు
జాతులుగా భాగింపవచ్చును. మారల మపయోగించేది తొంత
యరటియు, అకుల మపయోగించేది(అకు) అరటియు, ఫలముల
మపయోగించేది అచ్చుతన క్కరకేళి, చక్కరకేళి, పచ్చిఅరటి,
బంగళాయరటి, మొదలయినవి. వైశాల్యోక్త రకమునం
దను, కొంతవరకు వాటికి సంబంధించినవి అనేకరకములున్నవి.
పచ్చిఅరటి మృదాను దగ్గర విశేషముగా వైశాల్యముచేయును.
ఉత్తర సర్కారులలో దీనిని భుజించువారు అరుదు. ఇచ్చట
క్రొత్తమైన చక్కరకేళి వైశాల్యముచేయును.

నే ల లు

అరటిని సాధారణముగా నీరు నిలువని నేలలో వైశాల్యము
చేయునట్లును. గరువ నేలలు (క్రేష్టమైనవి). ఇసుక నేలలో వైశాల్యము
చేయుదురు కాని నీరు విశేషముగా కావలసియుండును. వందలి
నేలలంతమంది నేల లుండజాలవు. ఈ నేలలో వేసిన తోటలు
వందల సంవత్సరము లుండునని యందును. కృష్ణగోదావరి జిల్లా
లలో వందలి నేలలలో వైశాల్యముచేయుదురు. కృష్ణా జిల్లాలో
పాటి నేలలలో సహితము వైశాల్యముచేయుదురు. పాటి నేలల చెట్లకు
గొలు పెద్దదిగా నుండుననియు, స్వల్ప కాలములో నే తోటలు
నశించు ననియు చెప్పుదురు.

ప్రవృద్ధి

అరటి చెట్లకు పిలక లుండును. ఆ పిలకలచే అరటి చెట్లు
వృద్ధి చేయబడుచుండును. గోతులు త్రవ్వ కగోతులలో నాట
వలెను. ఎంతెంతదూరమందు త్రవ్వవలసినది, నేలల ననుసరించి
యందును. వందలి నేలలో దగ్గరదగ్గర నాటుటయు, లేదా,
గోతులు దూరముగా త్రవ్వ ఒక్కొక్కగోతిలో రెండేసి నాటు
టయు వాడుక. సాధారణముగా 8 అడుగుల దూరమున
నాటుదురు. ఒక యెకరములో 500 కట్లకంటే తక్కువగా
గాని 1000 కట్లకంటే పెక్కువగాని వైశాల్యము. గోతు
లను 1 1/2 అడుగు వెడల్పునను అంతేలోతుగను త్రవ్వదురు.
రెండేసి నాటేయెడల రెండడుగుల వెడల్పు త్రవ్వదురు. వై
శాల్యము చేసిన యెడల తొనుగ కలిపి గోతిలో పోయవల
యును. నాగజెముడు క్రిందిమన్ను (క్రేష్టమైనది) పాటిమన్ను
అంతకంటే మంచిది. నాగజెముడు అధికముగా నుండేది ప్రదేశ
ములలో గోతిత్రవ్వ నాగజెముడును కోసి గోతిలోనించి, ఒక
సంవత్సరకాలము మురిగినిచ్చి, అలాగేవేసిన ఎరువును అరటి
పిలకల గోతులలో నుపయోగింపవచ్చును. చీకెయెరువును
తప్పక నుపయోగించవలెను. పిలకలు పుమారు రెండుగజముల
ఎత్తుండవలెను. వళ్లను కోసివేసి నాటవలెను. అటుతరువాత
మన్ను ఎత్తుగా పోసి దట్టముచేయవలయును. నేలకు ఒకమాత్ర
ఎత్తుచేసిచ్చి-కొన కొనవేయవలెను. దక్షిణదేశమందు ఒక నెల
వరకును అనగా ఒకయాళ్లు వేసేటంతవరకును నీరుపోయదు,
కాని ఉత్తరసర్కారులలో వెంటనే నీరుపోయదురు.

నాటకలసిన కమయము

నీరు నిలువని నేలలలో వర్షాకాలమందు సహితము నాట
వచ్చును. కాని కొన్ని విషయములను మనస్సునకు దుండుకొన
వలెను. ఏయే నేలలలో మంచి నేల లభించునో తెలిసికొనవలెను.
వెల లభించని నేలలలో ఫలించియు ఉపయోగముండదు, ఆయా
జాతుల ననుసరించి 9 నెలలుమొదలు 12 నెలలకు ఫలించును.
కాబట్టి యీ రెండువిషయములను యోచించి, అటుపైని నాట
కలసిన సమయమును తీర్మానించవలెను. కొన్ని
నేలలందు గాలి అధికముగా వీచుచుండును. అట్టి

నెలలందు గొలవేసినయెడల చెట్లు విరిగిపోవును. కాబట్టి గాలి పీచుకాలమునకు ముందుగా గాలి అటామిటాతగాని ఫలింప వలెను. అంతేగాదు; తోటలోని చెట్లన్నీయు ఒకేసమయముందు ఫలించేసేసి, అన్నిటిని విక్రయించుటకు కష్టముగా నుండును. కాబట్టి ఫలితమంతయు మొట్టమొదట రెండుమాసమునెలలలో అప్పుడప్పుడు కొన్ని కొన్ని నెలలు తయారగుచుండవలెను. పది యెకరము లున్నవాగు, ఆయభాగములు చేసి, రెండునెలల కొక భాగమందు నాటాట మంచిది.

ఎరువులు

పేడ, చీకెనయవపదార్థము మ. ఖాస్గళ్యకము. మూడు నాలుగు నెలలు పెరిగితేకాత బూడిదయెను లేక పొటాష్ యెనును చెట్లుచెట్లుకు వేరుకలయెను. సక్రమము పొటాసిను మునుమాత్రమే కావలసియుండును. ఎరువునందును చీకెపోయిన ఆకుపదార్థములందును సక్రమ విశేషముగా నుండును. బూడిద యందు పొటాష్ ఉండును. పొటాష్ తేనియెడల పండ్లు పెద్ద వియు మంచిరంగును రుచియు గలవిగా నుండువు.

ఆరటితోటలలో చెట్లమధ్యను రెండునెలల కొకపర్యాయము దున్నుచుండవలెను. పలుసారు నీరు పట్టుచుండవలెను. చెట్లమధ్యను కాలువలుతీసి నీరు పారనిచ్చుటకంటె తోటయంతయు పారనిచ్చుటచుంచిది. కూరగాయలు అనాస మొదలయిన వాటిని మెరుచేసేయెడల, ఆరటిచెట్లకు ప్రత్యేకముగా వ్యవసాయపుకనులు అక్కరయుండవు. వండలి నెలలో నీరులభించని అయిదారునెలలు దుక్కి దున్ని యుండుదురు. ఆదుక్కివలన చలువగా నుండునని చెప్పుదురు.

తోటలవయస్సు

“ఆరటితోటలు గరువనెలలలో నొకేచోట 4,5 సంవత్సరములు బాగుగ పెరుగును. పొటి నేలలో 5 సంవత్సరముల కంటె నెక్కువకాలముండవు. వండలి నెలలో నూరుసంవత్సరములకర కొకేచోట పెరుగుచువచ్చిన తోట లిప్పటికి అక్కడక్కడ కలవటం. ఈ నేలలో నీటి సామ్యముగా నీరు కట్టక దుక్కిచలువ నే పెంచుచుండును. పశువుల యెరువుమాత్రమే వేయంతోటలు తక్కియెరువులు వేయ తోటలకంటె చాల కాలము పెరుగును. బొంతతోటలకంటె అప్పుకపాటి, కర్పూర చక్కెర కడభీతోట లెక్కువకాలముండును” అని శ్రీయుత గోపాటి జోగరాజుగారు తన “ఉత్పాదకృషి ప్రథమపాఠము” లను గ్రంథమందు వ్రాసిరి.

తంజావూరుజిల్లా

దక్షిణదేశములో తంజావూరుజిల్లా ఆరటితోటలకు ప్రసిద్ధికెక్కినది. అనులావూరుతాలూకాకొబ్బరిచెట్లకు ప్రసిద్ధి ఎక్కిన రీతిగా, తంజావూరుజిల్లా ఆరటితోటలకు పేరుపొందింది అందువలననే తంజావూరును “దక్షిణయిండియాలోని ఉద్యానవనము” అని పిలుచుట వాడుక. అజిల్లాలో అరటిచెట్లను మెరుచేయుటను తెలిసికొనుట మంచిది. సిసిల్ ఉడ్ అను దొంగారు తన వ్యవసాయ గ్రంథమందు ఈ విషయమును గురించి క్లుప్తముగా వ్రాసియున్నాడు. దానినిచ్చట తర్జుమాచేసి వ్రాసెదను. నేలను మూడేడలకాలము కవులుకు పుచ్చుకొందురు. 7½ అడుగు దూరమువరకున గోతులు త్రవ్వుదురు. అక్టోబరునెలలో ఎకరమునకు 750 పిలకలవరకు నాటుదురు. ఆరటిచెట్ల శ్రేణులతో ప్రతి రెండు శ్రేణులనువధ్యను ఇరుప్రక్కల కావలలు శ్రవ్యుదురు. అందువలన పొదులుగా ఏగుదును. ఒక నెలతరువాత నేలను దున్నుదురు; రెండునెలల కొకపర్యాయమువరకున అనగా సంవత్సరమునకు 6 పర్యాయములు దున్నుదురు. తోటచుట్టును వడి కట్టుదురు. నాటి నాలుగునెలలతరువాత వేడతోళ్లను పడును చేరుటవలన లభించేది దానినికలిపి ఎరువుగా వేయుదురు. కాలవలను లోతుగాత్రవ్వి, నీటిని పారనిచ్చి, మేనెలమొదలు చుట్టును పెరిగెడి పిలకలను కొనివేసి మట్టిని చెట్టుచుట్టును పోసి మెరకచేయుచుండురు.

“నాటి 12, 13 నెలలకు గొలులు అక్టోబరు నవంబరు నెలలలో కామును; ఫిబ్రవరినెలకు గొలులను కోయుచుండురు. ఈకోసల ఒకేపిలక నిలిపి పెట్టుచుండియుండును. నేలను త్రవ్వుదురు; కాని రెండవవత్సరము రెండుపర్యాయములు మాత్రమే అనగా ఫిబ్రవరి జూనునెలలలోమాత్రము త్రవ్వుదురు. మొదట దున్నినవెంటనే ఎరువువేయుదురు. అక్టోబరుమొదలు ఫిబ్రవరిలోగా రెండవసంవత్సరపు ఫలితము లభించును. కాని ఇప్పుడు పిలకలను కొనివేయుదురు; ఏలయన లభించినన్ని ఆకులనుమాత్రమే కాముచ్చి వాటిని కొని, యమ్మి జూనునెలలోగా తోటను కొనివేసెదరు. తిరిగి భూమిని భూస్వామికి ఇచ్చివేయుటకు ముందుగా వరిమెరు చేసి, భూమిని స్వాధీనపరచెదరు.”

దరిశి చెంచయ్య

మేనేజింగుడైరెక్టరు, సర్కారు ఆగ్రికల్చరల్ డివలప్ మెంటు కార్పొరేషన్, లిమిటెడ్; నర్సావూరు.

వెలసులభము. ఫల మధికము. ఏలూరులో గొప్ప మేడ లాటరీ మాటూరి బ్రహ్మన్న గారి కుమార్డు సర్వేశం తాలూకు మేడ. రూ 16,500 లకు లాటరీ చీటి 1-కి రు 5 ల చొ॥ 3,300 చీట్లు

దయలాభా! కృష్ణాజిల్లా, ఏలూరు పెద్దబజారులోని మధ్యనిపిల 30 148 య కలిగినటువంటిన్ని రెం డెండ్లములు గలిగిన గొప్పమేడను అడ్డాల భీరువాల ఫిట్టింగున్న, స్థలము సహా లాటరీ మాలముగా విక్రయించుచున్నాను. 1922 వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 10 వ తేదీనుంచి చీట్లు విక్రయించుచున్నాను. చీట్లు పూర్తియగుచున్నవి. లాటరీ చీట్లు మూడుతుల పూర్తియైన వెంటనే లాటరీ కలిపే తేదీ ప్రతికలలో ప్రచురపరచి యెలూరుపట్టణములో ఘరానా మనుష్యుల యెదుట లాటరీ వేయుటకును, గనుక ప్రతివారును వారి వారి యధ్యప్తముల నిర్ణయించుకొనుట కిది మంచితరుణము. త్వరపడుడు. తరుణము మించిపోయిన తరువాత పక్కాత్రాపడేన లాభములేదు. లాటరీ చీటి ఒకటికి రూ 5 లు మాత్రమే. ఇంకా పూర్ణమయిన కలిపిళ్లున్న, వికలులున్న కొరవారు మా యెడంట్లవల్లగాని వెదుగా వారు వాసిగాని నెలనుకొనలయును. ఈ చీట్లవల్ల కనులు అయ్యె సామ్యు కృష్ణాజిల్లా యెలూరు పెంటలో కొ అపరేటివు బ్యాంకింగ్ మంచుబడును.

2. ప్రతిగామమునందును మంచి యెడంట్లు కావలయును. మంచి కమీషను ఇయ్యబడును. వివరములు కొరవారు యిక్రింద సంతకముచేసినవారికి వ్రాసిగాని, స్వయముగా వచ్చిగాని తెలుసుకొనవచ్చును. (189)

“చీట్లు కావలసినవారు, తమ అడ్డమున్న స్వప్తము వ్రాయుచు చీటి 1-కి రు 5 లు చొప్పున చీటి కర్డరు చేసిన యెడల, అందిన వెంటనే చీట్లు టపాలో పంపించుదును.”

ఏలూరు } మాటూరి సర్వేశం, కృష్ణాజిల్లా. } మేడ హక్కుదారుడు. 1-7-1922

బరంపురం కాపురస్థులగు నాళం భీమరాజుగారి ఆస్తుల విక్రయము. (220)

క్రింద తెలియజేసిన ఆస్తులు ఖరీదుచేయుటకు ఇచ్చకలిగినవారు నాకు ఆఫర్లు(offer) పంపండి. అట్టి ఆఫర్లు 15-8-22 తేదీని గాని అంతకు పూర్వముగాని చేరేట్టు పంపవలెను. ఆఫరు మంజూరుచేసిన వారంరోజులలోగా అంత సొమ్ము నాదగ్గరగాని బరంపురం ఇంపీరియల్ బ్యాంకింగ్ వద్దగాని డిపోజిట్టు చేయవలెను. ఖరీదు చేసినవారే క్రయదస్తావేజుకు అయ్యె యావత్తు ఖర్చులు భరించవలెను. ఇంకేమయిన తెలియగోరువారు నాకు వ్రాయవచ్చును.

- (1) బరంపురం మెయిన్ రోడ్డులో నున్న నాళం భీమరాజుగారి నివాస గృహము.
- (2) బరంపురంలోనున్న పక్కా గోడౌనులు (Godown)
- (3) శేరుగడ తాలూకాలో నున్న కమలా దేవిపురం అగ్రహారం యినాం భూములు షుమారు య 173 లు.
- (4) మిశ్రిపల్లి అగ్రహారం యినాం భూములు షుమారు య 68 శె 15 లు.
- (5) పోజ్జిరయ్య గవర్న మెంటు జిరాయితి భూములు షుమారు య 6 శె 80 లు.
- (6) బురుకుద్ది డిటో య 6 శె 16 లు. మర 1,2,3 లాట్లు బరంపురం ఇంపీరియల్ బ్యాంకింగ్ వారికి తనఖావున్నప్పటికి కొన్నవారికి తనఖా బాధ్యతలేదు.

మాటూరు సుబ్బారావు, రిసీవర్, కటకు

యినాం! యిం!! 60 సం॥ రముల అనుభవముగల సర్కారు వైద్యాధికారి రావు సాహెబు డాక్టరు దాసుగారి నుభవజీవిత రహస్యపుస్తకము ఇనాముగా పంపబడును. ఈ దిగువవిలాసము నకు వ్రాయవలెను. (3395)

ఉత్తరములు అంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను. The swasthya Sahaya Pharmacy, 30-2 Harrison Road, Calcutta

శ్రీ చాలగంగాధర తిలక్ గారి సెక్యూరటి కేసు న్యరాజ్య ఉపన్యాసములు ప్రతి 1-కి రూ 0-14-0. పండిత చందన మోహన మాతవ్య గారి జీవితము, సంజాబు ఆల్బరి ప్రతి 1-కి రూ 0-8-0. వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రిలు అందుసన్సు, 392, ఎస్టేట్ నడు, చెన్నపురి. రంజివిలాసము:- వావిళ్ల, మదరాసు.

గృహ నిర్మాణము 109 కృష్ణ, గుంటూరు, హైదరాబాదు, గోదావరి, విశాఖపట్టణము, గంజాము జిల్లాల వారికి, హెచ్చరిక. మా స్వంత పడవలమీద రంగునునుంచి. పేకు కలకత్తెపిండుటచే చవుకగా ప్రకటన, పేకుజూనులు కమ్మలు, దూలములు, రవునకుండు చిల్లరగానున్న, వర్తకులకు టోకు భరలకున్న విక్రయించు చున్నామ. చెన్నపట్టణం కట్టకంటె మా రేట్లు తక్కువ, రయలు చార్జీలు కూడా తక్కువగ నుండును, కావలిస్టి వారు, ఇట్లు వ్రాయవలెను. ఆ. సుబ్బారాయుడు కంపెనీవారికి, పేకు కలపవర్తకులు, కాకనాడ.

అన్నియు మందులేనా? కలరాకు లెక్క లే నన్నిమందును వాడుచుండురు. అని గుణము యివ్వలేదని ఆద్యైకపదవలదు. డాక్టరు గోవిందరాజులు గారు తయారుచేసిన “కలరా సందేవి” కొద్దికాలము లో నా రోగములను రూపుమాపి గోగికి మరలలే నిచ్చెను. మాట లనవసరము. ఒకసారి వాడుడు. దాని ప్రయోజనము కనుగొనుడు. నీసా 1-కి ధర రూ 1-0-0. టపాఖర్చులు వేరు. వలయువారు యిట్లు వ్రాసుకునేది: భారతవస్తుభవనము, బెజవాడ. కండ్లకలక, కామిర్లు, జ్వరములు వగైరా రోగములకు ఔషధములు దొరకును. క్యాటలగురు వ్రాసుకొనుడు.

POLINES ECONOMIXTURE 18 సంవత్సరముల నుండి చాలప్రసిద్ధి తెందినది. ఈ ఔషధము గోరేయ మొదలగు అన్ని విధములైన ములకు గ్యాంగంటిగా చెప్పుబడినది. ఇది శుభ్రపరిశుద్ధమైన దనమానికలచేత మాత్రమే తయారుచేయబడినది. ఒక మోతాదు నేవించిన ఉపశమనము ఇచ్చును. 12 గంటల కాలములో వ్యాధిని ఆపును. అయిదు రోజులలో వ్యాధిని నిర్మూలము చేయును. ఇంతకు మించి వ్రాయబనిలేదు. ఒకసీసామందు తెప్పించుకొని నేవించినపిదప రోగులకే అనుభవముమీద గుణమును తెలియగలదు. పోస్టుచార్జీతో సహా బుడ్డి 1 కి రు 3-7-0 రెండింటికి రు 3-10-0 నూడింటికి రు 3-12-0 మాత్రమే. [8458] ఉత్తరములు యింగ్లీషులో వ్రాయుట యవచితము D. Polines & Co. Chemists, No. 5 Harimohan Roy Lane Calcutta.

ఫిలిప్పైను దీవులు

స్వాతంత్ర్యత్రయ్య

ఏప్రిల్ 1899 నందు జరిగిన సంధిపరిశ్రమకు స్పెయిరు దేశము ఫిలిప్పైను దీవులను అమెరికను సంయుక్త రాష్ట్రముల పరముచేసెను. అందువలన అట్టిదేనినండి- నుమా రియదగిరితన రములకు కొంచెమువైగా యీ దీవులు అమెరికా పరిపాలనకు లోబడియున్నవి. ఈ కొలది కాలమునాపుక 11,000,000 మంది ఫిలిప్పైనులు అమెరికాయాదరణక్రింద అన్ని విషయము లలో నిర్బంధి కాంచుచుండెను. తమ యధీకరమునకు రాగానే, సంయుక్త రాష్ట్రములు (అమెరికా) ఈదీవులకు సానికన్యకలపాల న్నమొనంగి, స్వతంత్రపరిమళమును నిర్వహించుకొను శక్తి సంపాదించుకొనుకొలది సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నొసంగెద మని వాగ్దానము చేసిరి. ఫిలిప్పైనులు కుస్థిమగు పరిపాలనను నెలకొల్పగల శక్తి సంపాదించు కొనుటయే గాక, వాస్తవముగానే నెలకొల్పి నిర్వహించుకొనుచున్నారు. విదేశీయులగు పరిపాలక వర్గముయొక్క సాయము లేక ఫిలిప్పైనులు మరళితో నిర్వహించు కొనగలరే లేకో కనునానుటకు హాస్తిగు అభ్యర్థించుచే యో జుటై నపుడు ఫిలిప్పైనులకు ఫిలిప్పైనులకు సానికన్యకలపాల న్న చేసిరి. ఇతివలకును తమవలెనే స్వాతంత్ర్యత్రయ్యలు గల ననిగుంపరివాగును, తమ ప్రేమమునకు భంగమేమి గలుగనో యుండునానను, ఇతరదేశములలోని తమ సోదరదేశములలోని తమసోదరమానవుల స్వత్రయ్యలయెడ నిరాదరణ గలవాడను అమె రికాలోనూ తమ లేకపోలేదు. ఇట్టివాని కొందరునుటలైయే: ఇదివలకే వాగ్దానము కావించియుండియు, వుడ్డు, పోస్టుమను నుదీవుల కనుజూలచుగు శిశువులు చేసి యుండియు, ఫిలిప్పై నులవాంఛల కనుజూల రక్షకు లుండియు, సంయుక్త రాష్ట్రముల ప్రభుత్వమువారు ఫిలిప్పైనులకు కావించియుండిన వాగ్దా నమును చెల్లించకయున్నారు.

స్వాతంత్ర్యకోరిక

తమకు స్వాతంత్ర్యము రాకతప్పదని యూహించుకొ యీ లోపుగ ఫిలిప్పైనులు నిర్దిం చుచుండిరి. తలంపడ గదు. వారు తమ దేశమునందే గాక అమెరికను సంయుక్త రాష్ట్రములందు తీవ్రమగు నా దోశన గావించుచున్నారు. తన స్వత్రయ్యలకొకట పోరాడుటకై వారిక స్వాతంత్ర్యోపసంఘమును స్థాపించినారు. ఈ యుపసంఘమువారు సంయుక్త రాష్ట్రములకు బంపుటకు కొందరు కాయబాతుల నియోజించిరి. సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వముతోటి సగపటిచి తమదీవులకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము లభించు లాగున నన్ని పనులను చేయు లు కును ఈకాయబాతుల కధికార మొసంగబడినది. ఈకాయబాతులు పడునెమిదియనె. వారికి సలహా నొసంగుటకు మరొకందగులరు. వారి యాంధోశనముందు సాయపడుటకు పడునొకందు మంది స్త్రీలును నుందురు. ఈ కాయబార సంఘము సంయుక్త రాష్ట్రములందెక్కటికి నుమారు రెండుమాస ములకువైగా పని చేయును. అమెరికనులకు తమదేశమును గూర్చి నచ్చకెప్పుచున్నది. వారవాదములు గట్టిగను, నూటిగను నున్నవి. వారి సారా శిమిదియ:—

“11,000,000 మంది ఫిలిప్పైను పురుషులు, స్త్రీలు, శిశువులు, ఏకగ్రీవముగను నూర్చుదూపుకముగను స్వాతంత్ర్యమును పొందించుచున్నారు. సంయుక్త రాష్ట్రములు స్వప్రము- వాగ్దానము గావించియున్నది. ఒక దేశము మరియొక దేశమును తనయధీనమున నుంచుకొని స్వాతంత్ర్యము నొసంగుటకుట కట్టిబడికారమునలేదు. అట్లుండుట న్యాయవిరుద్ధము. అది భ- వంతునికి ప్రీతికరమగు కార్యము. అందువలన ఫిలిప్పైనుల స్వాతంత్ర్యమును పాంధిచుటకు తగియున్నాడు. సంయుక్త రాష్ట్రములకు నూర్చుదూపు గలదనియు, వారు తమయెడ నదుదేశములు గలిగియున్నా రనియు ఫిలిప్పైను తెగుంగుదురు. సంయుక్త రాష్ట్రముల చరిత్రయే ఫిలిప్పైనుల కత్సానము లిగించుచున్నది. వాషింగ్టను నందు తులకొర్రె లయెడ సానుభూతి యుండక పోవని ఫిలిప్పైను నాయకులు తెలయచున్నారు. అదియునుగాక యావిధమగు పాంధోశన వలననే, తమ కోర్కెలు నెఱవేరుననియు, ఈమార్గమే యోగ్యమైనదనియు ఫిలి ప్పైనుల నిశ్చితాభిప్రాయము.”

ఫిలిప్పైనుల యీమొద్యమమునకు విజయము కలుగవలె నని భారతదేశ మాశీర్వాదించును. అమెరికనుల నదుదేశములకును, సచ్చారిత్రిమునకును ఫిలిప్పైనులవాంఛయే తగిన తార్కా-ణముగ నుండగలదు. ఇతర యూరోపియను దేశములవలెనే, తాము కావించిన వాగ్దానమును ఒక “కాగితపుముక్క”గా అమెరికా సయిత మీకోర్కెలను నిరాకరించునో, లేక నెఱవేర్చునో చూతము గాక-జాంబయి క్రానికలు.

నమకాలికాభిప్రాయములు

గుంటూరువిజయము

కానన్లోంఘున విచారణసంఘమువారి పర్యవేక్షణములం దధికారు లంతకాలమునూ శోక్యము కల్పించుకొనట సమంజసము గను, యుక్తియుక్తముగను నున్నది. ఉపసంఘమువారి యా గమనములకు ఎట్టిముల్లగులు జరుగలేదు. అట్లుండ దేవాలు, గా ధిటోపిలు ధరించుకొనిన వలంటియరులు ప్రదగ్ధముల గావించ గూడదని యుత్తరువు చేయునంత దుడుకుతక మేల గుంటూరు కలెక్టరుకు కలిగినో తెలియవచ్చి. తాను తలంచిన కాంతిధ గ్నము నీ తెలివిమాలిన యుత్తరు వెట్లు తప్పింపగలుగునని ఆత డెట్లుహించుకొనో తోచవచ్చు. వలంటి యరుల సహాయము లేకయే ప్రదగ్ధములు జరుగవచ్చును. ఈయుత్తరువును పాటించినందులకు రెండునందలమంది నల్లెట్లు చేయుబడెదని తెలిసింది. స్థానిక అధికారుల బుద్ధిహింద్యమునకు చికిత్సలేదా? స్థానిక నాయకు లీ చర్య న్యాయాన్యాయములను హైకోర్టు వరకు పరిశీలించవచ్చును. కానన్సభలో ప్రశ్నింపవచ్చును. లా, అర్ధమ సభ్యునితో ప్రశ్నించి క్రిందికియ లాచించింపవచ్చును. తిప్పదాటు బడెడి ముడికారిని మైయధికారుల మూలమున సరియైనచర్య గలన ప్రభుటకు బూనుకొనుట పారభ్యము- నున్ది యిండియ.

అధికారుల ప్రవృత్తి యట్లున్నది. తమ గృహిధానమే నిర్వహణకై కెట్లు సులభమగు మార్గముల కాపునున్నదో, యిందుమూలమున తెలియుచున్నది. వలంటియుగల సమావేశ ము వాసిన నాయకులకు అనుచు లుండనియు, వారిని మాచు వారెయందరినియు, గుంటూరునుండివిడిచివే మే ప్రేటుకలంకె నుపొందిండు. ఆయుదేశ్యమే నెఱవేరెనా? కాంతిని కాపాడుట కాయుత్తరువు స్పష్టింపబడెను. కాని ఆగ్రహమును పురిగొల్పెడి యుత్తరువు తెదలించుచున్నను, నాయకుల ప్రేరేపణవలన యల వడిన నిగ్రహము, శిక్షణము, అహింస, కాంతికి తోడ్పడెను. మునిసిపల్ కాన్సిలు నాయకులకు స్వాగతము నర్పించదలచిన విషయమునందుగాడ, యీలాటి చర్యయే పుచ్చుకొనబడెను. ఒకపక్షమువారే ఈతీర్మానమును కావించిరియు, “దేశము లో సంస్థాపితమైన ప్రభుత్వము నెడల అవిధేయత ప్రదర్శించుటకును” ఉద్దేశంపబడిన కలెక్టరు ఆ తీర్మానమును నిరాకరిం చును. మునిసిపల్ చట్టము లోని రిజిస్ట్రేషన్ కెక్ష ను ప్రకారము తీర్మా మును ప్రోసిపుచ్చుటకు కలెక్టరు కధికారము గలదు కాని అయధికారము నాతడు చక్కగ నిర్వహించలేదు. మునిసిపల్ కాన్సిలు తనయధికారము నుద్యునియోగము చేసిపు డో, లేక తీర్మానము వాచరణలో తెట్టుటవలన ప్రజాకాంతి కపాదుము గలుగునని దుబాబునపుడో, యిట్టిజోక్యము అవసర మగును. ఏమైనా సరే, కలెక్టరు ఉద్దేశ్యము సంపూర్ణముగ ఒడి పోయె. ఏల? ఒక కాన్సిలు మునిసిపాలిటీచే యంగీకరింప బడిన స్వాగతప్రక్రమమును చదివెం. నిర్బంధవిధానము తనమార్గ మునకు తానే బంధముల వైచుకొను ననుట కిది నిదర్శనముగ నున్నది. నిర్బంధములు, తీవ్రమగు నిర్బంధములవలన జనించుండిన నుంవనచ్చును. కాని అదిఅత్యల్ప కాలమే నిలుచును. కాలయోగ్యదేశ్యము సఫలము గాన పుడు, నిర్బంధసాధనము మొగుబడి, ప్రభుత్వపట్టి చెడిపోవును. ఇది ఒక్క-గుంటూరునందే గాక అన్ని ప్రదేశములకును అన్య యియును. కనడాకు వెనుక కొంతకాలము ప్రధానమంత్రి నుండిన సర్ రాబర్టుబోరస వ్రాసిన మాటల వైసు మన యధికారులు గమనించిన బాగుగ నుండును: “ప్రభు త్వాధికారి యెవరైనను నిరంతరము ప్రభుత్వమునకు గలయధికా రము లన్నిటిని చలాయించుచుండుచో రాజ్యానిర్వహణము చక్కగ సాగుట దుస్సరము” హిందూ.

అధికారచార్జన్యము

కాంగ్రెస్ సంఘమువారిచే నియమింపబడిన యాజ్ఞోల్లంఘన విచారణసంఘము గుంటూరు పట్టణమును బ్రవేశించిన సం దర్భమున నామండలాధికారి యాధర్ ఫర్దగారు మరియొక మారు విశేషమును గోల్పోయినది చెలుపుటకు విచారించుచున్నాము. స్థానిక ప్రసిద్ధ సహాయ నిరాకరణవాద నాయకులతోబాటు కాంతినికలలను మొత్తము 186 మంది గుంటూరు పట్టణముం దంట్లు చేయుబడి రని స్వరాజ్య పత్రిక బ్రకటించుచున్నది. కాంగ్రెసు కానన్సభిక్వార సంఘమువారు దేశమాజ్ఞోల్లంఘనము నకు తగియున్నదియో లేదా యను విషయమును విమర్శించుటకు మాత్రమే భారతదేశము యొక్క నానాభాగములను సంచారము

గల్పించున్నారు. వావిశాఖణ ఫలితములు ప్రచురింపబడు వరకు నీ సంఘముయొక్క నిర్ణయమును గూర్చి యుదమిత్రమని యూ హించుట మిక్కిలి పొరపాటు కాన్యము. అట్టిసిద్ధిలో మీరు దేశ మునందు కానన్సభిక్వారముతో బాటు అకాంతిని రక్షింతు టకే దేశమునంతను గ్రుమ్మరుచున్నారని సిద్ధాంతము చేయుట కంటెను హాస్యాస్పద విషయ మింకొకటి యుండునా?నిరాకరణోద్యమ విజృంభణమిపుడు తగ్గిపోయినది ఇన్ని నాళ్ళుండి గుంటూరు క్యవహారములను స్వయముగా జూచుచుండియు యాధర్ ఫర్దగారు యిదివట్టి గోల యని యింకను గ్రహింపకుండుట సంభావకము. వివరానిగిని కాని, దానికిని అధికారులు నిర్బంధముల బ్రయోగించుట యుత్తమ రాజనీతిగా యెంతమాత్రమును మే మెంచజాలము. వైగ నిట్టి కతనచర్యలవలన ప్రజాకాంతికి భంగము కలుగుటయు తన్మూల మున నుదేశము యెచ్చుటయు సంప్రాప్తమయినను, గుంటూరు నుండలమున నేమి యాచర్య ప్రజాయుద్ధములు దలనూపనుండే నని యాధర్ ఫర్దగారి తలచుండినట్లుచేసిరి? వివిధలన ప్రజాకాంతి బాగుపడునో లేక యిపుడెట్టి చక్కబడుచున్న వాతావరణ ము మొదలంట చెడిపోవునో యాధర్ ఫర్దగారు యాహించినారా! ఇట్టి అధికారుల దౌర్జన్య కరణమునట్టియు సహాయనిరాకరణోద్యమము జన్మించుటకు హేతువులే ఏవీవి. ఇటీవల కల్లంగు డకై ప్రభువుగారు గుంటూరునుండిలములందు చేసిన యుపన్యాస ములందు వెల్లడించి సానుభూతి వాక్యముల నాలించియు యాధర్ ఫర్దగారి రిట్టి కరంపశిష్యమునకు డంగుట యుపేక్షచే యుముకాదు నిర్బంధము లెచ్చిట చెప్పిమెనో యాద్యాప్రదేశ ములయందంతటను నిరాకరణ మతశయి చేసే గాని తగ్గిపోయి యుండలేదు.....ఇట్టి క్లిష్టి గుంటూరునందల క “గ్రాహి యిట్టి దౌర్జన్యముతో గూడిన యత్యాగము నొనర్చి ప్రజల కోపాన్ని ని ప్రశ్నించుచేయుట మిక్కిలి యావిషేయగ నున్నది. వై అధికారు లీమయము దూరము విచారించి నాటాకు చప్పుళ్ళకు చెదక ప్రజాకాంతిని కాపాడుటతో తమ ధర్మము నాచరించెద రని నమ్ముచున్నాము.—న్యాయదీపిక.

యుద్ధరంగములు

సంధి యొనాటినుండియును యుద్ధరంగయుమున ఒకజాతి వారు మరియొకజాతినుండి తీసికొనిన ఋణములను గూర్చి యేమాత్రమును బాగుగ నాలించింపుకొనుట గాని, అవిషయమై యెరుగుబడి ఒకరినొకరు అడుగుకొనుటగాని లేకబోయెను. ఒక్కొక్క దేశ మింకొక దేశమున కెంత యీశువలయునో, అవి వనూలగుటయెట్లో యేర్పాట్లుగానిదే, అధికమనీరత యేర్ప డజాలదు. ఇక్కడికి నాలుగువందలములు గడిచినవిగాని యేమి యను యీ విషయమై పనిజరుగలేదు. ఏ తీర్మానమును కార్య రూపము చాల్చుంతటిదిగా లేదు. కాని యిప్పుడు యోదోవిధ ముగ నిశ్చయమగుననుము నచ్చింది. అమెరికావారు గ్రేటు బ్రిటనును తమ కియ్యవలకన ఋణము నియ్యుడని నిర్బంధించిరి. గ్రేటుబ్రిటను మిత్రమండలి తనకీ యలసిన ఋణములలో అమె రికా కీయవలసినది మాత్రమే యియ్య నని కోరెను. కొన్ని అప్పలను కొట్టిచేసెద నని చెప్పెను ఈ తీర్మానములన అధిక పరిశీలు తెలుసుకునో యూహించుట కష్టము. కాని యెట్లున్ను యుద్ధఋణములవిషయమై యోదో ఒకటి నేరబడి. ప్రతిజాతికిని వానివాని విభిన్నక్రములు దెగిసివి. అయితే, అమెరికా డబ్బు నియ్యవని కోరింది. గ్రేటుబ్రిటను చెల్లించుటకు అంగీకరింపెను. కాని యూరోపు ధనహాస్యముగ నున్న దని యోచించి ఆ పప్పులు కొట్టి చేసిన ను నప్తము గ్రేటుబ్రిటనునకే. కష్టనయములందు హామియొంది గ్రేటు బ్రిటను మిత్రమండలి వారికి అప్పలివ్వించెను. యుద్ధము నాట నుండియు యితరుల మనము, నొచ్చింప రాదను సంక తులు బోధింపబడుచుండెను. జూయకుర్జిగారు అందరితోను మిత్రభావములతో నుండవలెనని కోరెదరు. ఆ సిద్ధాంత ఫలిత ముగ అనుభవములో అందఱును మనలను నచ్చుకుండుకలు లా యెను. అరల్ బాల్ఫూరుగారు అమెరికా సందేశమారుని కొసం గిన లేఖను చరిత్రకారుడు వాషింగ్టను సభాప్రారంభమున నెనెటరు లాడ్డిగా కొసంగిన యుపన్యాసమున వలెనే అత్యంత ప్రాముఖ్యమైనదని వాయెను. ఈ పత్రమువలన బ్రిటను, కన్. మేమో దానిమూలము తెలిసికొని, తన్ని వారణమునకు గడంబ అచ్చుతిశక్తి గల్గియున్నదను విషయము ప్రపంచమునకు జ్ఞప్తికి తెచ్చును.—(మదరాసు మెమోలు)

82-వ పంబాబీ పటాములు నిపాయి ఆవర్ ఖాత్ అను నాతిడుచంప యత్నించినందులకు అక్సో సెవచ్చు ఇజ్జిర్ ఏండ్లు కతనగతును విధించెను.

ప్రకటన

ఈనెల 7 వ తేదీ సోమవారము శ్రావణ పౌర్ణమియగుటచే ఆనాడు ఆంధ్రపత్రిక వెలువడదు. సంపాదకుడు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1922-వ సం॥ ఆగస్టు నెల 5-వ తేదీ

శనివారము

పౌరసేవోద్యోగులు

ఆంగ్ల ప్రముఖులకు ముఖ్యముగా సామ్రాజ్యాభిమానులకు పౌరసేవోద్యోగులను మర్త్య లోకమునుండి స్వర్గలోకమున కెక్కించుట పరిపాటి యైనది. మండలాధికారి నిజముగ మహారాజు. ఆయన చేతలకును వ్రాతలకును నడ్డములేదు. మోంటు ఫర్డు సంస్కరణములేవిధమైన మార్పునుగలుగజేయలేదని నిత్యవ్యవహారములు తెలుపుచున్నను ఓడ్డయరులు హోమలు వారిప్రజ్ఞనంతయును నీవిషయమునకు వినియోగించుచు పౌరసేవోద్యోగులకును భారతీయులకును నాశాభంగమును గలుగజేయుచుందురు. సంస్కరణములు వ్యాపకమునకు వచ్చిన తరువాతను భారత దేశోద్ధారకులైన పౌరసేవోద్యోగులకు మహాపకారమును చేసినట్లు నిరంకుశాధికారరక్షకులు వాదించుట యాచారమైనది. గతించినబుధవారమునందు పార్లమెంటులో జరిగిన చర్చయును నిరంకుశాధికారబలమున విశేషము చేయుచున్నది. ప్రపంచమునం దేయితరదేశమునందును పౌరసేవోద్యోగి భరతఖండమునందుగల ద్రవ్యోపపత్తిగాని నిరంకుశాధికారముగాని ప్రతిభగాని లేదు. మోంటుఫర్డుసంస్కరణములు వచ్చిన తరువాతను పౌరసేవోద్యోగులకు సకలవిధములైన యధికతరసౌకర్యములును గల్పించబడినవి. ప్రస్తుతస్థితి

ప్రస్తుతము పెద్దయద్యోగులకు జీతములు రెట్టింపు వృద్ధిచేయబడినవి. ఉపవేతనములు బౌత్తములు వృద్ధిచేయబడినవి. స్వదేశమునకు పోయి వచ్చుటకు సదుపాయము లధికము చేయబడినవి. సెలవులు హెచ్చుచేయబడినవి. మారకమువలన గలుగగల నష్టమును పోగొట్టుటకు సదుపాయములు యోచించబడుచున్నవి. అయినను పౌరసేవోద్యోగులకు ప్రస్తుతస్థితి దుర్భరముగ నున్నదని పౌరసేవోద్యోగాభిమానులు ఘోషించుటయును ఆఘోషను సాంగ్గమంత్రులు లాలించుటయును నాచారమైనది. మోంటుఫర్డు సంస్కరణములు పౌరసేవోద్యోగులకు గలుగజేసిన నష్టములుగాని కష్టములుగాని లేనని ఛరిశితులు విశేషముచేయుచున్నవి. ఉద్యోగనిర్వహణమునందు కష్టములును నష్టములును నున్నయెడల నుద్యోగస్థులు వారికిగల్గించిన సదుపాయములను గ్రహించి పనులను చాలించుకొనియుందురు. ఏ నలుగురుమాత్రమే చాలించుకొనుటయే ఈ యద్యోగములందు గల సమ్మోహమును విశేషముచేయుచున్నది. పౌరసేవోద్యోగుల స్థితి యెటులున్నను సేవసేవను నిరంకుశత్వమును నుపయోగించుచు స్తంభనముచేసినప్రజాస్థితి యెటులున్నదియును యోచించుటకు సామ్రాజ్యాభిమానులకు లాయడుజార్జి గారిని నవసరములేదు. ఈ యద్యోగస్థుల పెద్దజీతములు రాజ్యవ్యయభారమును దుర్భరముచేసినవి. ఎన్ని కొత్తపన్నులను వేసినను వైశ్యమునకును నీ యద్యోగములకును సరిపోవుచున్నవి. ఈ సామ్రాజ్య తినుచున్నను ప్రజాభిమతములను మంత్రుల యధికారమును తిరస్కరించుచున్నారని గారిని చుట లేదు. మోంటుఫర్డు సంస్కరణము లిప్పుడేమియును నిరంకుశాధికారమునకు భంగమును గలుగజేయక పోయినను ముందేమో భంగమునుగలుగజేయునని భయముగలుగుచున్నది. ఇంకను 30 ఏండ్లకు పౌరసేవోద్యోగములందు 100 కి 33 వతున భారతీయులు చేరుదురను భయము సామ్రాజ్యాభిమానులను బాధించుచున్నది. ఆభయమున కేమియును నాధారము లేదని డెయిలీక్రానికలు వ్రాసినభావములును లాయడు జార్జి గారు తెలిపినభావములును ఛరిస్తుంటుము చేయుచున్నవి. “సాహసము గల బ్రిటీషు యువకునకు పౌరసేవోద్యోగమునందు శ్రేష్ఠమైన జీవనోపాధి గలదు.” అని డెయిలీక్రానికలు తెలిపినభావమునందు గల సత్యము సర్వత్ర తెలిసియున్నను ఓడ్డయరులకును సాంగ్గయపత్రికాభిమానులకును నిరంకుశత్వ మేనుబోవునోయని భయము గలుగుచుండును. మొంటుఫర్డు భారతీయులు పౌరసేవోద్యోగులకు కృతజ్ఞులకు బదులు కృతఘ్నులను దెలుపుచున్నారని విలపించుచున్నది. కృతఘ్నులు భారతీయులలో పౌరసేవోద్యోగులో మొంటుఫర్డుకావగమునకు దెలియక బోవుట వారి నావహించిన దుర్భిమానమును స్వార్థమును దెలుపుచున్నవి. కడుపు కడలకుండ వడ్డసోపేతముగ భుజించుచును అన్నదాతను కృతఘ్నుడని నిందించుట నిరంకుశవర్గమునకు లక్షణమైనది. పార్లమెంటుచర్చలందును ఆంగ్లోహైందవుల వ్యాఖ్యానములందును నిరంకుశాధికారుల విలాపములందును పౌరసేవోద్యోగుల లాభములు సౌఖ్యములు ప్రయోజనములు గనుపడుచుండునుగాని దుర్భరదారిద్ర్యమునందును పన్నులందును మునిగియున్న భారతీయుల స్థితి గతులు మాత్రము గోచరము గాజాలవు. పార్లమెంటునం దీవిషయమై జరిగినచర్చయును ఆంగ్లపత్రికల వ్యాఖ్యానములును మితవాదుల నావహించిన భ్రమను తొలగించుటకు దోడ్పడగలదు. గాంధీ మహాత్ముడీ సంగతినందర్భములను గ్రహించియే భారతీయులదృష్టిని పరావలంబనమూలమైన పార్లమెంటునుండి స్వయంసహాయమూలమైన భారతభూమికి మరల్చుటకు పాటుపడెను. బుధవారమునాడు జరిగిన చర్చయందు ప్రధానమంత్రి లాయడుజార్జి గారు దెలిపిన భావములు కర్నలు వెజువుడు తెలిపినట్లులు భారతహృదయమునందు నిరాశను గలుగజేసి యసహాయాద్యమవిజయమునకు దోడ్పడగలవు.

పరిశీలనము

యుద్ధకాలమునందు జాతుల జన్మస్వత్వములను స్వయంనిర్ధారణధర్మమును బోధించిన లాయడు జార్జి గారు ప్రజలు నిరాకరించినట్టియును దేశఛరిశితులకు నిరుపయోగమని తేలి నట్టియు మోంటుఫర్డు సంస్కరణవిధానము మహాపరిశీలనసాధన మని తెలియజేసెను. మంత్రిసంభాషణములోని భావము లుద్యోగస్థుల నిజస్థితిని దెలుపుచున్నను నుద్యోగస్థులత్యాగమునకు విచారపడుటయును భారతీయులను నిందించుటయును ఆంగ్లపత్రికల దుష్ప్రభావమును దెలుపుచున్నవి.

“ఒకసంస్థాపనయందు గొప్పమార్పులు గలుగునపు డిట్టిఫలమే గలుగుచుండును. ఆసంస్థాపనను పూర్వపు పద్ధతుల ననుసరించి నడుపుచుండేది వారందరును వారిస్థితిగతులయందును ప్రయోజనములందును గలుగగల ఫలమును గురించి విచారపడుట సహజము. పౌరసేవాధికారులం దిట్టిసితిగతులందును సమస్యలు లేవు....

...ఈ సంస్కరణలను అచలుగా తెట్టిపాించుటను గురించి ఒకటి రెండు మాటలు జెప్పవలసింది. ప్రస్తుత చర్చకును ఆవిషయమునకును సంబంధముగలదు. ఎట్లు పరిశీలనలో యని పరిశీలించుటగా నీసంస్కరణ లాభ్యుడైన. అందుచే నవి క్షణక్షాణములకును పైచేరులను గాని వేరుగ వెంచరాదు. ఈ పరీక్ష చాల గొప్పది యెంత గొప్పదైనను పరిశీలయే. కార్యాచరణయందు ఇందలికష్టములు కొన్ని గానించెను. కొన్ని లోపములు గల్గించెను. అది సహజమే

సంస్కరణములు వాడుకయందు కష్టములను దుర్బలత్వమును విశేషముచేసినవని లాయడు జార్జి గారు గోచరించుచు సంస్కరణములు నిరుపయోగములు గావనియును వైర్లాండునందువలె భరతఖండమునందును సంస్కరణమునకు గలిగిన విఘ్నముల వలనను సంస్కరణములు నిష్ప్రయోజనములనుట భరతవర్షమున కన్యాయముచేయుట యనియును మంత్రి తెలిపెను. వింటరుటను ప్రభువు భావములు తెలిసియేయున్నవి. ఆంగ్లేయులప్రతిష్ఠ గలిగిన రాజ్యాంగసామగ్రిని గ్రేటుబ్రిటను ప్రసాదించిన దనియును ఆ సామగ్రి నుపయోగించెడి భారము భారతీయులవిధానము గలదనియును ఈ కార్యనిర్వహణమునందు భారత మంత్రియును బ్రిటీషుప్రభుత్వమును భరతఖండమునకు తగిన సహాయముచేయుదురనియును వింటరుటను ప్రభువు తెలిపెను. వింటరుటను ప్రభువు మంత్రి యైనప్పటి నుండియును చేయుచున్న సహాయము తెలియుచున్నది. గాంధీమహాత్మునినిర్బంధము వింటరుటను ప్రభువు చేసిన కెద్రసహాయము. పౌరసేవోద్యోగుల పక్షమును సమర్థించుట రెండవసహాయము. ఇట్టిసహాయముతో దేశము వెంటనేపాగుపడగలదు. లాయడుజార్జి గారి భావములను కర్నలు వెజువుడు గారు ఖండించినందులకు వింటరుటను ప్రభువు వెజువుడుగారిని నిందించుట నిరంకుశాధికారప్రభుత్వమునకు సహజధర్మము. పార్లమెంటు చర్చవలనను గాని పార్లమెంటు నిర్ణయములవలననుగాని దేశదాస్యమునకు విమోచనము గలుగదని యనుభవమువలనను తెలిసినను పరావలంబనమున కభ్యాసపడిన భారతహృదయము నింకను పార్లమెంటు భావము బాధించుచున్నది. మోంటుఫర్డు పోలు పీలువింటరుటను ప్రభువులు రాగానే మితవాదులకును హోంరూలు పక్షమునకును కొంత భ్రమ తొలగినను నింకను నిరాశ గలుగలేదు. లాయడు జార్జి గారి ప్రసంగము మరొకొంత భ్రమను తొలగించినది. న్యూయిండియా పత్రిక సయితము స్వరాజ్యాద్యోగము భరతఖండముననే జరుగవలయునని యంగీకరించుచు దారుతుల్యములైన శాసనసభల ద్వారా ఈప్రయోజనము గలుగునని తలచుట యనుభవమునకు వ్యతిరేకముగ నున్నది. మంత్రుల దృష్టియును సామ్రాజ్యాభిమానుల దృష్టియును పార్లమెంటు దృష్టియును బ్రిటీషు ప్రయోజనములకు మూలరక్షకులైన పౌరసేవోద్యోగులకు మరలునుగాని దుఃఖవేదన ననుభవించుచున్న భారతీయులకు బ్రసరింపదని యనుభవము విశేషము చేయుచున్నది. భారతరాజ్యాంగము పరిశీలనమునందున్నదట. దేశఛరిశితుల నెరుగని స్వప్రయోజనపరాయణులు ఛరిశీలనాధికారులు. తిని బలవమరిగిన అధికారులు హితోపదేశకులు. పరిశీలనము ముగియవరకును దుఃఖానుభవమంతయును భారతీయుల పాలు గావలయును. ప్రపంచమునం దేమహాజాతికిని నిట్టి పరిశీలనముగాని విషమదశగాని సంప్రాప్తము గాజాలదు. భారతీయుల నీ దుర్దశనుండి రక్షించు

టకు భారతీయులు సమర్థులుగాని యన్యులకు శక్తిగాని సత్కల్పముగాని సాధనములుగాని యుండజాలవు. గాంధీమహాత్ముడ సహాయోద్యమస్వరూపమునను వ్యక్తము చేసిన యీ సత్యమును భారతపుత్రులు గ్రహించి దేశదాస్యమును బోగొట్టుటకు బూనుదురుగాక!

పదుమూడవ ఆయుర్వేద మహాసభ

ఆంధ్రదేశమునందు నేడు 13 వ ఆఖరభారతాయుర్వేదమహాసభ సుప్రసిద్ధమైన రాజమహేంద్రవరమునందు గూడట దేశవ్యాప్తమైన ప్రబోధమనకు నిదర్శనముగ నున్నది. చెన్నపురి రాష్ట్రమునందతగ్రతమైన యాంధ్రవ్యక్తిత్వము వ్యక్తమగుచున్న విధమున కాయుర్వేదమహాసభ నిదర్శనముగ నున్నది. ఆంధ్రదేశము ప్రాచీనకాలమునుండియు రసవాదశాస్త్రజ్ఞులకు బ్రసిద్ధిని బడసి ఆయుర్వేద వ్యాపకమును జేసినవిధమును శాసనాదులు రుజువుచేయుచున్నవి. నాగార్జునాదిగ్రంథుల శ్రీలైలవర్ణనమునందు స్వర్ణనిర్మాణమునకు జేసిన శ్రమను రసవాదగ్రంథములు విశదము చేయుచున్నవి. బౌద్ధజైనయుగములందు వ్యాధిగ్రస్తులకు వైద్యాశ్రమములను చేబ్రోలు అమరావతి ప్రాంతములందు గలుగజేసిన విధమును శాసనములు తెలుపుచున్నవి. ఆంధ్రదేశమునం దాయుర్వేదము స్వయంవ్యక్తిత్వమును బొందిన విధమును జననరాజ్యము చింతామణి మొదలగు గ్రంథములు విశదము చేయుచున్నవి. ఆంధ్రుల యాయుర్వేదాభిమానము పునరుద్ధారణ యైన విధమును నేడు రాజమహేంద్రవరమునందు గూడిన 13 వ ఆయుర్వేదమహాసభ విశదము చేయుచున్నది. ఈసభకు సుప్రసిద్ధులైన యాంధ్రవైద్యవిశారదులు దయచేసి సభను జయప్రదముగ జేయగలిగిరి, దేశమునందు నాటుకొనిన యాంగ్ల వ్యామోహము పోవుచున్నదనుట ఈసభయే నిదర్శనముగ నున్నది. ఆంగ్లభాషాపాండిత్యము లని వైద్యులుమహాసభను నిర్వహించుచువును వైద్యుల హృదయమునందు గలిగిన ప్రబోధము ప్రజలకుగలిగిన ప్రయోజనము విశదము గాగలవు.

ఆంధ్రభీష్ములని ప్రసిద్ధినిగాంచిన న్యాపతి సుబ్బారావు పంతులుగా రాహ్వనసంఘాధ్యక్షులుగ నుండి చదివిన వ్యాసమును వేరొకచోటను బ్రచరించితిమి. పంతులుగా రాయుర్వేదప్రచారమునకు వైద్యులను ప్రభుత్వమును నిర్వహింపవలసిన బాధ్యతలను బాగుగ జెలిపిరి. ప్రజలెంతఘోషపెట్టినను ప్రజాజీవితమునకు సంబంధించినవిషయమునందధికారులు చూపెడి నిర్లక్ష్యము మాత్రము తుల్యముగాదు. వైద్యశాఖ మంత్రులవశమైనను ప్రజలకుపక్కతిగలుగుటలేదు. అధికారుల ప్రాపకము లేకపోయినను ప్రజలు స్వయముగ జేయగల మహాకార్యముల కాయుర్వేద మహాసభ నిదర్శనముగ నున్నది. ఆయుర్వేదమహాసభను యోచించునపుడాయుర్వేదాభివృద్ధికి భరతఖండమునందంతటను ముఖ్యముగను ఆంధ్రదేశమునందు తమ జీవితము నర్పించిన వైద్యరత్న పండిత గోపాలాచార్యుల వారిమూర్తి యాంధ్రులకు స్మరణయోగ్యమగుచున్నది. ఆచార్యులవారి పనిని డాక్టరు లక్ష్మీపతి గారు సకలశ్రమల కొచ్చి నిర్వహించు చున్నందులకు సంప్రదించుట. వైద్య నిరీక్షణమునందు సాశ్చాత్య పండితులకును మహర్షులకును గలభేదభావమును పంతులుగారు వారి వ్యాసాంతమునందు రమ్యముగ జెలియజేసిరి.

“అన్నిటికంటె నతిముఖ్యమగు విషయ మొకటి కలదు. రోగమునుదిరిపెదక దానినిదదుర్బుట కావధముల ప్రయోగించుటకంటె నవి యధ్యునిండుండ నారోగ్యహానితల కప్పరించు నాతడే నిజమైన ధన్యతరీఖ్యుడు, నిజమైన మానవసేవ జేయు పట్టివని నరిక నిర్ణయించుటకు ప్రకృతిరహస్యములను చక్కగజేసింగి, వానిని బాగుగ నుపయోగించుకొనవలయును. రోగోత్పత్తిగని రోగనివారణగాని మనస్సు మాలాభావమని యందటకును దెలిసినవిషయమే. నిరాశచేసికొనిన సందోభములందుగూడ నొకమాటలోడనే కేవలస్వచ్ఛచేతిచే యత్యవ్యభిముగ రోగములు తుదిరియ్యవని మనము వినుచుందుము. మానసికశక్తిని కృతక్షణము సమగ్రమగుమంత్రశాస్త్రము మనకు కలదు. పాశ్చాత్యదేశములందును రోగముగదుర్బుటకు ‘సైక్వీస్’ అనుపేర రోగులు తా మారోగ్యకంతులగు నున్నట్లు తలంపజేసి, దానిని పాటించుటయు, ననేకవైద్యులు రోగనిర్మూలమున కట్టిమందుల నుపయోగింపకున్నారు.

ఈరీతిగా మనము జేయవలసినపని ఆపాదముగానున్నది. మహర్షులు చెప్పనిదెద్దియు లేదను నభిప్రాయమును వనము విడిచిపెట్టవలయును. ఆయుర్వేద మొక వేదాంగ మనియు దైవతత్వైరూపణము జేయుటకు కావలసినవలసిన ప్రయత్నములలో నది మనకు సహాయకారి కావలెననియు మనము జ్ఞాపకముంచుకొనవలయును. ప్రకృతిరహస్యములను భేదించి, మనకు పీటకు నట్లు మానవహాశ్యభ్యున్నతికై సహాయపడుట మనహాత్మును మనవిధియుఁ గూడ వైయున్నది. ప్రపంచము స్వగ్గళుల్య మగుటకును అందు కాధయు, దుఃఖమును నశించుటకును ఎందుఁ జూచినను నిత్యసంతోషమును, నిరంతరభగవత్సేవయు, జెలయుటకును సర్వశాస్త్రములును తోవఁజూపుచున్నవి. విద్యాంసులు, మహాత్ములు జెల్లరును నిట్టిమనస్థకొఱకే కృషిఁజూపుచున్నారు.”

సకల వ్యవస్థలందునువర్తమానకాలమునందు గల భౌతికప్రయోజనమెధర్మహానికి గారణం బగుచున్నది. సుబ్బారావు పంతులుగారు తెలిపిన సత్యార్థమును వైద్యులవలె నితరులును గ్రహించి మానవధర్మోద్ధరణమునకు పాటుపడుట ధర్మము. ఆయుర్వేద పంచానన కృష్ణశాస్త్రి కవాడే బి. ఏ. గారి యాధిపత్యముక్రింద నాయుర్వేద మహాసభ జయప్రదముగ జరుగుటకు భగవంతుడనుగ్రహించుగాత!

నిరంకుశధ్వజము

దేశమునందంతటను నిరంకుశ ధ్వజము వెలుగుచున్నవిధమును గుంటూరుపురమునందును అస్సామునందును కటకమునందును నితరప్రాంతములందును జరుగుచున్ననిర్బంధములు దృష్టాంతముగ నున్నవి. తండ్రి రాల సత్యనారాయణగారును వారి సహచరులును మహాజనులకు జూపిన దౌర్జన్యమునకు రూఢురఫర్లుగా రుద్యోగములతో సత్కరించినను వారిహృదయమునందు గలుగగల పరితాపవేదనమాత్రముపకేమింపజాలదు. దౌర్జన్యమును ప్రజలు చూపునదియును అధికారులు చూపునదియును జలయిన న్యాలాబాగువలెనే గుంటూరు దౌర్జన్యములును విశేషముచేయుచున్నవి. పంజాబు దురంతములను నిర్భయముగ బయటపెట్టిన మదనమోహమాలవ్యగారు ఘోరమైన యస్సామునిర్బంధములను సయితము బయటపెట్టబోవుచున్నారు. అసహాయవాదులను లోపలకు రానిచ్చినందులకు శిక్షించిన ప్రదేశమునందును అన్నముపెట్టినందులకు దండించిన ప్రదేశములందును న్యాయస్వరూపము గలదని యెవరు చెప్పగలరు? ఇట్టిదండనలు నిలువనేరవని నిరంకుశతత్వమును పోషించెడి బ్రిటిషు న్యాయాసానములె వెల్లడిచేయుచున్నవి. పాట్నా హైకోర్టునందు దండనాధికారి వేసిన జరిమానారద్దుచేయబడినది. పంజాబు హైకోర్టునందు ప్రత్యేకాధికారుల దురంతములను బయటపెట్టుట రాజద్రోహము గాదని తీర్మానింపబడినది. అధికారులన్ని ప్రాంతములందును జేయుచున్న దండనము

ల్లిట్టి యన్యాయదండనములుగ నె యున్నవి. చెన్నపురి న్యాయాంగమంత్రి గుంటూరు దండనాధికారి యుత్తరువునకును దండనమునకును గల సంబంధమును గనుగొన సాహసించుదురా? అన్యాయమప్రయత్నముగను బయటపడుచున్నది. ఆక్రమశిక్షల ననుభవించుచున్నను ప్రజలు చూపుచున్న శాంతి యధికారుల కావేశమును గలుగజేసినను పరమాత్మున కానందమును గలుగజేసి ప్రజలకు ధర్మవిజయమును సమకూర్చుగలదు.

ప్రయాగ ప్రహసనము

ప్రయాగయందు నిన్న గూడవలసిన మహాసభ ప్రహసనముగ బరిణమించినటులు తంతివార్త తెలుపుచున్నది. ప్రయాగయందు మాలవ్యనైడూలులేనిసభ మహాసభ గాజాలదు. కుంజ్రాగారిహితో పదేశము నైనను గౌ. రజా అలిగారు గ్రహింపజాలకను తన యవ్యక్తమును విశదము చేసిరి. రజాలలిగారు స్వగృహముననే సభచేసి అనుకూలమైన తీర్మానములను జేయించిన యీ ప్రహసనమెట్లు జరుగును?

గుంటూరు ధీరులు

అధికారులు నిరంతరము గల్పించుచున్న నిర్బంధపరిస్థితులందు సయితము గుంటూరు పౌరులు చూపుచున్న సాహసధైర్యములు ప్రజాహృదయముచే నావరించిన స్వాతంత్ర్యలక్ష్యమునకు నిదర్శనము. నిర్బంధితులు దండింపబడి విడుదలను బొందిన వెంటనే పౌరులు దేశసేవకుల మాడేగించి మహాసభనుజేసి నిర్భయ స్వాతంత్యమును విశదముచేసిరి. డెయిలీ ఎక్స్ప్రెస్సు పత్రిక విశేఖరి వ్రాసిన యన్యోముల నీబహిరంగచర్యలు ఖండించుచున్నవి. గుంటూరు పౌరుల ధర్మప్రవృత్తి కభినందించుచున్నారము.

తెనాలిదేశభక్తులు

శ్రీకృష్ణజన్మస్థానము నుండి స్వస్థలమునకు జేరిన శ్రీయుత ఇక్కిల సూర్యనారాయణగారిని మల్లాది సుబ్రహ్మణ్యము గారిని తెనాలిపౌరులతో బాటు మేమును నభినందించుచున్నాము.

శ్రీయుత క్షేమానందుగారి కేసును 9 వ తేదికి దండనాధికారి వాయిదా వేసి వారిని సెంట్రలు జెయిలున కంపిరి. చెన్నపురిపౌరులు చాలమంది న్యాయస్థానమునకు బోయియుండిరి. క్షేమానందుగారిని ఘూర్జరపౌరులును నితరులును పుష్పమాలాలంకృతులను జేసి యభినందించిరి.

సంగీతసభ:— గోక్లే హాల్లో శత్రు ఆదివాసు సాయ త్రం 4 గంటలకు పాటకచ్చేరీ జరుగును. బాగరాజరావు(కుంభకోణం)పూలు; బాలకృష్ణ ఆచార్య (మద్రాసు) ఫిడేలు; దక్షిణామూర్తిపిళ్లై (పుదుచ్చోటి) కంజీర; ఆలనంబిపిళ్లై (కుంభకోణం) మృదంగం.

చెన్నపురిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము:— ఈ సంఘపు కార్యదర్శి యగు వి.చక్రవర్తిగారు మాక్కిట్లు వ్రాయుచున్నారు. కాంగ్రెసుసభ్యులకు చేయకొనుటకై ఆదివారము 6 వ తేది సాయంకాలము 5 గంటలకు చెన్నపురి హైకోర్టు ఎదుట సముద్రతీరమున ఒక విహారంగసభ జరుగును. వారింతిరులుగను సభ్యులుగను చేరిదలచుకొనినవారు యీ సభకు రావలసియు.

శ్రీసంగీతశాల - గోక్లే హాల్ పాటకచ్చేరీ:— ఈవెల 7 వ తేది సోమవారము నాడు సాయంకాలము 4-15 కు బాడ్జింగువును, ఆర్మీనియనుపీఠి వై. ఎం. వి. పి. గోక్లే హాల్లో మురళీగానసభ జరుగును. సంజీవరావుగారు (పల్లిడం - పూలు (మూలి), చిన్న న్యాయవ్యయగారు (కరూరు)-డిడిబు, గోవతీనాయగంగారు, (తిరునల్వేలి) - మృదంగం, హరిహర భాగవతరుగారు (అనదాయు కోవెల)-ఘటవాద్యము, పీఠరామయ్యరుగారు (జాతి శాపురం)-మోర్సింగు.

దేశీయ వార్తలు

ఆసాములో నిర్బంధ విజృంభణము - పండిత మాలవ్యాగారి రిపోర్టు

కలత్తాలో పూర్వచారపరాయణులసభ - అస్పృశ్యత ఉండవలెను - సభ విఫలమగుట

ఆజ్ఞోల్లంఘన సంఘమువారు కటకము కేగుట

బరంపురము - కటకము కలకత్తాలో జరిగిన విశేషములు

ప్రకాశంగారు కటకమువరకు వెళ్లుట - కటకములో తీవ్రనిర్బంధము

బక్రీదు పండుగ

బీ అమ్మను మహమ్మదాలీ బేగం గార్లు పంజాబుకు వెళ్లదలచుట

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

రాజమహేంద్రవరమున ఆయుర్వేదమహాసభ నేడు ప్రారంభమగుట

గుంటూరులో 186 గురి విచారణ-186 గురిని జూర్మానాలు వేసి వదలివేయుట

వాణిజ్య ఉరేగింపుతో తీసికొని వెళ్లుట - బహిరంగసభ

గుంటూరులో క్రొత్తగా ఒక ఆంగ్ల పక్షపత్రికను-ఆంధ్రవారపత్రికను ప్రారంభింప సమకట్టుట

ఆజ్ఞోల్లంఘన సంఘనాయకులు

గుంటూరునుండి నిర్గమించుట

స్వకీయవిలేఖరి నేడు పంపిన తంలివార్త

2 వ తేదీ బుధవారము సాయంకాలము 4 గంటలకు నాయకులు గుంటూరునుండి బయలుదేరిరి. పాఠాలు రైలుస్టేషను కేగి వారిని వీడ్చివీరి. గుంటూరు ప్రముఖులు కొందరు నాయకులను బెడవాడవరకు సాగించిరి. ప్రకాశంగారు వారితో రాత్రిపూర్వమున వేర్పాడుకు. రెండుమూడు రోజులలో మరల గుంటూరు వచ్చెదరు.

186 గురి విచారణ

ఆరెన్సుచేయబడిన 186 గురి కేసును గుంటూరు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు విచారణ చేసెను. కొందరిని వదలివేసెను. తక్కిన వారికి 5 మెడలు 100 రూపాయలవరకు జూర్మానాలు వేయబడినవి. ఆవివరములు ముందు తెలుపబడును. జూర్మానాల నెవరు చెల్లించలేదు. వారిందరిని వదిలివేసిరి. వారిసాక్షులను వేలమువేయించి జూర్మానాలరాబట్టుటకు వారంట్లు యిచ్చబడునని తెలియుచున్నది. నిన్న (4 వ తేదీ) రాత్రి గొప్ప ఉరేగింపుతో పీరినందరిని పట్టణమునకు గొనివచ్చిరి.

బహిరంగసభ

4 వ తేదీ సాయంకాలము బహిరంగసభ జరిగినది. గుంటూరు మున్సిసిపలు కౌన్సిలరు డబ్లిక్ రాజీనామా నిచ్చిన వాడును 1 వ తేదీని ఆరెన్సుచేయబడిన 186 గురిలో నొకరు నగు ఎం. వేంకటేశ్వర్లుగా రద్దీక్షిత నహించిరి. ఎర్రమిల్లి మతంగయ్య (ఏలూరు), చీమకుర్తి బసవయ్య (గుంటూరు), శ్రీమతి కనకమ్మ (భీమవరం) గార్లు పాల్గొనిరి. కాంగ్రెసు విధానమును కొనసాగించవలెనని హెచ్చరించిరి. గుంటూరుకువచ్చిన వలంటీరులకును యితరులకును వెలుపలనున్న పుణ్యక్షేత్రములను చూచుటలోనున్న పుణ్యక్షేత్రములను చూడ చక్కని భోజనముపాటు మొనరించి బాగుగా వాడరించినందుకు వారందరికీ ముగిసినను మంగయ్యగారు గుంటూరు వర్తకసంఘము వారికి వందనము లర్పించిరి.

గుంటూరులో క్రొత్తపత్రికలు

వెంటెబెరు 1 వ తేదీ నాటికి గుంటూరు నంద్యోధామలో నవయుగ యను పత్రికతోను స్వతంత్రయను వారపత్రికను ప్రకటింప నిశ్చయించిరి. ఆరెన్సుపత్రికలకును తాను ప్రకాశకుడనని శ్రీయుత పి. ఎస్. ఆర్. ఆంజనేయలు గారు జిల్లామేజిస్ట్రేటుయొడకు ప్రకటించెను.

నాయకులు బరంపురమున కేగుట

శ్రీయుత ప్రకాశంగారు బరంపురమునుండి నేడు

పంపిన తంలివార్త

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు శ్రీయుత టంగుటూరి ప్రకాశంగారు ఆజ్ఞోల్లంఘన సంఘము నాయకులతోనుండ గుంటూరునుండి కటకమువరకు వెళ్లిరి.

మాజీవేదీ రాత్రి 7-30 గంటలకు జరిగినది. బరంపురం రైలుస్టేషనుకు వచ్చిరి. గంజాముండల ఆంధ్రకాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు చల్లాశివయ్యగారును కాంగ్రెసు సీంహ చలంగారును, జోగయ్యగారును, రామలింగంపంతులు, నారాయణమూర్తి, గాడె బలరామదాసుగార్లు మున్నగు వాఁడ్ర

ప్రముఖులను ఉత్కళ రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారును లాల్ మోహను పట్నాయకు ఛట్టిగార్లు మున్నగువారును రైలుస్టేషను పాటుపూరముకు వచ్చి నాయకులకు స్వాగత మొసంగిరి. వారితో వేయిమంది పౌరులుగూడ పాటుపూరముకువచ్చిరి. స్టేషనువద్దనే బహిరంగసభ ఏర్పాటుపబడినది. అసభలో నుపన్యసిచి పిమ్మట రైలులోనే భోజనముచేయుటకు పండిత మహాశయుడు మోలానా సాహెబుగార్లు నిశ్చయించిరి. బరంపురము శ్రీలు చాలమంది అచటికివచ్చిరి. వారి నాయకులగు వరహగిరి వేంకటజోగయ్య పంతులుగారి ధర్మపత్నియు ఆమెసోదరి నుందరమ్మగారును వేదికపై నాయకులకు పుష్పహారముల నొసంగి స్వాగత మొసంగిరి. అచట శ్రీలును పురుషులను 4000 చుండి చేరి యుండిరి. పండితమహాశయుడు స్వల్పకాల ముపన్యసించెను. విచారణ ముగిసినపిమ్మట సాక్ష్యమునంతను బాగుగావర్ణించి సంఘమువారు తమ అభిప్రాయములను తెలిపెదరు. పిమ్మట నాయకులనుగూర్చి శ్రీలు తెలియగోర ప్రకాశంగారి వారిందరిని పేరుపేరుగా నిరూపించిరి.

కటకమున కేగుట

పోలీసుల తనిఖీ

ఆసాసివేడుకొనెను

3 వ తేదీ రాత్రి నాయకులు చెన్నపురి మెయిలు (ట్రెయినులో) కటకమునకు వచ్చిరి. వేలకొలది ప్రజలు స్టేషనుకు వెళ్లి వారికి స్వాగత మొసంగిరి. కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులును వలంటీరులును వారి ననుసరించిరి. 144 అనులులో నుండుటచే ఉరేగింపు జరుగలేదు. 4 వ తేదీని సాక్షి విచారణ జరిగినది. డాక్టరు అన్నారీగారు మున్నగు నాయకులు మసీదులో బక్రీదు ప్రార్థన లాసరించిరి. 4 వ తేదీని నాయకులు పూర్తి ఎక్స్ ప్రెసు ట్రెయినులో కలకత్తాకు కటకమునుండి బయలుదేరెదరు.

3 వ తేదీ రాత్రి 2-30 కు ఉత్కళ రాష్ట్ర ప్రధానకారకుగు కటకమునకు రైలుబండిచేరెను. 2 వ తేదీన జిల్లామేజిస్ట్రేటు నిరోధపు పుత్తకపు నిచ్చిననుగూడ కెక్కు వేలమంది స్టేషనుయొద్దకు వచ్చిరి. జిల్లామేజిస్ట్రేటు 144 క్రి. ప్రా. కోడు క్రింద నోటీసు నిచ్చెను. "కాంగ్రెసు ఖిలాఫతు ఆజ్ఞోల్లంఘన సంఘసభ్యులు 3 వ తేదీని కటకమునకు వచ్చినపుడు పౌరులు వారికి ఘనమగు స్వాగత మొసంగవలెను. బహిరంగ సభలో నాయకులనుపన్యసించురు అని మహాహిమసింహు మధునూధన దిస్వాలు, రాజకృష్ణబోను, జ్యోతిష చంద్ర సా, గోపబంధు చాదరి, లింగాశోరదాసు, భాబాగోపాటి, గణునాధమహాంతిగార్లు ప్రకటించినదియు యిదివరకు చాల అక్రమము లాసరించిన ఖిలాఫతు కాంగ్రెసు వలంటీరుల ఉరేగింపు జరుగుననియు పోలీసు సూపర్వైంటు వారు రిపోర్టు పంపెను.

ఇదివరకు కొన్ని నెలలనుండి ఈ ప్రాంతమున నాందోళనము ప్రబలముగానున్న సంఘసభ్యుల రాకయు బక్రీదుకు కలసి నవి. అపుడు రాజకీయాందోళనముగాని ఉరేగింపుగాని జరిగి కాంతికి భంగముకలుగునని నేను తలంచుచున్నానుగాన ప్రకటనను చేసినవారుగాని వలంటీరులుగాని ఇతరులుగాని సభలను ఉరేగింపునుచేయరాదు. జెప్పరాదు. ఉపన్యసింపరాదను కటకకుట్టణము సరిహద్దులోపలను కటకకు కడరుతాజా సరిహద్దులోను ఆంధ్ర 3-వ తేదీ మొదలు సెప్టెంబరు 2 తేదీవరకు ఆరెన్సు రోజులునుండి నిలదినములవరకును ఏమియును జరుగరాదని కటకజిల్లా మేజిస్ట్రేటు 3-వ తేదీని జ్ఞాపించెను. దీనినిబట్టి తెట్టి అచకాశమున లేదు. గోపబంధు బాబుగారు మున్నగు నాయకులు చెఱసాలలో నున్నారు. వారమురోజుల క్రితము ఖిలాఫతు సంఘాధ్యక్షుడగు 65 ఏండ్ల వృద్ధ నాయకుడు దిగ్గ కాలపు విశ్వవేయబడినది. ఇటీవలనే చెఱసాలనుండివచ్చిన

మహావీరసింగుబోసుగార్లు ఉత్కళ రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమున కధ్యక్షుడుగను కాంగ్రెసుకును పనిచేయుచున్నారు. నేటిసాల నుండివచ్చిన యితర యువకులు గూడ నిర్భయముగ కాంతముగ జ్ఞాపనీ మముగ దేశసేవ చేయుచున్నారు. ఉత్కళ రాష్ట్రమును గూడ ఆసాము రాష్ట్రమునలెవేయనలెనని యచటి నుండలకు దోగ్గులును రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారును కట్టుబట్టియున్నారని నేనిచటిప్రబల దృఢసంకల్పమును బాగుగా కనిపెట్టితిమి. భీక చేకనులగు నుద్యోగుల ప్రయత్నము విఫలమగునని స్పష్టమై నది. కలక్టరుచేసిన యాచర్యులనలన ప్రజలకందరకిని ఉదేశము మరంత గా ధను గుడ్డినున్నది. వేరగా ఉపన్యాసములును, ఉరేగింపులును అక్కరలేకుండనే యిట్టి ఉత్తరవుల వలననే ప్రజలకు నూతనోత్సాహము కలుగుచున్నది. ఈనిరోధకపు ఉత్తరవు ప్రకటించబడ సంగతి ప్రతిపూరు మూలకు గూడ కణములో వ్యాపించినది. నేలకొలది ప్రజలు విచారణ జరుగుచోటివచ్చిరి. మరల రాత్రి నాయకులను వీడ్చివేయుటకు గూడ వచ్చిరి.

3 వ తేదీని పోలీసులు స్వరాజ్య కార్యాలయమును తనిఖీచేసి కొన్ని కారితములను తీసికొని పోయిరి. స్వరాజ్య కార్యాలయమునందే నాయకులు సాక్ష్యము పుష్కరించి 16 గురు సాక్షు మిచ్చిరి 4 వ తేదీ రాత్రి 9 గంటకు మెయిలులో నాయకులు కలకత్తాకు బయలుదేరిరి.

శ్రీయుత ప్రకాశంగారు

3 వ తేదీ రాత్రి ప్రకాశంగారు బరంపురమునుండి 4 వ తేదీ ఉదయమున 5 గంటలకు, పానెంజరుబండిలో కటకము చేరిరి. వెళ్లినపని వెంటనే నెలవేరనందున 5 వ తేదీ ఉదయమునకు మరల బరంపురము వచ్చిరి.

ఉత్కళ రాష్ట్రము

కర్నములు విస్తారముగానున్నవి. అతిచుట్టివలనో ఆనా వృష్టివలనో ప్రజలు మాత్రము మిక్కిలి దరిద్రస్థితిలోనున్నారు. కర్నములు లేకున్నవైరులేండి పోవును. కర్నము లభికమైన వరదలవలన పంటలు చెడిపోవును. ఎటులైన కరువే. ముఖ్యరట్టణుగు కటకములోగూడ వేలకొలది బీదల తాటియాకుగుడికలే కనబడును. ఈ రాష్ట్రమున కాంగ్రెసు ప్రచారము బాగుగా జరిగిన గ్రామములలో ఎవరో తమయిండ్లు తగులబెట్టుచున్నారు. వారి నెవ్వరిని పోలీసులు పట్టుకొననేలేదు. ఈరీతిగా పరస్పరనిరోధము ప్రబలముగా నున్నది. ఈ రాష్ట్రమునందొక బహిరంగదారీ ఎన్ఫీటులో చాలమందియును జరిగెనని యిదివరకే పత్రికలలో ప్రకటింపబడిన బీరైతులవద్దనుండి 26 విధములగు అక్రమపుష్కలను వసూలుచేయుచున్నాని తెలిసినది. వివరములు ముందు ప్రకటింపబడును. ఇరవీ తలపన్ను గూడ వసూలుచేయుచున్నారని తెలిసినది. ఈరీతిగా నిరంతరము దారుణమీద జరుగుచుండుటచే ప్రజలు పూర్తిగా ధైర్యమును గోలుపోయి అశలీపోవుచున్నారు. ఆందువలన ప్రజలలో శ్రోధభావము పెరిగిపోవుచున్నది. కటకముచెఱసాలలో రాజకీయతైదీల ఆదరణ ఏమియును బాగులేదని తెలిసినది నెలదినములనుండి గోపబంధుబాబుగారు మున్నగువారి చెఱసాలలో చూచుటకు బంధుమిత్రులనుగూడ పోనిచ్చులేదు. నిర్బంధమిటులున్నను ఖిద్దరపే బాగుగానే బతుకుచున్నది. జాతీయపాఠశాలలను కొందరు తానాహమతు లేప్పచి బాగుగా చదువుచున్నారు.

సంఘనాయకులు కలకత్తాకు వెళ్లుట

గొప్పస్వాగతము

ఆసాసియేటెడ్ కౌన్సిల్

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు మున్నగు నాయకులు కాంగ్రెసు ఖిలాఫతు సంఘములవారు 5 వ తేదీఉదయమునకు జాన్నాభము ఎక్స్ ప్రెసురుయిలులో కలకత్తా చేరిరి. పూర్వరాష్ట్రములో రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుఖిలాఫతు సంఘమున అగ్ర్యక్షులు మున్నగు ప్రముఖులు జే. ఎస్. రుద్రాచారి, బ్రహ్మపాస్వాత్యశ్రీ మున్నగు వారియలను వేలకొలది ప్రజలు వారికి స్వాగత మొసంగిరి. గొప్ప ఉరేగింపుతో వారిని తీసుకొనివెళ్లిరి. ఖిలాఫతు వలంటీరులు చాలమంది బాగుననుసరించిరి. స్టేషనులోను మార్గమునందును చాలమంది నాయకులు నాయకులకు పుష్పహారములను సమర్పించిరి. 66 తేదీలకు కలకత్తాలో సాక్ష్యము పుష్కరించి పిమ్మట గారు జానాను వెళ్లెదరు. 12 వ తేదీనాటికి ఆసామునుండి మరల కలకత్తాకు వచ్చెదరు. మాకిం అబ్దుల్లానుగా రిపుడు వానిని కలిసికొందురు. పండిత నెహ్రూగారు కేబంధు దాసుగా రింటి బసచేసిరి.

గుంటూరు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు కోర్టుయెదుట

బారిష్టర్ ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారి రిచ్చిన
ప్లేటు మెంటు.

గుంటూరుమండల కౌన్సిలమెంటు (వెనెడెంటు నని
డివిజన్) ఆఫీసు నాకు యిచ్చిన నోటీసు ఆక్రమణమైనదియు
అన్యాయమైనదియు తన అధికార వ్యాప్తి లేనిదై యున్నది.

నోటీసు గుంటూరు మండలమండలి కౌన్సిలమెంటు
కాంతినేన వాలంటీయర్లకు అన్యాయించదు. గుంటూరు వాలంటీ
యర్ల బహిరంగ సభలలోను, ఉత్సవములలోను మరియుతర వేడు
కలలోను పాల్గొనరాదని నిరోధించుటలేదు.

ఆ ఉత్సవములకు పాల్గొని ననుసరించి జిల్లా బయటి
ప్రదేశముల వాలంటీయర్ల మాత్రము బహిరంగసభలయందు
కోర్కెము కలిగించుకొనరాదని స్పష్టమగుచున్నది.

నాకు యిచ్చిన పుత్రుల పుత్రులను మైది అయినను కాక
పోయినను నేనుబంధించదలంచలేదు. గుంటూరు వాలంటీయర్లను
గురించి ఆ పుత్రులవలన లోపించియుండ కుండియెడల నేనా
పుత్రులను ఉల్లంఘింపకుండ నుండేదెవతనే. నేను కౌన్సిలము
సభ్యుడనగుటచే కౌన్సిలమయమములకు బద్ధుడై యున్నాను
కౌన్సిలము కాన్వోల్యంపున మింగను ఆమోదించి యుండలేదు.
మరియు జిల్లాసంఘాధ్యక్షునిగను, ఆచార్య సంఘసభ్యుడుగను
జిల్లాబయటనుండి వచ్చిన వాలంటీయర్ల 144 పెక్క్స్ ఆర్డరు నను
సరించి బహిరంగ సభలలోను ఉత్సవములలోను పాల్గొన వద్దని
జిల్లా సలహా యిచ్చియు టిని.

నేను వాలంటీయర్ల కోర్టులో ఎప్పుడుసభ్యుడను గాను
నేను ప్రతిభాపత్రము నింకను సంతకము చేయలేదు.

ప్రథమములో గుంటూరు వాలంటీయర్ల గుంపును ఆరెన్సు
చేసిపుడు నేను వారిలో లేను. నేనా ఫర్మాంగు మారమునను
టిని. ఈ అన్యాయపు ఆరెన్సు విషగానే పోలీసువాడు వెక్కిరిం
చుచుండగా 10 నిమిషములలో నేను వచ్చి ఆగుంపులో చేరితిని.

ఇటీవల బాన్వీలేకమును కలిగించు చర్యలు అధికారులు
జరిపినను నోటీసు యిచ్చినప్పుడు ప్రజలు నెచ్చుడికి భంగము
కలుగు నూచనలు గాని, ప్రజలకు తొందరకలుగు చిహ్నములు
గాని ఏమియును లేవు.

ఈ సంగతులు వ్యాధుము కలుగునను నమ్మకముతో విక
రించుటలేదు, గాని ప్రజలకు నా నడతనుగూర్చి తెలియవలె
నను తలంపుతో ఈ ప్లేటుమెంటును యిచ్చుచున్నాను.

మాడభూమి వేదాంత సరసింహాచార్యులుగారి
వాజ్మూలక మగు ప్లేటుమెంటు

ఈ ఆర్డరు గుంటూరు వాలంటీయర్ల ఆనాటిసభలు
లలో పాల్గొనగూడదని లేదు. వ్యాధుము కలుగునని ప్లేటు
మెంటు యిచ్చుట లేదుగాని బిటిషు వ్యాధుసాక్షుల వ్యా
ధుము జరుగదని సోదర వ్యాధువాదులు, ప్రజలు గ్రహించు
టకు మౌనము యిచ్చుచున్నాను.

జడ్జిమెంటు అయినతర్వాత ఇక నేమైనా చెప్పవలసి
యున్నదా యని మేజిస్ట్రేటుడుగ తాను అసహాయవాది గనుక
సరిపోయినది గాని తేటన్న ఈతిర్పు మరేకోర్టులోను చెల్లదని
ఆచార్యులుగారు నడిపిరి. (జడ్జి విలేఖరినుండి.)

పశ్చాత్తాప ఆజ్ఞోల్లంఘనసంఘనాయకులకు

స్వాగతము

30 వ తేదీ సాయంత్రము సుమారు 6-30 గంట

పశ్చాత్తాప మెంటు బండి వచ్చేసరికి పశ్చాత్తాప పుష్పము
ఖులు నాయకులకు సన్మానత్రయము సమర్పించుటకు
సుమారు 000 ప్రజలతో పాటుగా తన నిర్వహణకర్తలను
నెట్టితారు లేరి. నాయకులలో కండితి మోతీలాల్
నెట్టితారు, డాక్టరు ఆనూరీ గారు, టంగుటూరు ప్రకాశం
గారు ప్రజలకు పీఠబోధ మొనర్చి నాయకుల కొరకు
సభ్యులయ్యుటకు జవాబుగిరి. అనంతరము వందనపూర్వ
పురోహితుల కడ పోయిరి. వందనపూర్వం.

4-8-22 } మెంటు రామమూర్తి
పశ్చాత్తాప కౌన్సిల కౌన్సిలర్

ఆసాముదురవద్ద

పండిత మాలవ్యాగారి విచారణ

అక్రమముల పూర్తిగా వెల్లడించుట

ఆసామునకు వెనుక గాంచి మహాత్ముడు అచటిపజ
లను చాల ప్రశంసించెను. అచట స్త్రీలును పురుషులునుగూడ గట్టి
దీక్షతో 4 ద్వలను భరించుచున్నారని విచారణకును కేసు. ఆ గా
వ్విగను స్వాధీన మతిగానును బట్టిచే చాలని గూర్చి విచా
రించుటకు పండిత మదనమోహను మాలవ్యా బాబూ రాజేంద్ర
ప్రసాదుగ రైలుకేగి విచారణచేసి అక్రమములను పూర్తిగా
వెల్లడించుచు రిపోర్టును వ్రాసిరి. అది జిల్లాలో ప్రకటింపబడును.
అచటి నిర్బంధవర్త లతివాదులును నన్నవని వారు తెలిపిరి.
అచటిపోలీసులు తమ చిత్రానుసారము ఆరెన్సుచేయుచుందురు.
కౌన్సిలము సంబంధముల యుండకైయు వారినిగూడ ఆరెన్సుచేసి
కేసు చేపెడమని పోలీసులు బెదిరించుచుందురు తేజపూరు
కౌన్సిలము వలంటీయరులను తనయింట నుండ నిచ్చెనని స్త్రీయంత
పరమానంద ఆగ్రహాలగారికిని పోలీసులు తెచ్చిన కేసు కల
కత్తా హైకోర్టువారు కొట్టివేసినను గోలాపూరులో మరియు
కరిమిడగూడ నటికేనే చేయబడెను. అసహాయవాదులను
వ్యాధుకాస్త్ర బహిష్కృతుల వలె వారుచూచుచున్నారు.
(హిందూప్రతిక)

* * *
కలకత్తా పూర్వాచార్యవారాయణులు
అస్పృశ్యత ఉండవలెను.
సభ ఆభాస మగుట

30 వ తేదీ ఆదివాకమునాడు కలకత్తానగరమున పూ
ర్వాచార్యవారాయణులు కొందరు (ఎక్కువమంది బ్రాహ్మణులు) అస్పృశ్యత
ఉండకైపువని సురక్షించుటకు సభను తేయదలచి
ప్రకటిచిరి. ఆసభకు చాలమంది వచ్చిరి పిమ్మట ప్రారంభములు
వచ్చి ఆజనసమాహమును జూచి సభ జయ ప్రదము గా
జరుగు చని సంతసించిరి. అధ్యక్షునియొడనను జరిగినది. ఒక
యువన్యాకుడు లేచి ప్రసంగ మారంభించెను. వెంటనే నాలుగు
మూలలనుండియు పెక్కుమంది భిక్షుగా పుట్టి
భించిరి. (హిందూప్రతిక)

సుభాషచంద్రబోసుగారు

పంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు ప్రచురణసంఘాధికారి
4 వ తేదీని విడుదలచేయుట

పంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘ ప్రచురణ కాఖోవోగి
సుభాషచంద్రబోసుగారి 7-2-22 తేదీని 6 నిలలు విడిచెను
వేయబడెను. ఈనెల 4 వ తేదీ ఉదయమున బోసుగారిని వదిలి
వేసిరి.

బుక్కిను పంపంగ - చెన్నపురి

చెన్నపురిలోను చెన్నపురిలో బుక్కినుపంపంగ కాంతముగ
జరిగినది తిరుతిక్కేణి వెద్దనపేటలో చాలమంది మహాత్ము
దీయప్రముఖులు చేరిరి. ఉదయము 11 గంటలకు సరిగా ఆర్కా
టుప్రెస్సుగారు నాలుగుగుర్రముల బండిలో నెక్కి సరివార
ముగ మసీదుకు వచ్చిరి. ఖాజీగారు ప్రార్థనలను ముగించగానే
ఆర్కాటు శతఘ్నిదళము వారు 31 ఫిరంగులను కాల్చిరి.
వెనుక టర్కీరాయబాదిగా నుండిన హెచ్. ఎం. బాచానేటు
కుద్దనుబాదుషా నేటుగార్ల మందిరములలో గొప్ప సమావేశ
ములు జరిగెను. ఆపుడు సభ్యుల కందరికిని పాలు, ఖండశర్కర
తొంబూలములు మున్నగువాని నిచ్చిరి.

కలకత్తా

కలకత్తా నగరమునందు గూడ మసీదులలో ప్రార్థనలు
జరిగెను. పర్షియాలింగనాడు లగు మర్యాదలు నడచెను. బలులు
మసీదులలో కాంతముగ జరుపబడెను.

లాహోరులో అరెస్టులు

ఇద్దరు భిలాఫతు వలంటీయరు లాహోరునగర ప్రధాన
రాజమార్గమున పోవుచున్న యూరేంగెపునం దుండగ వారి నిద్ద
రిని పోలీసులు అరెస్టు చేసిరి.

బీఅమ్మను మహమ్మదాలి బేగంగార్లు

బీఅమ్మను మహమ్మదాలి బేగంగార్లు ఆగస్టు 20 వ
తేదీకి చంబారురాష్ట్రమున కేగి భిలాఫతు స్వరాజ్య విషయము
లను ప్రజలకు బోధించుటకు రాష్ట్రమునం దంతటను సంచారము
చేయుదు రని తెలిసినది.

* * * * *
లండనునగరమున ఐ.సి.ఎస్.చర్చ

పత్రికాభిప్రాయములు

ఇండియను డెయిలీ టెలిగ్రాఫు

ఇండియా రాజకీయ సంస్కరణములకు ప్రతిహేతులగు
విడివాదపు కక్షవాదు చేసిన కుట్రకులనే యీచర్చ కలిగినది
అసహాయవాదు లట్లు పిచ్చి ఆందోళనమును జరుపకుండేవో
సంస్కరణములు విధలమగునను నూచనకే అవకాశము కలిగి
యుండదు.

అడ్వకేటు ఆఫ్ ఆండియా

ఇండియాలో యిటీవల జరిగిన మార్పులనుగూర్చి లాయ
రుజూరిగారి కేమియును తెలియదు. సంస్కరణములు పరిశ్రా
మియ్యబడె నని లాయరు జూరిగారు పలుకుటయే తప్ప. ఇండి
యాలోని ప్రభుత్వోద్యోగములలో భారతీయులను హెచ్చుగా
నియమించుటయే ప్రభుత్వోద్దేశము. ఐ.సి.ఎస్. ఉద్యోగులలో
చాలమంది ఎట్టి యిబ్బందులను పొందుటలేదు. అట్టివో వారి
యిబ్బందులను గూర్చిన యిట్టి అశతపరచర్య జరుగుట వారికి
చాలకష్టముగా నుండును. ఇట్టి చర్యలవలన హిందూ దేశమున
ప్రజలలో విపరీతాభిప్రాయము కలుగను లాయరుజూరి గారు
హిందూదేశీయులను బెదిరించి రను అభిప్రాయము కేరలము
కారవా టిని వింటున్న ప్రభువు స్పష్టముగా చెప్పుటకులన చాల
మేలు కలిగినది.

* * * * *

ఇటీకాల సూర్యనారాయణ

మల్లాది ను బహుగ్రం గార్లు

1 వ తేదీని విడుదల

స్వాగతము

తెనాలి తాలూకాకౌన్సిలము సంఘకార్యకర్త యిటి
గల సూర్యనారాయణ, ప్రచారకుడు మల్లాది సుబ్రహ్మణ్యం
గార్లు 1 వ తేదీని కాజురుచ్చి చె నానుండి వదిలిరి. ఆనాడు
కౌన్సిల కాలమునకు వారు గుంటూరు వచ్చిరి.
సంకల ప్రముఖులును మిత్రులును రైలుప్రే
మకే వారికి స్వాతి ముసంగి పుష్పమాలలవేసిరి. వారు బుక్కి
పుష్పమాలలతో చెరపాలగుంటి సౌకర్యమునుగూర్చి
చెప్పితిమిరి. పిమ్మట వారిద్దరం తెనాలిపొయిరి. తెనాలికి
పొయిరి తెనాలిలో పొయిరి గొప్పసౌకర్యమునం గి గొప్ప
ఇచ్చెనునేని గాంధీజీగారు సన్మానింపబడు కొరగిరి. వా
ర్తము చాల ఆలోచనచేతులై యున్నాడు. కాంగ్రెసు
ప్రచారమున దీక్షతో జుపెడమని చెప్పి ని తెనాలికౌన్సిలము
కార్యకర్త కేడు తంతింపెను.

విదేశీయులు

సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగులు

కామన్న సభయందు చర్చ
ప్రధానమంత్రి ప్రసంగము

అందఱు, ఆగస్టు 2:— సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగుల ఇబ్బందులను గురించి కామన్న సభయందు జరిగిన చర్చ సందర్భమున లాయరుబార్ని గారిటుల ప్రసంగించిరి:— త్వరలో నీ చర్చను ముగించుట కేర్పాటు జేసికొంటిమి గాన నేన ఇంత ముందుగ నే మాటలాడు నుంటిని. ఇందువలన ఎదుటి పక్షాభ్యులు వారి కిష్టములకు ప్రక్షులన అడుగుటకు పిలువచేయుట నాయు ధ్యక్షుడు. నే నీవాగ్దానము జెల్లించుటకు నాక కేకొలది నెత్తిం చెదను. ఈ ముఖ్యవిషయమును కామన్న సభయందు చర్చకు తెచ్చిన సర్ సామ్యుయేలు హోరుగారి కృతజ్ఞుడను.

సివిలు సర్వీసు యుద్యోగుల యసంతృప్తి
దీనినిగురించి చాలమందిరి. అందు ముఖ్యముగ గతకొలది మోములలోను చాల విషయములు నాకు తెలియవచ్చెను. భవిష్యత్తున నితులను గురించి భారతదేశములోని సివిలు సర్వీసు యుద్యోగుల యందును, ఇతర బ్రిటిషు యుద్యోగు లందును అసంతృప్తి వ్యాపించియున్నది. తమ స్థితి కిష్టముగ నున్న దనియు, తమ వేతనము పింఛనుల గురించియు వారు చాల సంతృప్తిలే యుండెను విషయమును ఆ గీతరించెదను గతకొలదిమాములులో ప్రవేశ నెట్లువడిన సంస్కరణలు తమకు జెరుపుజేయు నని నమ్మియు వైవిధ్యములందు ప్రభుత్వము నుండి అభయమును గోరుచుండిరి. ఈ దేశము తరపునను భారత ప్రభుత్వమునామకొరకును వారు చాల నేన నొనర్చుచుండిరి. వారి రాజధక్తియుకయు నేవారత్వముకయు సహాయము లేకపోయినయెడల మనము ఒక కేంద్రమునకు భారత దేశము నెట్టి యిరాజక స్థితి నుండి రక్షించితిమో యిది యిట్టి స్థితిలోనికి పడిపోకుండ భారతదేశము రక్షింపబడ నాలకపోయెడిది. నూతనసంస్కరణలు పూర్వ మొకవిధానమున పనిజేసినవారి హృదయములం దసంతృప్తిని గలిగించుట సహజమే. తామిదివరకు అలవాటుపడియున్న పద్ధతులందు మార్పులు గలిగించుటవలన తమస్థితి కెట్టిపట్టును సంభవింపనున్నదో యని వ్యాఖ్యల చిత్తులగుట సహజము. భారత దేశమందు బ్రిటిషు అధికారులస్థితి ఇట్లున్న దని యెంచుట అత్యవసరము గాదు.

ఈ సంస్కరణలను అమలులో నెట్టిపాగించుటను గురించి ఒకటి రెండు మాటలు జెప్పవలసింది. ప్రస్తుత చర్చకును అవిషయమునకును సంబంధము గలదు. ఎట్లు పనిజేయునో యని పరిశీలించుటగా నీసంస్కరణ లొనర్పబడెను. అందుచే నవి పరిష్కారస్థముం దున్నట్లైం చవలెను గాని వేరుగ నెంచరాదు. ఈకారితీ చాలగొప్పది. యెంతగొప్పదైనను పోతున్నది. కార్యాచరణయందు ఇందలికష్టములకొన్ని గాన్పించెను. కొన్ని లోపములు గన్పించెను. అది సహజమే.

ఈపరితీ గత పదునెనిమిదిమాములుమాత్రమే సాగించితిమను విషయమును గమనించినయెడల, కొన్ని లోపములున్నను ఇంతవర కీసంస్కరణలు జయప్రదమాయెనని దెలుపవచ్చును. ఇది యితిమాత్రముల ననుసరించి భారతదేశ మెప్పుడును పరిపాలింపబడలేదు. ప్రస్తుత స్వదేశసంస్థానములగుడ నీ నూతనములపై పరిపాలింపబడుట లేదు. పాశ్చాత్య పరిస్థితులను, పాశ్చాత్య కృత్య భావమునకును, అనువగు రీతిని నిర్మించబడియు ప్రతిదేశముందును లోపములు గాన్పించుచున్నట్టి ఈ విధానము భారతదేశమునకు సరిపడునా యనువిషయమును తెలిసికొనవలసియున్నది. కష్టములను ఇబ్బందులను గాన్పించుచుండెను గాన ఈ విధానము విఫలమయ్యెనని తొందరపడి నిర్ధారణగావించుకొనరాదు. తాపములును, కష్టములును గాన్పించుచుండెను కారణముచే మనమిట్లుభావించి. బ్రిటిషు దేశము ఏయే స్థానం త్ర్యమొ సగిన దేశమే అట్టి స్థితికి అగర్హమైయుండెనని సుదాపుటవలన దూరమునకున్న భారతదేశమునకేగాక మనకు పొరుగుననే యున్న మరియొకదేశ మనకు గూడ సన్ధ్యాయ మొగ్గినవారమగుదుము.

చర్చ

సర్ సామ్యుయేలు హోరుగారు

అందఱు ఆగస్టు 3:— సివిలు సర్వీసు యుద్యోగులకష్టములను గురించినచర్చను సర్ సామ్యుయేలు హోరు గారు ప్రారంభించిన తరువాత లాయరు బార్ని గారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు వై యుపాధ్యక్షమును గావించెను. హోరుగారు తమ ప్రసంగమున

నిట్లు నుడివెను:— భారతసివిలు సర్వీసు యుద్యోగులందు చాల అసంతృప్తియు, దిగులును వ్యాపించి యున్నది. తమస్థితి ను రక్షింపముగ లేదను తలపుచేతను, అధిక విషయ కష్టములకలనను వారు బాధపడుచుండిరి. నియమితకాలము ముగియక పూర్వమే విరమించుకొను నుద్దేశించువారి కొనగడి పరిహారము తగినంత యుపాధ్యక్షులకేదు పీలు, వింటర్వ సు ప్రభుల ద్వారాగాని లేక మరియొక చిన్న యుపసంఘము ద్వారాగాని, ఈవిషయమున ప్రభుత్వమువారు విచారణ జరుపవలెను. అపోహకులకలుగకుండ జేయుటకుగాను సాధ్యమైనయెడల నాసంఘమున నొక భారతీయ సభ్యునిగాని అప్పెసరునిగాని నియోగింపవచ్చును.

సర్. డబ్ల్యు. జె. హిక్కుగారు

ఉద్యోగముల నన్నిటిని భారతీయులపరము గావించు విధానము చాలత్వరతముగ సాగింపబడుచున్నదనియు అందుచే భారతపరిపాలనయందు బ్రిటిషువారిబాధ్యత తగ్గ నని సందియము జనించుచున్నదనియు అదియే దీనియంతకును కారణ మనియు సర్. డబ్ల్యు. జె. హిక్కుగారు చెలిపిరి.

కలనలు వెడ్జిపుడ్డుగారు

లాయరుబార్ని గారి తరువాత కలనలు వెడ్జిపుడ్డుగారు ఇట్లు ప్రసంగించిరి:— ప్రధానమంత్రిగా రీదినమున ప్రసంగించుచు నూతనప్రకటనను గావించిరి. 1917 సం॥ ఆగష్టుమాసమున గావించిన ప్రకటనకును దీనికిని పంపగరవిధముగ నుండెను. భాగ్యదేశమున, అధినివేశపరిపాలనా పద్ధతులందును టయే ప్రధానామాత్యుని యుద్దేశ్యమే ఇదివర కొనగవడిన సంస్కరణలను రద్దు జేసెదమని ప్రధాన మంత్రి బ్రిటిషుల చెను. కాని ఎట్టిపరిస్థితులు సందభించినను కనుకకు మరలుట యనునది లేదు. దేశమునకు భారతసివిలు సర్వీసుకాని జేయగల మహాపకారము తనదాన అంతముం దిండుకొనుటయే.

సర్. డి. మెక్లినుగారు

సర్ డి. మెక్లినుగారు టుల నుడిపిరి:— ప్రధానమంత్రి యుపాధ్యక్షము నాకట్టి విచారభావముతో గాన్పించుటలేదు. ప్రస్తుత కష్టపరిస్థితులందు ఆంగ్లదేశము నుండి రి తమ సర్వీసు వారి కష్టముల గమనించి

“ఈజిప్టు” విచారణ

విచారణ ముగియుట

న్యాయవాదులవాదన

అందఱు ఆగస్టు 3:— ఈదినమున “ఈజిప్టు” విచారణ ముగింపురంగమునకు వచ్చెను. భారత కార్యాలయము వారిచే నియమింపబడిన ఒక్కెల్లుగారు భారతకళానుల తరపున వాదించుచు నిటుల నుడిపిరి. కాటరుగారి యుపాధ్యక్షమును భారతీయకళానుల కేవలమును చదువరిని దలచెదను. చదివిన యెడల బ్రిటనునందు కృతజ్ఞత యనునదిగాని వ్యాయమను:దిగాని యున్నవా యని తనలో దాను ప్రశ్నించుకొనితిరును. సంగ్రామసమయమున నెంతయో సేనయొగర్విన భారతకళానులను పిరికియని నిందించియెడల ఆతనికి చాలకష్టముగ నుండును. ఈకొద్దవారి నిజేదిక దయారగువరకు వేచియుండిన, కొద్దవారు సానిటూరితో జెలుపు తీర్పుమాత్రమే ఆతనికి ఒక ఓదార్పుగ నుండును. “ఈజిప్టు” టిల్బరీనుండి ప్రయాణమగుటకు పూర్వము చోటు (డిల్ల:కు) తగినవ్యవధి లేదు. క్లిష్టపరిస్థితులందు వారికి యుత్తర్య లాసగవలెను. అప్పుడు వారి కొనగిన యుద్ధరతులను విశ్వాసపాత్రముగ నిర్వహించి. కాని వారికి నాయకు నుడు ఉత్తర్యలాసగువారును లేకపోవుటచే గల్లంతు పడిపోయిరి.

పి. అందు ఓ కంపెనీ

పి. అందు ఓ కంపెనీ న్యాయవాది ఇట్లు చెలిచెను:— ఈజిప్టు నొక ప్రయాణమగుట పూర్వముచాల తక్కువ వ్యవధి గలదనియు నొకయందు జనమెక్కువ యుండినయియు నీరెండు విషయములను ప్రాసీక్యూషను తరపువారు మరచిరి.

నొకలు అకస్మాత్తుగా దీక్షానిన పరిస్థితులందు నావికులు. విద్యుత్తమను తెలిసికొనకాలక జడలై యుండవచ్చును. అధికమగు క్రమశిక్షల పటాలముచే ఒక్కొక్కపుడు గల్లంతుపడుచుండును. ఒక్కనొకముగిపోయెను కారణముచేత నే ఒకవిధానము. సంకను నిందించు టుచితముగాను. “ఈజిప్టు” మెల్ల గాప్రయాణ మొనర్చుచుండెను. పిఅందు ఒకంపెనీవాక నాకానియమముల నభివృద్ధిజేయుట అసాధ్యము.

ప్రభుత్వన్యాయవాది. అధికారులనిందించుట

సాలిసిటరుజెనరలు తనపక్షమున వాదించుచు పి. అండు ఒకంపెనీ విఖ్యాతచారిత్రమును వివరించెను. వాణిజ్యసంఘమువారు కంపెనీని గాని వారియధికారులను గాని నిందింపవలసివచ్చుట విచారదానుకము. మంచు దట్టుము గా గురించుటచే ఈజిప్టు అంతవేగముగా నడుపరాదు విపక్వమయనుందు బల్కు-హెడ్డుకచాటుముమాత్రము మూసినంతమాత్రమున నొకారక్షణమునకు తగిన క్రేడ్ల దీక్షానినా యను విషయము విచారింపవలెను. నొకయందు క్రమశిక్షలు ఎంతమాత్రమును లేదు. ఇందుకు కంపెనీవారు మెరీనుడాకు నూపరిండుటనుబాధ్యులు భారతీయకళానులకు మంచివాయకు లున్నయెడల ప్రసంగనీయమగు నావికు లగుదునుటకు సందియములేదు. కాని వారిఅధికారులు వారి భావను మాటలాడ గలిగి యుండవలెను. సంగ్రామము ముగిసిన తరువాత క్రమశిక్ష యందు నిర్లక్ష్యభావ మొకటి వ్యాపించెను.

నివేదికను తయారు జేయుటకు కొంత వ్యవధి పట్టునని యు సాధ్యమైనంత త్వరలో ప్రకటించునని ము అభ్యుత్తుడు చెలిచెను.

బంగారుగనులు.

కోన్నబర్న, ఆగస్టు 2:— బ్రాహ్మచాలనందు బెబూనా లాండునుండి నిల్పుటాముకద్ద వరకుగల ప్రదేశమున బంగారు గనులు కనుగొనబడినని ప్రకటించబడెను. అందరును దానికొరకు పరుగు లెత్తుచుండిరి.

బ్రిటిషువిమానదళము.

కామన్న సభయందు లాయరు బార్ని గారిటులచెలిపిరి: బ్రిటను రక్షణార్థము 500 విమానములతోడను 20 లక్షల కష్టయుముతోడను విమానదళము నెలకొల్పు నుద్దేశంపబో ఇందు 900000 సంరక్షణ విమానకాఖనుండి జేవారును. యింకను అభివృద్ధిజేయు విషయము రాబోవు వత్సక అంతర్జాతీయ పరిస్థితులను బట్టి నిర్ణయింపబడెను.

ఇటలీయందు కార్మికులనెక్కు ముగిసెను.

నష్టముజెందిన ఆంగ్లోద్యోగులకు ఎక్కువసానుభూతిని గన్నరు: వలెను. బాధ్యతగల భారతీయులందరును ఇట్లే నమ్ముచుండిరి. అందుచే ప్రస్తుతము పార్లమెంటువారిని సివిలుసర్వీసువారి జీతములకును, పించులకును బాధ్యత వహింపవలెననిగోరుట యుచి లేదు గాదు ముంచుకొనిపోవుచున్న దనునట్లు గావించుచున్న ఈ యార్భాటాంధోళనముల గమనింప నవసరములేదు.

నష్టపరిహారసమస్య

కామన్వెన్యం ప్రశ్న

లండను, ఆగస్టు 2:—కామన్వెన్య సభ యందు ఈ దినమున ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు ౪౪ రాబర్టుహౌసు గారి కిటుల వెలిపిరి: జర్మనీ చాలవరకు నష్టపరిహారసంఘము వారి వరతుల నిర్వహించెనని వెలియుచున్నది. జర్మనీ ఆర్థికపరిస్థితుల బాగా నరుట్టుకున్నావనలగావించుటకునులభిమేగానిచేయుటకప్రము. ఇంతవరకు లొక్కరూపమునను, నౌకలు, మొదలగు వస్తువుల రూపమునగాను జర్మనీ 4150 లక్షల సవరణల నష్టపరిహారముల జెల్లించెను. ఇందులో బ్రిటను వంతు 560 లక్షలు వచ్చెను. ఇందుమీది చామన్వెన్యతనకు రైను ప్రదేశమునం దుంచబడిన నైస్యుములగాను వెల్లింపబడినను, ఈ నష్టపరిహారములు వనూలు జేయుచుట్టుకుండ విధింపబడిన దిగుమతిపన్నులక్రింద బ్రిటిషువారింతవరకు 60 లక్షల సవరణలు కనూలు చేసిరి.

ప్రధానమంత్రిల సమావేశము

పారిసు, ఆగస్టు 3:—రాబోవు ప్రధానమంత్రిలసమావేశమున పాయింకేరుగారి కార్యకమమును “వెటిటు పారిసు” అను పత్రిక ఇట్లు ప్రకటించుచుండెను: జర్మనీ నష్టపరిహారముల చెల్లించుటకుందు విశ్వాసపాత్రముగ ప్రవర్తించి మొదటి 50 మిలియన్ల మా ర్యులను జెల్లించిన యెడలను, అంతర్జాతీయ ఋణములు రద్దుజేయబడినయెడలను నష్టపరిహారములను తగ్గించుటకు పాయింకేరుగారి రంగీకరించెదనని ఇంచు నూచింపబడినను. భవనములకు గలిగింపబడిన నష్టమున కొరగ బడు పరిహారములను నష్టపరిహారములక్రింద చెల్లు వెట్టుకొనెదమనియు, బెల్జియమునకు రావలసిన 10 వంతులకు ఇటలీకి రావలసిన, వంతునకును ఇది వర్తింపదు. ఇదిగాక మిగిలిన దంతయు ప్రాంసు దీసికొనెను.

జర్మనీ ఆర్థికస్థితులను పరిపాలించుటకు పాయింకేరు గారింకను తీవ్రములగు వరతులను నూచింపను. జర్మనీ పరిశ్రమల మూలభవమునందు కొంతభాగమును మిత్రమండలి యధీన మొనర్చి దానిని నష్టపరిహారములకు పూచీగా నిలువయుంచవలెనని నూడ నూచింపను. —టాంజియరుసమస్య చర్చింపబడును.

బ్రిటిషుంబుణములు.

అమెరికను అభిప్రాయము.

లండను, ఆగస్టు 3:—బాల్బురు ప్రభు లేఖయెడల నమిరికను ప్రజాభిప్రాయ మొక్క వచనములో వెలియనను. బ్రిటనుజను భవనంబయముగలదు. అందుచే ఋణముల జెల్లించి తీరవలెను; అనివారు కోరుచుండిరి. పాయింకేరుగారు జర్మనీని బెదరించుచు నుండిన ప్రత్యుత్తరములను పరాసు అభిప్రాయములు వెలియనను.

పరాసు బెదరింపు

జర్మనీ నష్టపరిహార వాయిదా చెల్లింపని యెడల పరాసు వారు నిర్బాధమున గడంగ దలచెట్టిరి. అల్సను లోరైన్ జిల్లాల నుండియు రైను ప్రాంతమునుండియు జర్మను పౌరులను వెడల గొట్టి నారి అల్సను ప్రభుత్వధీన మొనర్చుకొన పరాసు ప్రభుత్వమువారు దలచుచుండిరి. ఆగస్టు 15 వ తేదీకి పూర్వమే జర్మనీవారు వాయిదాలను జెల్లించునని లేనిది వెలియను గాన ఈ లోపలనే ఇట్టి విధానము నాలోచించుట యక్రమమని వెలుపుచు జర్మను ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యుత్తరమును తయారు జేయుచుండిరి.

గతదినమున జర్మను పట్టణము లందు అప్రతిమాన మగు భయ ముదయించె. ప్రజలందరును నోట్లను మార్చుకొని మార్చు వెచ్చుకొనుట కొరకు బ్యాంకులకు పరుగులెత్తిరి. అందు మార్చు విలువ పడిపోయి పెన్సికి 15 చొప్పున నిచ్చుచుండిరి. రాబోవు ఆగస్టుపరాసు సమావేశమువైననే అశిబెట్టుకొనియుండిరి.

అమెరికను ప్రతికలు

వాషింగటను, ఆగస్టు 3:—బాల్బురు ప్రభులేఖలను అమెరికా ప్రభుత్వవిధానమునం దెట్టి మార్పును గలగ లేదని కార్యదర్శి ప్రకటించెను.

బ్రిట్యూనుపత్రిక అంతర్జాతీయఋణములను రద్దుజేయవలెనను నూచన జర్మనీని విడచివెట్టుట కగు కృత్యము నమెరికా వహింపవలెనను సామెతలను నున్నదని వెలిసెను.

“దివరలు” పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. పాయింకేరు గారి తో సమావేశము ప్రారంభింప కపూర్వమే సమావేశము విఫలమైనదని లాయరు జార్జి గారు వెలుపుచుండిరి. ఇక సేరము అమెరికా తలపై నిడిరి. బాల్బురు లేఖ యందు వెలుపబడిన విధానమును మార్చనియెడల విరోధ

సమీప ప్రాచ్యసమస్య

అయోనియను స్వాతంత్ర్యము

లండను, ఆగస్టు 2:—స్వాతంత్ర్య ప్రకటనను గావించిన సందర్భమున అయోనియానుందు గొప్ప యుత్సాహములను ఆర్పియుటను జరిగెననియు అందు ఆర్మీనియనులను గ్రీకులను యేగాక తురుష్కులుగూడ పాల్గొని రని ఏభేస్సు తంతివార్త వెలుపుచున్నది.

తురుష్కు యుద్ధము

కాకప్టాంటినోపిలు, ఆగస్టు 2:—స్మిర్నాయందు గ్రీకు ప్రభుత్వమువారు స్వాతంత్ర్యమును ప్రకటించుట సందడి భంగ కరమనియు తురుష్కువాక్కులకు భంగకర మనియు వెలుపుచు తురుష్కువిదేశాంగ కార్యాలయమువారు మిత్రమండలి హైకమిషనరులకు అసమ్మతి లేఖ నంపిరి. ఈ చర్యకు గ్రీకుప్రభుత్వము వారు బాధ్యత వహింపవలెనని అందు వెలుపబడినను.

తూర్పుత్రేసు - గ్రీకులు వెనుక జనుట

లండను, ఆగస్టు 3:—కాంస్టాంటినోపిలునుండి బ్రెయ్యన్ పత్రికవిలేజుకు డిటలు వెలుపు చుండెను:— వాల్విగంటల కా లము పరాసు అధికారితో రాయబాగములు జరిపిన తరువాత గ్రీకునైస్యుములు సరికెనాని వదలి వెళ్లిరి.

చాల్వా ప్రాంతములందు కాంతముగ నుండెను. ఈ ప్రాంతముల కింకను బ్రిటిషుపటాలములు జరుచుండెను.

కాంస్టాంటినోపిలును వశపరచుకొన రాదని మిత్రమండలి గ్రీకులకొరకను నిరాకరించిన తరువాత తురుష్కులలో కొంతదిగులు తగ్గెను. కాని గ్రీకు నైస్క శిబిరములు దాపుననే యుండుటచే నింకను ఆదురాత్తోడనే యుండిరి. గ్రీకు లింకను త్రేసు నందు నైస్యుముల జేర్చుచుండి చనువార్త ఇందుకు దోడ్పడుచుండెను కాకప్టాంటినోపిలునకు వెలుపల 20000 గ్రీకు నైస్యుములుండెను.

ఆంధ్రగోర్యణ విద్యాలయము-కొవ్వూరు

కొవ్వూరు ఆంధ్రగోర్యణవిద్యాలయముకు కనులయ్యుచందాలు వివరము-1922 సెలెం జూనునెల తాలూకు.

నిడమర్తి నుబ్బారాయణుగారి మనుమరాలి వివాహ కాలమందు పరివత్తు కట్టుకొండ గు 7 ఆ 14. శ్రీరావు శెల్లయ్యమ్మారావు జవాద్దరు జమిందారికి గాడల్ల విరాళం రు 400, కొంతేరులో వివాహకాలమందు కనులయ్య పరివత్తు కట్టుకొ, రు 4, గోరుగంటల వెంకట్రామకామ్రాగారి కుమార్తె వివాహకాలమందు పరివత్తు కట్టుకొ రు 2, చామర్తి వెంకట్రాయణుగారు రు 10, పెన్సెట్న సోమరాజుగారు రు 1922 సెలెం జూలై నెల తాలూకు.

కరణం శ్రీనివాసరావుగారు రు100లు ద్వారకా తిరుమల కాళవిద్యాలయముకు యియ్యబడిన విరాళములు వివరం శ్రీమాన్ శేషభట్ల వెంకటరాధునాచార్యులుగారు రు 100, శ్రీమాన్ శేషభట్ల నాగింహాచార్యులుగారు రు 25, కిరీపురపు కందాళం వీరరాధునాచార్యులుగారు రు25 పెద్దింటి నాగింహాచార్యులుగారు రు 15, పెద్దింటి శేషచార్యులుగారు రు 12 మల్లాది విశ్వనాథంగారు రు 4, భోగరాజు నూర్వర్రాజుగారు రు 10, మొ 629-14-0. (పిన్సివల్)

వైడ్యాయవల్ల అగ్రహారం (విశాఖపట్టణంజిల్లా)

బులును రామశోగారావుగారు చీపురువల్లి తాలూకా ప్రనారంచేపూ నిన్న సాయంకాలము మాగ్రామం దయచేసి వారి అద్భుత బాహుబలప్రదర్శనాదికమును, జూపించి ప్రస్తుత స్థితి, బద్ధురవాహన, హిందూ ముగ్ధులను సమ్మోళనము, అస్పృశ్యులదోషము, దౌర్జన్యరాహిత్యము మొదలగు సంగతులను గురించి అసంగముగా అందరి మనములు కరగునటులను వుపన్యసించిరి. మరునాడుదయము అహింసాతత్వము మాంసాహారనిషేధమును గురించి రెండుగంటలసేపు వుపన్యసించిరి. (ఒక విలేఖకుడు).

ఆర్థిక సమస్య ఎప్పటికిని పరిష్కరింప బడజాలదు. ఋణముల నన్నిటిని రద్దుజేయుటకు అమెరికను ప్రజాభిప్రాయ మంగీకరించుట లేదుకాని వనూలుగావని వెలిసిన ఋణములను మాత్రము రద్దుజేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నది కాని బ్రిటను ప్రాంసు జర్మనీలకు ఆర్థికవిషయములలో బుద్ధిమాంధ్యమునదలి త్రోవకు వచ్చిన యెడల అమెరికను వా రందల కంగీకరింపవచ్చును.

ఆంధ్రదేశము - హిందీ ప్రచారము

కా వ లి

3 తేదీ సాయంత్రం 5 గంటలకు శ్రీమాన్ యాదాళ్ల వెంకటేశ్వర్లు ఉత్తగారి కొట్టునద్ద కార్యనిర్వాహక సంఘ సభ్యులు సవమాడిరి. అందు ప్రచారకుడు తనవివోప్రసాద చదివెను. లెక్కలు తిరిగిచేయబడ్డవి.

కార్యవివరము

ప్రాంతికా|| గి-౬ వ-కు విద్యార్థుల సంఖ్య ౬ గ్రంథముబాబోధ
" 2-౫ " " " ౧౧ " "
" ౯-౯-3౦ " " 3 అవవాచకము
మధ్యాహ్నం: ౧౨-౧ " " ౧ ఒక శ్రీ-అక్షరములు
" ౨-3-3౦ " " కాపిలమాయుట
సాయంత్రం: గి-౬ " " పాఠములు పరిచాయుట
అయోధ్యాకాండ రా
మాయణము

రాత్రి: ౮-3౦ ౯-3౦ గి బాలబోధనీ.
౧. ఇదిగాక కృష్ణాజిల్లానుండి ౧౧ విండ్ల బాలుడు హిందీశేర్పుకొనుటకుగాను జూలై నెల 3౦ తేదీ వచ్చినాడు. హిందీఅక్షరములు శేర్పుకొనుచున్నాడు. పాఠశాలలోనే వికరించుచున్నాడు.

౨. నూలులు వైసలోచదువు విద్యార్థులు ఆరుగురు మొదటివాచకమును ప్రారంభించినారు.

3. ఒక నూనామ్మదీను సోదరుడు నాగరిసి శేర్పుకొని బాలబోధనీ ఏడవపాఠము చదువుచున్నాడు.

లెక్కవివరము

ఆసాధనాసమునందును క్రాంతిసామమునందును, చెన్న పట్టణము, నెల్లూరు, గుంటూరుకు వ్రాసిన జాబులకు ౨-౧౦-౬ శిరా, కలము, కాగితము ౦-౨-౬.

మొత్తం ౦-౧3-౦.

ఈగ్రామమునుండి యంతవరకు డబ్బు వనూలుచేయలేదు. అయినను ఇకముందు చక్కగా వనూలుచేయుటకు తగు ప్రయత్నములు చేయగలము.

మట్టుపట్ల గ్రామములలో హిందీ ప్రచారార్థమై పోవుటకు తగుమైన భవనహామము లేకయు, మూడు 50 మంది ఎవతెగక చదువుట కల్గునన్నూ పోజులకుంటిమి. ఎవరైనను హిందీప్రచారకుని తమగ్రామమునకు పిలిపించుకొనవలయు నను కొన్నవో ఈక్రిందివారికి వాసికొనవలెను.

కార్యదర్శి

కావలి. హిందీ సాహిత్యసమ్మేళన ప్రచారసంఘము.

భారతీయలకుసంపాదకుడు పండిత శ్రీ యానంద రాహువుగారి కేసు

ఎ న్యూరు

శేడు (5వ తేదీ) విచారణ జరుగునని 100 మంది మేన స్త్రీలుకోర్టుకు వెళ్లిరి. శేడు విచారణ జరుగలేదు. అచ్చట మార్వాడీలు మున్నగు మిత్రులు వారికి పుష్పముల లాసంగి గౌరవించిరి. శ్రీమానందుగారిని కమీషనరు అక్కినుకు తీసి కొనిపోయి అచట 1 1/2 గంటలసేపు వుంచి పిత్తుట పెండ్లులు జయింపకు, తీసికొనివెళ్లిరి. 9వ తేదీని శేడు విచారణ జరుగును.

కాలికట్టు వార్తలు

పుత్తూరు గ్రామముకు అబూబేకరు ముగలయరు, చురీ ఇంకొక 4 గురు మాపిల విప్లవకారులను హత్యజేసిరిని విచారణ జేయబడిరి. మొదటి ముద్దయ మైరాణజచక్రవర్తి. విప్లవ నాకుటలలో అగ్రగణ్యుడు. అతి ఘోరపాపి. హిందువులను అనేకముగ చంపి నూతులలో పారవేసిన దురాత్ముడు. నెలల కొలది పట్టుబడక తప్పింపుకొని పారిపోవుచుండెను. కొన్ని వారములక్రిందట వీరిజాడ తెలిసెను. కాసరగోడు రైలుదగ్గర పట్టుబడినను బొంబాయి మెక్కాలకు బోవు నిమిత్త మరడుమం గరూరుకు బోవు రైలు ఎక్కుటకు వైస జెప్పబడిన రైలుప్రేమ నుకు బోయియుండెను.

చీరకల్ తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షుడు వెంగయలుకున్న కృష్ణన్నాయుగారు ఆకస్మికముగ వ్యాధియము ఆగి పోవుటచే పయ్యనూరులో 31 తేదీ జూలైమాసమున చనిపోయిరి. కాలికట్టు జిల్లాబోర్డుసభకు బోవుటకై అపుడు సందిద్దయి యుండెను. ఆకస్మికముగ అనయమున గొప్పకొప్పి గల్గెను. ఉత్తరక్షుణుచుండ చనిపోయెను. యధ్యమయమున ఎన్నియో ధర్మములను జేసెను. కోయంబత్తూరు కృష్ణనాయక శాకాలను సందర్శించుటకు గౌరవపథ్యుడుగ నియమింపబడిన వారిలో నొకరు.

దుండుభినామ సం||రం శ్రావణ శు||ంక, శనివారము

గ్రంథ పరిచయము

ఈక్రింది గ్రంథములు మా కార్యాలయము నలంకరించినవి. ఇందులకై మే. మా.గ్రంథకర్తల యెడలను ప్రకాశకుల యెడలను మిగుల కృతజ్ఞత వహించుచున్నాము. — సంపాదకుడు.

కమలాపహరణము:—గ్రంథకర్త గోపతము శ్రీనివాసాచార్యులుగారు. ప్రకాశకులు వావిళ్ల వారు, చెన్నపురి. వెల 1-4-0. ఇత్యది గురేచకవలీ శునహిందూస్థానీ నాటకకథ ననుసరించి తెలుగులో పద్యములముగ వ్రాయబడిన యొక సాంఘిక కథ గల నాటకము. కటితెలుగునాటకములలో గొన్నింటి సల గాక ఇత్యది ప్రాచీనాగ్రహాటక సంప్రదాయముల కనుగుణముగ వ్రాయబడినది. నాటకమునందలి ఇతివృత్తమునకు లిగినచాత్రప్రవేశకమును, చాత్రానురూపములగు భానా సువిధానములను తదనురూప మగు నాట్యాలంకారప్రదర్శన చాతుర్యమును చక్కగ నిండు ప్రదర్శితమైనవి. నాటకము అగుటకు కొంత పెద్దదియేగాని నటకులు దీనిని రెండు మూడు దినములుగ ప్రదర్శింప తగినపాఠ్యములతోడ నిండు గలవు. ఈ నాటకమును రచించిన శ్రీనివాసాచార్యులుగారు సత్సృష్టాంత ధ్రాదుల ననుసమానముగ వైశిష్ట్యము గలవారై ఇప్పటి నలుగురి సంతస్సించుటకు యాద్య మునాట ఓరియంటలు డ్రమెటిక్ కంపెనీని స్థాపించి ఆకాలమునందలిరసకులహృదయముల కెక్కిరసజ్జాలు. ఇండియన్ గార్డీ అని పాశ్చాత్యులచేతి నైతిము మెప్పులను పొందినవాడు. ఈయన గ్రీకలై యనువదనగ్రంథమును హరిశ్చంద్రమును నాంగ్లగ్రంథమును ఇదివరలో వ్రాసియున్నాడు. పీరు కీ. కే. విజయనగరం ఆనందగజపతి రాజులుగారి నాటక మందలి కథ్యములు. అంగ్రజేతమందలి విఖ్యాత విద్యనట్టటలలో నగ్ర. బుద్ధులు.

శంబుకవధ:—గ్రంథకర్త శతావధాని. త్రిపురనేని రామస్వామిచాదరీ గారు(బొర్రపల్లి)యూనివేట, తెనాలి. వెల 1-0-0. ఉత్తరానుచరిత్రయందలికథాంతమే. కథాసంవిధానము నూతనాదర్శోద్బోధకమునూగ్రంథమునందు-అనగావాల్మీకిరామాయణమునందు-కే బుకవధ కృతయుగమునందలి శ్రీరాముని వర్ణాశ్రమాచార సుస్థాపన తత్పరతను వెల్లడించునదిగా సుందరి తమై యున్నది. దీనినుండి న్న నో ఆర్య గౌరవ చరిత్రకార్యమై-యనార్యశులను (అనగా వ్రాని శులను) త్రొక్కియంతుటకై బుద్ధిపూర్వకముగ చేసిన ప్రతాపశక్తికముగ దోచునట్లు సూత్రితమైయున్నది. వాల్మీకి వ్రాసిన రామాయణము ఆశ్చర్యకృష్టతనమాత్రమే వెల్లడించుచు నశ్వచర్చితాంతమును కలుగుచున్నదనియును, అట్లుగాక నిజమగు చరిత్రాంతమును మానుచుండును రచించిన రామాయణము వెలదిచేయుచుండుటచేత-అనగా ఆర్యావర్త తన చాటునదిగా నుండుటచేత-గ్రంథమును శ్రీరాముడే వింపించి-గమ్యురమునక తానెయిచ్చినదియును ఒక ప్రోత్సహయ మివాదకముగలన గ్రంథమునైతి. చాదరీగారు ఈ తత్పరతను కు ఇయకదియగు పుటలలో పెద్దపీకకు ఒక నానిని వ్రాచి నాంకముగ దీనినిరూపమును. దీనిని ద్రావిడులను వివరణప్రకాశముగ వ్యాఖ్యానము చేసియున్నాడు. గ్రంథము నామాలాగము నదికంటె ఈ అత్యున్నతమగు శావకాత్రకీకరమును, చర్చిజ్ఞుని. చిరుగు. అప్పకవిచేసిన సంగ్రహముల నానా. స్వరూపులు. ఈ చరిత్రాశ్రమమునన్న చర్చిజ్ఞుని మానము నాగోలు ఇప్పుడని చర్చియియకంతి తత్పరము కృష్ణానీకంవ నీకరింపబడినది. బుద్ధులుపెద్దదియేగాని. నశ్వ

ప్రకాశకములగు సంపాదములు నైతిము లోకప్రతాపార్థమై కల్పింపబడినను పెద్దదోర కీకృత్యమునై.

మనుష్యసమాజము:—గ్రంథకర్త ఆదిపూడి గోపాలకాపురగృగారు. ప్రకాశకులు:—రాజాగోవిందప్రసాదుగారు, కలాసిగుడం. సికందరాబాదు (నైజాం) వెల ఆణాలు 2. ఇతివృత్తము క్షమగాని (బాహ్యబోధ్య అనుచుండునై చేసిన (గంగాప్రసాద్. ఎం. ఏ. గారి) సీంధీకవన్యాసమునకు తెలుగు సేత ఆరోగ్యకర్పణము:—గ్రంథకర్త భిమగృర పి. సి. ఆర్యవారగృగారు. వెలదే. వెల్లువజిల్లా. ఇత్యది ఆయుర్యేంద్రగ్రంథమందలివారి రెండవగ్రంథము ఇంక ఆయుర్యేంద్రవిధానము ననుసరించి ఆరోగ్యసాధనములగు ఆహారవిశాసములను విధానములను పేటతెలుగున వివరింపబడినవి. వెల ఆణాలు 6.

పుత్రోపహరణము:—గ్రంథకర్త శ్రీమతి రామి నేని రామానుజమ్మగారు. ప్రకాశకులు టి. సోమయ్యచాదరీ గారు, మానీసుపే. తెనాలి. వెల 0-8-0. ఈగ్రంథము హిందీ భాషనుండి యనువదించబడిన యువదేశీయమునగు నొకచిన్న వచనగ్రంథము. దీని నందు బాలకు బాలికలను తమంత తాము సాంఘికాది విషయములందు నీతిగజ్ఞానములను అర్జించుట కనువుగా—విద్యలన గలుగు లాభములు గ్రంథాంతలోకనను జీవనవిధిలవలసి బాధములు వ్యాధులును మున్నగు పరి విషయములకు గుఱించి- యొక జననితనమాదుల పేర్రవానికే తిన్న వ్యాధులు పక్షిపక్షములుగ భార్వబడియున్నవి. పుస్తకము అత్యంత సుందరముగ గుణమున ముద్రియై యున్నది.

పేగు దండకము:—నారాయణ కవి ప్రణీతము. ప్రకాశకులు జి. నారాయణ ఆంధ్రం వెనీ గారు, సికందరాబాదు. ఈచిన్న పుస్తకమునందు ఇప్పటికి పడేదక్షిణము నైజాము రాష్ట్రములో గలిగిన పేగు ఉపద్రవములను ఉపశుతులై క ప్రాంత అనుభవించిన పాట్లను వర్ణింపబడినవి. వెల 0-8-0. వైకుంఠమలము:—గ్రంథకర్త మందా వేంకటేశుగారు. ప్రకాశకులు వేంకటాగ్రంథమాలవారు, బరంపురము. ఇది యొక డిటెక్టివ్ నవల. ప్రస్తుత సాంఘిక గాధను ఇత్యది వివరించుచున్నది. శైలిమధురము. కథావిధానము ఆకర్షకమై రంజకముగా నున్నది. వెల 0-8-0

యాజ్ఞవల్క్య కరపత్రములు:—ఇవి యాజ్ఞవల్క్య మహాకవిగ్రంథమువారు ప్రతిపాసమునను ప్రకటించుచున్న కరపత్రములు. ప్రస్తుతము 2, 3, 4, 5, 6 సంఖ్యల కర పత్రములు మాకు చేరినవి. ఇందు యాజ్ఞవల్క్యజననఘటికృద్ధి కనునగు ఆశేకముఖ్యునికనుములు చర్చింపబడుచున్నవి. చలయగారు శ్రీయాజ్ఞవల్క్య మహాకవి సుఖమేకటారికి తెనాలికి వ్రాసిన లభిమను. సువర్ణకర చందా గు 8-4-0.

భారత ధర్మరక్షణసభవారి కరపత్రములు:—ఇవి కృష్ణాజిల్లా నందమూరునుండి శ్రీచూన్ పండిత దీవి శ్రీనివాసాచార్యులుగారిచే ప్రకటించబడినవి. ప్రస్తుతము మాకు భారతవారి దాటిరెండు కరపత్రములు (జేనాలగుములు—గ్రంథములు, విశ్వానాథనిరంజనము) చేరినవి. మొదటి కరపత్రమునందు, దైవాధారో ఇతివ శివోపదేశానుప్రదత్తమును గుఱించియును, రెండవది మొదటి కరపత్రమునకుఁబడిన ప్రతిభృత్తులకీర్తి ప్రకాశకులు చేసిన వివరములను గుఱించియును చర్చిలు నేనుదరినవి. జేనాలాచార్యులను శైవాచార్యులను స్మార్తలే యాచరింప దగు చరియును విష్ణ్వలంగప్రతిత్వలను శైవాచార్యులను విధానాచార్యులను శైవాచార్యులే యాచరింప దగుననియును తది యలుకంటెఁబడు అగుచునయే ఇచ్చాశ్రయల వారి నాదేశము. ఎవ్వరై నీమి ఆగమమైన చాలునని

అనునాసికము

అక్షరంబుల ననునాసికాక్షరములు కడను బడియుంటి వ్యవహారమునను మిగుల పలుకుబడి లేక యుండుట తలచియించి గ్రంథకర్త కేగి మొట్టమొదట సాగె నవి; పక్షపాతంబు నేనె నీ పడఁతి మాకు; దగనియైనను మొదల నీతరుణిలన; ఉచ్చరింపరు చ మ్ముల నొక్కరేని; నుచ్చరించిన దబ్బిబ్బు లాఁగఁజేతు; రలుసులమె మేమో గౌరవ మన్నమాదె; చెప్పరానిదె యిది నాయుగం జెప్పఁగలె; దీనిఁ దప్పింపఁగాయల దిట్లు నీవె; తప్పుచేసినవారలు దానిఁ దీర్పు; పేదనోగాని గరిపడె దేమకాని నవ్వుచున్నవి తోడిగర్లములు మమ్ము; ఇట్టితలకంపు లింక మా కెన్ని నాళ్లు తరమెయ్యార్యంగ జగము నీ పరిభవమ్ము; మా పమయములేదండ మాటయైన పలుకఁకుండఁజేయు గా వలయుతండె; యనుచు వేదఁగ సంయమశాసనండు; పలుకులవెల దితోడ నీడలును వెలిపె వారి నెట్టి సమాధానపరువు మనయె; వానియను ప్రాణనల్లభు పలుకుబడి; తాను చేసిన నీయంబు తప్పకుండ వారియారట ముడుపంగ కలను గనియె; నశ్వము సృజించి యపుడె యానలురరాణి పండితుల సన్నిధిని వాని నుండఁబనిచె; అక్షరంబుల కందర కడి లేక గతియె లేవండుట్లు మెల్లంగజేసె నాటనంకయ నాయననాసికముల కైన యెశాని యెడఁకుడ నాదరంబు పండితుల సన్నిధిని నాల ప్రబలిపోయె; మాట మాటాడ పండితమాన్య రెపుడు; ముక్కుమాటలే గాని కుట్రొక్కరితి; పలుక నేరక యుండుంగ ప్రబలివారు నశ్వమునకే దేవా నును నాసికముల పరిభవ మెల్ల; దాన బ్రాధనము కలిగె నశ్వమునకును సభలలో నాఁటినుండి; అదరించినవా రెందు నాధ్యులైన నెట్టి వారలకైన నెఁగు నుశము. దేశప్రాప్తపాదంబై కడియె నెని జాగిగౌరవ మిం జెల్లంగలెనె.

తల్లాప్రగడ మార్యనారాయణరావు.

ప్రతిభృత్తులవారును ఇందుకై యుభయమును తనకుం గల ప్రమాణములను ప్రకటించి. పూర్వోక్తరచయిత చదువగా మాకు ఆచార్యులవారిచేత మే శ్రీచూను న్యాసమునని తోచుచున్నది.

భక్తకల్పచురుశేఖరము:—గ్రంథకర్త భక్తగిరి అచరయ్యగృగారు. విష్ణ్వరంగంబటూరుజిల్లానైతివ పల్లితాలూక. వెల 0-8-0. ఇది భక్తి పద్ధతిగలగు గవోపాదకులకైనిగా వ్రాసిబడిన ది. భక్తకల్పము మాటికి వైగా గలనై. శైలిమధుర కవితాధారము. అనూములగ నున్నయవి.

శిష్యవర్తి

బాధ్యులుగమునాటి యొక చిన్నకథ.

ఒకచిన్న—కాని సాంధ్యమున మిన్నయైన ఈ కథాని నును కలదు. తనంతర్వత్తులకొకటమును పట్టములను దివ్యకర్త్రులు—కాదులను కాయలదాహమున కపహర మిచ్చియున్నది. చంకపండ్లములను నుంకిరములను ప్రాతఃకాలపు పిల్లకాయలను పిచ్చుచున్నది. వివిధములగు పక్షిగములు బ్రాహ్మణాదములలో కా తిత్తాపాతనముల నెఱుఁగెను. వీరయన

అయ్యలవాడననుండు అల్లశేరిమఱియెట్లండ - బుద్ధతత్తుడు భాగ్యవారాధుడై కూర్చుంటుండెను. బ్రహ్మకర్త్రులకొక ముదిరినగు నరసిముఖమునకును విచరులకైనను నుమతి కొనంగజాలియున్నది. పశ్చాత్తాపమునై యొకముద్రను భరించి అశోక్పీఠమునై యున్న బుద్ధతత్తుడు తొడవైచి. తేజిస్వి యొక్కటి—పండి అనినవివాదున కానందమును అనుభవించుచుండెను. ఇంతలో మిన్నయిది ఒకరాజుమాడడు. కొంత పరిజానుతో అచ్చటికి వచ్చెను. అతనివరాహమునకు విద్యముగలవాడై యున్న తనయనవరకునై యుండెను.

బుద్ధమహాత్ముడై యున్నతడు వచ్చునట్టి తేజిస్విలో నుండెను. ఇప్పుడు అట్టిస్థితిలో నెఱుఁగెను. ఇంతకు ఆధ్యాత్మముద్రను విజ్ఞప్తపఱచెను. కాని ఆయనవరకు బ్రాహ్మణియై యున్న నెఱుఁగెను. అప్పుడు ఇంతలో కన్నులను విప్పి వచ్చినచోవాగము వైపునకు మహాత్ముడు తనదప్పిని నెఱుఁగెను.

యనవరకు విన్నవించుకొనుచున్నాడు—మహాత్మా నాకందమును స్వీకరింపుడు. నేను చాలదురదేశమునందు ఉన్నాను. నాపేరు శైత్రసింహుడు. కదంబతత్తురాజుకొమరు. తమ యాగ్రహారై యెచ్చటికివచ్చితిని. తమయతోగామునాకొనిననాకునుండియును నాకు రాజ్యముభాదలవైచి వింతిల్లిపడి. కనుక నన్నునుగ్రహించి ఆధ్యాత్మికపదేశమున గృహ్యుని గావించవలెనని.

మహాత్ముడు రాజుకుమారునికంట మతయొక మాటు వికాసప్రసూరితమగు నీక్షణమును బలపి యూహించెను. రాజుకుమారుడు వలల ననుచున్నాడు—మహాత్మా! సంతప్రసాద నా మృత్యుమును వల్లపదెట్లు నాలుగు శీతలవిచ్చెనది. దుష్టలవై నన్నుగ్రహించరా? తనకృపాపీక్షణమునకు నేనుపాత్రుడను. కాబట్టి నాకొనిననాకునుండియును నాకు రాజ్యముభాదలవైచి వింతిల్లిపడి. కనుక నన్నునుగ్రహించి ఆధ్యాత్మికపదేశమున గృహ్యుని గావించవలెనని.

ఈమాటల మహాత్మునిముఖములను కొంచెము చలించినట్లున్నది. ఆచలముతోపాటు నునాత్ముడు చిన్నినగవు అంతుకొనినది. అన్నతాంతురములతోకలసి 'తేదు' అను ధ్వని యును ప్రకారముగ వినిపడినది. రాజకుమారుడు మిగుల విస్మయించెను. (కథా! నిజముగ నాకుయొగ్గరేతా? అట్లెచో తమవిద్యార్థమునకర్త. నాకొప్పుడు. వివిధముగా—నన్ను—యెడల అభిమనో నెఱియించు.

మహాత్ముడు వలల కొంచెముగ నవ్వుచు నెఱెను—తేదు. ఎట్లు అభిమనో నీవే కనుగొనుము. రాజకుమారుడు వినునతో ననెను—ఏమిటను గొనను నాపిండకూడు?

మహాత్ముడిందలకు మఱికవత్తునవ్వు యూరకుండెను. శైత్రసింహుడు చాలశక్తి నిలువబడియే ఏమెనా ఆశాచింతి—అలాచింతి—చిత్రము—“అయ్యా! అట్లే వెదకి కనుగొందును. తేదును నన్నీయిన పరిక్షించునట్లున్నది—” అనెను. మహాత్ముడు సాక్షిప్రాహ్మణుల కలనానెను. శైత్రసింహుడు. మహాత్మానన్ను మఱలగెప్పుడు తనదప్పినిమును చేసికొమ్ముందు?—అనెను. “ఆరు నెలలు గది చినపిమ్మట—అనిమహాత్ముడు పల్కెను. శైత్రసింహుడు వెదకిపోయెను.

II

మొదటిపిల్లలు ఆరునెలలును గడచినవి. ఆ యావ్యానమునందే—ఆ స్థానమునందే—ఆ కట్టుకొండనే—ఆ స్థితిలోనే నేనుగూడ మహాత్ముడు కూర్చుంటున్నాను. అన్నట్లుండి యొకనిమెనుమలా నెళివెళి మను నులుములతో—తళివెళి మను మెఱుఁగెను. కాలాంబుడ బృందము మిన్నంటి కుంభధారగా—గురితలనానెను. ప్రపంచమంతయును ఆ కర్మపాతమునకు విచిత్రమైంది. కాని మహాత్మా బుద్ధతత్తు బోక్కునుమాత్రము—

కొంతదైనను కనుకంద—గంభీరకృత్యమై—ఆ శేరకు కట్టుకొండనే యొకముద్రాధికరై—కాంతిపన్నవనముతో విరాజిల్లుచున్నాను. పర్వమంతకు ఎక్కుగ. కాంతింతుకు మంతే తెనుకీయొకటము వలలవచ్చుచును. కేవలముకచ్చుట మాత్రమేకాదు. ఇట్లు చెప్పి నాకుమాడెను. “మహాత్మా! మియాజ్ఞ ననుసరించి ఆరునెలలును గడచినాను. ఒక్క తెప్పపాటు వైచెను వరదపెట్టెత్తు. మిహిరీక్ష కలుపైచి ఆగియుండగలవి నా నమ్మి. నేను ఇంద్రియములను లక్షింపలేదు. ప్రతిదినమున భాగ్యవారాజులగు అష్టాంగములను సుకమముగ నిర్వహించితిని. శైత్రమలను వరదినాను. ఇప్పుడు కార్యములు మానవీకములనుగ సమస్తకర్మములను సహించుకొనగలను. ఇంతకువైచెను మిహిరీక్షగా గ్రహించెదరా? శైత్రసింహుని వాగ్ధాత లొకముందే మహాత్మునినడిచి ప్రత్యుత్తరము నెఱుఁగి నది “తేదు. తేదు.”

రాజకుమారుడు విక్రమమునై చిహ్నినాడు. పాపమి! నాకొక వింతయేనా? నాతో మాటాడవైన మాటాడరా? వచ్చెంతులకు కచ్చునిగా తేనానో నెలపియరా? అని గడ్గదితో పట్టి నాను. మహాత్ముడు దయాధ్యుడై మిలో కులతో నతని నెట్లనుండుకెను— నాకునా! శైత్రమల కలన ఈ పరీక్షనుం దుత్తరకత్తు కాలేవు. పరీక్షనునాకునా నాభోజనాదలపరీక్షాగ్రహణ నాకునాకాదునా. పూర్వమునాకునా కర్మకర్తృత్వము నాకాకము. ఈ కర్మకర్తృత్వమును నీవు గణపకలసి నున్నా. ఈ పరీక్షయందే నీవు అపజయము గాంచితిని. కనుక ఇకను ఇంతటి మఱిపాటు. ఇంక నీవు కన్యకత్వము నొనంగగిన స్థితి కాలేదు.

మహాత్మా! నాకొకవింతయే? ఇంతివ్వువలెనను ఇన్ని విధముల ప్రయత్నించిన ను అత్తయ్యకు కాతేదా? అట్లు యున నిక కట్టు? మఱి తేలు మాత్రము లేదా? అని శైత్ర సింహుడు భిన్నతతో నిర్రెను. బుద్ధభగవానుడ బోధించి నాడి— నాకునా నామాటల నికను నీవు గ్రహించలేదు. పరీక్షయందు కృతార్థుడవు. మునగా—కేవలమును నాకుములను విగ్నించుటమాత్రమే గాదు. సుంతియును గన్గొ అనంతియునుగన్గొ దుఃఖమును గాని అదక్షణగాని వచ్చినప్పుడు—కానిని—మాటాడుకాడ—అనగా వానియందు తన నిరంతరాధీనము వెల్లడినయ్యెను అనుభవించు ప్రకారంతెలు వరదలయెను. స్మరించుకొనును. ఇదికలతో నీవై మోక్షమున యొక లోకందెను తొలగించుటకై నీవు ప్రయత్నింపతేదా? అంతతో మారకుంటేనా! నీవై నవవాడును నొవినవానిని నీవు కలుగబోలేదా? ఆత్మానుసంధానమునందు ప్రవేశపడలచిన నుత్తము మున్నుండు చేయవలసినదే! దూషణభూషణములకు మాటు ముంక—హిహిహిహి యంతయులయెడలను నమానకతకై తిత్తి—కాళ్ళకు నుగు కుమాసాధనము నవలంబింపవలదా?

శైత్రసింహుడు చేసికొని తెప్పవలెనను. కాని యొకతా మహాత్ముడనికొక యడ్డు దవలి ఇట్లు చెప్పెను—ఎఱుఁగుతును. నీవు చివ్వలవలెనని నెఱుఁగుదును. కాని ఈకర్మము అలంకారమున నీవు తొలగిటి ఒకటి రెండుపరీక్షలలోను అపజయమునొందితిని కాదా? నీకర్మకర్తృత్వము నేమాన్యుడగు నొకమిత్రునితో నైతి నెలకొనెను. మహాత్ముడు మహాత్ముడు వచ్చి యుండగా—అతనిని నీవు తేవునచ్చువుల పరీక్షించితిని కాదా? అతడే మియా స్వాధ్యక్షకర్తృత్వముతో నిమ్మితుని ఆక్రమించినపుడు ఏల శ్వపింపజాడదని నీవారము కాంచెను. పరేదు. తొలగిపోతేపు కాక నట్లే చేసితిని కా! ఇట్లనర్చుట మత్తుధానసారంగు బుద్ధిమంతులు చేయదగినదియేనా? నేను స్వాధ్యక్షకర్తృత్వమునకు గుఱియైన శైత్ర—తేజిస్వి తత్తురము స్వాధ్యక్షకర్తృత్వమునకు అవలంబన వైచెను కాదా? నాకునా! నీవు శైత్రకమహారాజునిమనుసంకన తొగ్గురించితిని. ఇంద్రియములను వరదినానెంచితిని. ఇంతకు ఎన్నెన్నటితో దుష్టకర్మములకు కార్యములనుచేసితివి. నిజము కాని నిజము ఆలోచించుచో—యాభార్యమగు త్యాగకృత్తి నీ కలవడలేదు. దురభిమానమును రూఢిమాన గల కాంతి కుమాదును నీ కలవడలేదు. అయ్యా ఇట్టిస్థితిలో... రాజకుమారు డేతకలకునుమని ఉన్నునను నిట్లున్నపుచ్చును ననియెను. అయ్యా! నాకంతయును అంధకారమయముగ నున్నదే కాని మఱికొకవిధముగ లేదు. తాము నెలవిచ్చిన బోమమును నేను చేసియున్నా. కాని—

బుద్ధుడు—కానిమిది? కానరానినీవు జంతుమాత్రమున కెల్ల ముఖ్యముగ నుండగిన భూతదయను మాడ సుక ప్రదర్శింపజాలనివాడై నావు నుమా! నీభార్య నంద యను నామయెడల నీవు నుంకియెన వయజాపజాలినా?

శైత్రసింహుడు—అయ్యా! దుష్టలను కష్టించుట రాజునై తుట్టిన నాతోటికి కలదా? అట్లు చేయకుండెనచో లోకసంరక్షణమున నేను నీవైచెనని అపవాద నొందనా?

బుద్ధుడు—నాకునా! నీవు తేదావచ్చుకయెంతవు. నిజము. కాని భగ్గునాత్మునును గమనింపజాలనట్లువు. దుష్టకర్మమును కన్యకత్వమును అను భావ్యకర్మమునా మూత్రమే గమనించి తిని కాని—ప్రపంచమునందలి దుష్టకర్త కన్యకత్వములను రెంటిని పరీక్షించితేముగల ప్రకృతి నూత్రమును—అథవా ప్రేమనూత్రమును మాత్రగ గమనింపజాలక పోయితిని. జంతునూత్రమునకు జీవకర్మము సహజముకాదు. ఎచ్చటవైచెనట్టి ప్రేమ తేక పోవుటయే అంతుకల గల ప్రధానకారణము. ఎప్పుడు నేను ప్రేమకాని అత్తయ్యముగ భావించి ప్రేమింక గుఱుచున్నాడో వాడొక్కడే నిక్కమగు స్వాధ్యక్షకర్తృత్వము యుండగలవాడు. అట్టి స్వాధ్యక్షకర్తృత్వము దయాధ్యక్షకర్తృత్వమును గలవాడే నుమా అత్తయ్య పాత్రకుద్దము. నొందుదు. మనుషు డెంతకా నాత్మపాత్రకుద్దమును పరీక్షించజాలదో అంతకలకును ఎన్ని భావ్యకర్మములు—అదంతయును చేసినను—అని యన్ని యెడల నీవైచెనా? నాకు. కనుక అత్త పాత్రకుద్దము వలననే గాని నాకన్యకత్వము లని నించుకొన వల్లము గావాలదు.

శైత్రసింహుడు—అయ్యా! నిజమేనా? మఱి తేదీను కీర్చుట అశ్రయము లేదా? వయజాడు. నాకు ఇంతకు మఱి యొక్కమాటుమాట అనికాకను నీయెదు—నేను తన కన్యకత్వమునకు అర్హుడనైచో—అట్లునైచి తనచిత్రిము వచ్చియున్న ప్రోసేవేయించును. కాని ఈ ఒక్కమాటును కనుమిత్తుడు.

బుద్ధుడు—చించి. అట్లే కానిమ్మ. పిమ్మట రాజకుమారుడు నిలకలముఖుడై వెదకిపోయెను.

శైత్రసింహుడు తన రాజధానికి చేరవచ్చుటకై తనకంటి మరలించెననివారై శిలియనచ్చెను. కాని శైత్రసింహుడు భగవానుడు తన విషయమునకై యెడలకలతో నదియు నొక్కటి అని రలంచెనే కాని విచారము నొంది లేదు. తక్కిన ప్రవాహాలకర్మములను విచారణ నేయక తొడ ముండలేదు. ప్రయత్నముగ నిజముతో తనవలన సంతప్రాపముల నొంది మిత్రులంతయు చేరదీసి ఆకరించెను. తనతో వైరమును నెఱుఁగినా నంతయు గారవింపసాగెను. తాను ప్రోసేవేసిన శ్రీమహాలక్ష్మినికొనియెను. శైత్రసింహుని తామరలలలన ప్రజలలో కొంతయు ప్రకండించుటయును మఱికొందెను. వికండించుటయును గల్గినది. కాని శైత్రసింహుడు వీనిని సరకు నెఱుఁగెను. ఇప్పుడు శైత్రసింహుడు తెనుకటి శైత్రసింహుడు కాదు. అతనికే మంచి బంగారమును మంటిబెడదయెను సునానప్పిచ్చి పరిపంపకున్నది. తుమ్మకొక్కయొనను ను కయ్యయొనను సునానగ గొంపింపబడుచున్నది. అతని తప్పిలో నిప్పు దొకకనువుయొక్క హెచ్చుగాని మఱియొకకనువుయొక్క లొచ్చుగాని కనించుటలేదు. తామరల తన్ను దూక్షించినను భూషించినను విరవ్విడగుటకాని అనురక్తుడై యుకానిలేదు. అయిన తన మత్తుకొనినవానిని గాని అతనికొనిన వారినిగాని సునానగొంపప్రతిపత్తిలతో గారవింక జాయుచున్నాడు.

ఇట్టిస్థితిలో నున్న శైత్రసింహునికదల ఒకనాటి సకలకాలమునకు మనుష్యుడు వచ్చి ఇట్లు చెప్పెను—“అయ్యామిమ్మ! కథింతులకై చాల్చియులు జరుగుచున్నది. కనుక మీరు బాగ్లైగ నుండుడు.” అని రాజకుమారుడు ఒక్కచిహ్నమువల్ల నవ్వి యూరకుండెను. కాని ఆమనుష్యుడు చచ్చినట్లే కొంతిప్పుడకు కృపాబహుబాణితుకు భటుకొక్కఁడరాజకుమారుని వధింపవచ్చెను. రాజకుమారుడు వానినిజూచి వలల చిహ్నమువల్లనెఱుఁగెను. ఈ నవ్వుతో అపుడును కొంచెము మంతిరబుద్ధిగా రాజకుమారుని వైపునకు తనకల్పించినను. కాని దైవవక్తమున కొంచెమంత గాయముతో మాత్రమే ఆకల్పి నేటల పరిమించెను. శైత్రసింహుడు నవ్వుచు నతనిని దగ్గరకు తీసికొని గారించి తనూ కరిచెను. ఈవృత్తము మోచినవారిలో పంపింకల పరిపంపములుగ ననుగొనడొచ్చిరి. కొంతయు రాజకుమారుని వాక్కివ్యయన కచ్చెవుకొందిరి. మఱికొంద అతనిని చేతగాని వాడని తిన్నెరించిరి. కాని బహుకృత్యుడైన పురుషుడు మాత్రము ఏలాకొ ఏమనఁ బోచ్చెను. ఇది అన్నింటికంటెను చిత్రమైనది.

ఈచిత్రమును జూచుటకై అనేకలు మూగిరి. ఏమియున్న అపుడును కారణమేమనినప్పుడొంది యుండెను. అట్టిట్లు చెప్పెదదేకను—అయ్యా! నేను చిరకాలమునుండి పగసాధించుటకై రాజకుమారుని తెప్పవలెయొంది. నేను సమయము వీరకెడి గదా యని ఆకాశమును సాధించుటకై రాకొమరు చంపనెంచి అతనివైచి శత్రుప్రహారము నొనర్చితిని. కాని చిరకాలమునుండి నేనెక్కరిని చంపనెంచితిని అనిచెతనే నేను బహిరంగముగ నిండజాలి వధింపబడితిని అని. చుట్టుపక్కల వారిని ప్రశ్నించిరి. “అపురూపమైనా? అయ్యా! ఇంకను మీరు గుర్తింపలేదా? అపకృతుని కుంపకరించి ప్రేమించుట యనునది అశత్రుకృత మగు కిరణ్మేదనమే కాదా? అందులు నాకర్మచక్రమైపోయిరి.

జంఘాలశాస్త్రి యిట్లు పలికెను:-

వాదనలారా! సాక్షి కీకేళ వచ్చింది దీనిని జదివెదను.

సాక్షి - అయ్యో నమస్కారములు. మీ జంఘాల శాస్త్రి యెన్నెన్నో కష్టములపై నుపశ్చాదము లిచ్చుచున్నాడు. చెప్పింది చెప్పబుండే జెప్పుచున్నాడు. చాల సంతోష మైనది. మాదవాత తప్ప బిల్లిదేవతాగారమును గూర్చి యిదివఱకుం జెప్పియుండలేదు ఈ విషయముపై నేను గొన్ని యంశముల విశేషాల ప్రాస మిటకు జరిపితిని. దీనిని మీరంఘమున జదివింప వేలచున్నాను.

ప్రపంచమున నన్ను మానవజాతి నుండుటకుఁ గూడఁ బిల్లిదేవతాగారము వ్యాపించియున్నది. సర్వజాతులవారియందు సర్వవత్తులయందుఁ గూడ నిది ప్రధానవిషయమై యున్నది. ఇదిగదేశములలో నీవర్తన యెట్లు లున్నదో ననుగొందను. మన దేశమునం దెట్లున్నదో నన నందఱకుం దెలియనే తెలియదు. పిల్లిదేవతలు బ్రదికియున్న తమవారి క్షేమమునకు సంబంధించు రసాయన, గర్భమునకు దుఃఖంతు రనియు వారు సంబంధించు రయిండ్ల తమ నోటికి జరకాలము నీర్ముచుండకలయునని నవా కోరుచుచుండు రనియు సర్వజాతులవా యభిప్రాయమై యున్నది.

పిల్లిదేవతలు బ్రదికియున్న తమ వంశస్థుల సంపదలకు సంబంధించియు వాపదల కాడఁ జెందెద రనియు నిశ్చయించు కొనకపోవుట మనుజుధర్మము కాదని ఎఱివ్పాటలో అను వరకుం తన ఎఱివ్వు అను గ్రంథమునందు ప్రాసించెను. ఇది కాక తమవంశస్థులు భూమిలో నున్నంతకాలమే తమ వృత్తుగతు లుండుననియు వారు నిర్వంత మగువెంటనే తమ కష్టాగతి నిర్ధించుననియు వా రెంచి తమవంశాభివృద్ధి కైల్లప్పుడు కోరుకొనుచుండు రను సభిప్రాయముపాడఁ దాదాపుఁ నన్ని జాతులలోఁ గూడ నున్నదనుట కెంతమాత్రమును సంజయము లేదు. పూర్వకాలపు యూదులలో నిట్టియభిప్రాయము లేదని కొందఱ జనుచున్నారు. కాని యిది యంతసత్య మని వచింప పీలు లేదు. వారిలో నైనను గతించిన పూర్వుల జ్ఞాపకార్థముఁ ప్రాంతంబునఁ బెట్లు కట్టుబడిన స్తంభములు నున్నతే ప్రదేశము లందు నిర్మింపఁబడిన సమాధిస్థానము లున్నవి కాని లేకపో తేదు. ఓట్లు పెట్టి మెంటుఁ జాటికే వారిలోఁ బిల్లిదేవతాపూజ నశించినట్లు జనలచుచున్నదని కొందఱ జనుదుర కాని, యిది నశించినట్లు నిధాంతీకరింపఁగల దృష్టాంతములు విశేషముఁ గానఁబడవని మఱిగొందఱ యభిప్రాయము. అది కాక యట్టి యూహాము మనుజుని హృదయమునుండి వెడలిపోవుటకుఁ బ్రతితియే యంగీకరింపదు. ప్రతిజీకములో (నెల్లు ఫ్రీజర్స్ మను) నాత్మసంరక్షణాభిసంధి కంటె ప్ర ప్రధాన మైన కోరిక యేదియు లేదు. ప్రకృతినిర్మాణములోనే యట్టి యూహా మున్నది దానిఁ దొలగించుట కిప్పు డీశ్వరునితరమైనఁ గాదు అదితనిదే బ్రతుకే లేదు. సృష్టినితీ దానిమీదనే యాధారపడి యున్నది. అది మనుజుని తన్నంత కాలము పిల్లిదేవతలందు భక్తి భోవుట కకకాశమే లేదు తాను జచ్చినతరువాత నైనను దన్నుఁ దనవారు గౌరవించి పూజించుచుండకలయునను వాఁ యతనన్నప్పుడు తన పిల్లిదేవతలందుఁ దన కట్టిమనఁనైఖరి యేల యుండదు. అట్లు లుండకపోవుట సృష్టియందకపోవుట కాని మఱి మొకటి కాదు

శ్రీశ్రీనివాసు విద్యువును ఆపుచున్న గట్టిక కాగి లించిపోని అనిందపరవశతచేతి కన్నులు మూసికొని ఒడలు పులక లెత్తుచుండగా నిట్లనియును: "వాదనా ఎంతప్రాకృతుండ నయ్యో! లోకములో నొకరు ఛేదించువారును మఱిఒకరు ఛేదించ బడువారును గలరా! అంతయును ఆత్మస్వల్పమే! అందఱమును అనామస్వల్పమే. కనుక నాయనా! విచారమును నడలివైచికోను పీయడ నెట్టిభావముతో మెలగితినో అట్టిభావముతోనే నీవును తక్కిన వారియందల మెలగుము. ఏమి! మెలఁగదవా! ఏదీ! నానైపుమాచి చెప్పుము మాదూ ఇటు!"

పురుషుడు - అంతవఱకును తలకు కప్పుకొనియున్న మునుగును తీసివైచెను. కాని ఎవరోపురుషుడు! ఎవరా! మహా శుభ్రుడు! బుద్ధభగవానుడు! ఆహ ఎట్టి కన్యకరీతి! ఎట్టి గుర్వాభి శ్రీశ్రీనివాసు బుద్ధభగవానుని అనుగ్రహము వారింపగలిగి భవ్యుడైతాడు. శ్రీశ్రీనివాసుని బోలిన శిష్యులను సంకర్షణ మేముగలిగితిని! దానిని మహాశుభ్రుడలరినాడు - అనువాదము.

మనుజులు మరణించిన తరువాత వారు బ్రతికియుండున నప్పుడేయీను ఖము లనుభవించిలో యా నుఖములన్నియు ననుభవించువలయునని మహావాంఛ గలిగియుండునను విశ్వాసము జనులలోఁ బూర్తిగానున్నది. శ్రాద్ధాచులన్నియు నందుకొరకే. వస్త్రధాన స్వర్ణధాన పుస్తకధాన భూదానాదు లన్నియు నందుకొరకే - ఇది కాక కొన్నిజాతులలోఁ బూర్వముండిన సహ గజనమునకుఁ గాఁజ మిదియే - కొమారుండుమి యావన మందెమ వార్తక మందెమిబార్తకంకె నధిః నుఖసంధానంబుమైన వస్తువువేటొక్కటి పురుషునకు లేదు. సరలోకగతుఁ డైనవాఁడా కారణమున భార్యసహచర్యకాంక్షావలనఁ డై యుండును. కావున సహగతువాచారము పుట్టి యుండవచ్చు నని తోచుటలోఁ దప్పు కనఁబడవలెనున్నది. ఒక్క మనలోనే యిట్టి యభిప్రాయము! మఱియెవ్వరిలోనైన నున్నదా! నిశ్చయములలో రాజా మరణించునప్పు డతనిని మట్టిలోఁ బుచ్చు సమయమందున వానిం దుంచుకొన్నదానిని, నాతనికి దాహమిచ్చునాని, వంట వారిని, వారిం దెక్కుకట్టుమును నాతని కవులను గాయకులను ప్రధానని గొంతు పిసికి చింపువాచారమున్నదని "హి గాడబకో" అను చరిత్రకారుడు కప్పిలెట్లు మఱియొకరు చెప్పుచున్నాడు. ఇట్టి యాచారము పిల్లిదేవతాపూజతో సంబంధించిన దనుట కేమైన సందేహము! ఆకేదేశములలో, నిది కాకపోయినను నిట్టిని పిల్లిదేవ పూజాసంబంధములైన వున్న వని యందఱుంగీక రించిన మాటయే కాని వివాదాస్పదమైనమాట కాదు. అది కాక రాచవీరుగ తోడులేకుండఁ బోదన్న సామెత మనలో మారకే కలిగియున్నదా! మనలోఁ గూడ నాతడు కన్నె చెఱబాపిన దానిని, కార్యదర్శిని గవని కట్టుకట్టి కాటిమీదఁ పెట్టి కాన్పు నిట్టియాచార మున్నది కాని లేకపోలేదు. ఇట్టికతివాచారములు కారణాంతరవాచార్యమువేఁ గొంత కఠకుఁ గన్పితకలలోఁ దగినను నిట్టిటికా యాచారము లన్ని దేశములందు నున్నవి కాని, లేకపోలేదు. పిల్లిదేవతలు తి మ్మనిశము కనిపెట్టి యుండు రనియుఁ దమ నీవవలె గూడఁ దిరుగుచు నే యుండు రనియుఁ గష్టములనుండి తిమ్మలవలెఁ గించుచుండు రనియుఁ దమయిందెట్లు దొంగలనుండి కాపాడుచుండు రనియుఁ దమపంటలను జంతువులనుండి రక్షించుచు ను రనియుఁ దమ శత్రువులతోఁ దాము పోరాడునప్పుడు తమ భుజములకుఁ బాట మును తమభద్రములకు వాడియు నిమ్మచుండురనియుఁ జీనాదేశ ములో వారికప్పటివఱకుం బరిపూర్ణశిష్టాస మున్నది. ఘనకార్య ములకు గౌరవ మెవ్వరికీ గల్గినో తెలియునా! ఆకార్యము లొ నర్చిన మనుజునికే గాదు, అతని పిల్లిదేవతలకు - మాఁదిరావీ పిల్లిదేవతాపూజ వీరిలో నెంత గాఢముగా నున్నదో (రసోజిహ్వా నీను) రుస్య జపానుదేశములకు యుద్ధము నిర్ధించినపడు పిల్లి దేవతలు తమ్ముఁ గాపాడుచుండినను పూర్ణవిశ్వాసమే కొండ నంకాయయంతి జపానును గుమ్మడికాయయంతి గషియాతోఁ బోరాడించినది. చచ్చిపోయిన వారి పేళ్లను గాగి కే తుల మీదఁబో కట్టపలకలమీదఁబో చెక్కించి వారి యాత్మలను వారిలోని కాకర్షించి యారక్షుభశిఖలను చీనావాగు భద్రముగ దాచుకొని వారివారి మృతశివులందు వానిని దీసి పూజించు గొందు! కొనుపూర్ణనీయను అంతటివాఁ డట్లాచరించి నప్పు డితలల లెక్క యేమి! మనకు వ్యాసునికంటె చీనావానికి కొనుపూర్ణనీయను యెక్కువవాడు.

ఇకపోను గ్రీకు దేశములం దిందునుగూర్చి యభిప్రాయ మెట్లుండెనో చూడము. చిరకాలనాగరకత గల రాజ్యములం దుఁ బరికిలన మొనర్చిన నెందును గూర్చి యైన తత్కనిర్ణయ మగును కానినిన్న గాక మొన్న గన్నుఁ దెరిచినజాతులయందుఁ బరికిలించిన వినియోగ మేమి! ప్రాంత నాణెములు పాడైఁ గోట లలో దొరకును గాని క్రొత్తకోటలలో దొరకునని కొడియొ కలే కాదా! నోమూరాజ్యములోఁ గూడఁ బైలి కట్టిన యాచార మొకవిధముగా నున్నది. మఱించిన వీరల విగ్రహములను మైనముతోఁ కట్టి వానిని భవనములలో వాచివోయరు. ఆరా జ్యమున నెవ్వఁడైన నధిపతుడు మరణించినయెడల సమాధిస్థల మున కాతని కళేబరముఁ దీసికొని పోవునప్పు డీ విగ్రహముల నా కళేబరమునకు ముం దూరగించు నాడుక కెదు. గతించిన మహావీరులయొక్క లా విగ్రహములలో నున్న కవి సామాన్యులు నమ్మడివారు. ఇదికాక ప్రత్యేకవాచందలి జనులకూడ వారి వారి పిల్లిదేవతలవిగ్రహములు చిచ్చి విమైనముతో నిర్మించివానికి గుక్కతోఁజుతోఁ జేసినదున్నుల దొడిగి వాని నింటిలో భద్ర ముగ నుంచుకొందురు. శిల్పివదినములు సిద్ధించినపు డావిగ్రహము లకుఁ బూజనంబులం వైచి సింగారించి వానికి తాము తినఁబోవు నాహారాదులను నివేదించి భుజయించుచుండురు. అట్లుచేతు లున్న పిల్లి దేవ త త ల భో లో క మొం దు రు ర ని వారి దృఢ విశ్వాసము. వారిలోఁ గూడ మనలో వలెనే దత్తపుత్రునికే జెచ్చుకొనువాడుక గలదు. శ్రాద్ధాచరిం చుటకును, దానికిఁ బ్రతిఫలముగా మృతనియాస్తి సమభిం

చుటకును దత్తపుత్రస్వీకార మేర్పా మైనది. ప్రపంచమొకటి. శ్రాద్ధకర్మము నాని భవానుభవము కాదు. శ్రాద్ధకర్మ మొనర్చుని వానికిఁగాని విశ్వక్రముఁజేయు వానికిఁగాని మృతునిసంపద ననుభవించుట కధికాము లేదు.

ఇదికాక కొన్నిపితాచము లున్నవి మనవారు నమ్మినట్లే కొమారాజ్యము నందలివారు నమ్మడివారు. వారెంత వాపు చచ్చిఁజ్రిలు,దుష్కర్మము లొనర్చినపుడును, విశ్వక్ర శ్రాద్ధ ములు లేనిపుడును మెదలగువారు యోగ్యులగు స్వీకృతవశి లలోఁ జేరక పితాచగణములలోఁ జేరుదునను విశ్వాసము వారిలోఁ గూడనున్నది. వారిలో నట్టిపితాచముల దిటిమివేయు పద్ధతి వారి కని యొకఁడు చెప్పివాడు. గృహస్థామి రాత్రి రెండుయోగ ములకు లేచి కాలువేరులు గడుచుకొని పాదానులు భరియింప తుండ నుపదేశమద్రను మహించి పొమ్మని యిద్దమిచ్చు సుజ్జలను తేలితోఁ జేయుచు నిల్వంతయు నలునిలు తిగుగుచు దొమ్మితి చిక్కుడుగింజలను నోటిలో నుంచుకొని "వీరితో నేను వాతారు నీనుండి విముక్తి యగుచున్నానని" కేకలువై యుచు దొమ్మిదిగిని నలను గింజ నొక్కొక్కసర్పాయము తొమ్మిదిసాదులు భూక రించును. అంతటితో వాపితాచము లాచిక్కుడుగింజలలోఁ బ్ర వేశించి యడఁగిపోవును. ప్రపంచమందంతటను గూడఁ బితాచో చ్చాటూఁపద్ధతి యున్నది కాని తమండ పోలేదు జపితాచముల కేదో యెవ్వమెయోహామిచ్చి తేలిమివేయదురుకాని శుభ్రా దరములతో నుండఁగా వానిని దిటిమివేయును. అట్లెబోటు లను జనుగుచు నే యున్నది. నెయింట్లు మహానీయులను బూజించుట క్రైస్తవులలోఁ గూడ నున్నది. క్రైస్తవులందు కాని యొక గొప్పజమిందారుఁ డొకప్పుడు క్రీస్తు సతబోధ మున విని క్రైస్తవమతమును దీసికొన నిశ్చయించుకొ నెను. క్రైస్తవమత స్వీకారానంతరకర్మ మగు పరిశుద్ధస్నాన మాతఁడొ గ్రహించుటకుఁ బరిష్కరించు తొట్టె యొద్దకుఁ జోయి యొక్కడ నొకనిముఁదమగి సందిగ్ధమనుకొనె యచ్చటఁ జేరిన గురువులతో "అయ్యో! నేనుక్రీస్తుచతమును స్వీకరించుటకు నిష్ఠముగా నున్నాను. మీరుతము ననుసరించి నేను జేయఁదగిన విధులన్నియు యథాప్రకారముగాఁ జేసి నేను మఱిచింది: తమ వాత వాకురాఁబోవు స్వర్గ నుండున నేను నాతఁడని దాతను జూడఁగలనా?" యని యనెను. యాదలేమి వారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చినవిందట మీమోక్షము నాకక్కరలేదని యాతఁ డా వలికే బోయెను. మాచితరా! ఈచిత్రిమైన యంశము. మతి మదాటి మఱియొక్క మతములోనికిఁ జోవుచున్నను గతించిన తండ్రి తాతలను గలనికొనుట కే మనుజుని కోరికగాని మఱియొకటి కాదు. ఆస్యమకస్వీకరణుండు లెక్క యేమి! పిల్లిదేవతలలోఁ దెగ్గులను జేర్చుకొని పూర్వజాతుల యందుఁ గూడ నొకవిధముగాఁ బిల్లిదేవ పూజ జనుచు. వారు తల్లివలనఁ దాము పుట్టినట్లే నమ్ముదురు. కాని తెగ్గుడలనఁ బుట్టి యెట్లు నమ్మనే నమ్ముదు. అస్త్రీలియాదేశపుఁ బూర్వజాతివా నిట్టి జాతులలో నొకరు. శ్రీ యదవులలో వేలకై కాని నడిల యొద్దఁ జేఱులు పట్టుటకుఁ గాని పోవునప్పుడు చెట్టిలోని యాత్మలు కాని నడుల నిధిసించిన యాత్మలు కాని యాదువారి గర్భములందుఁ ప్రవేశించి వారినుండి పుట్టుదు రని నమ్మకము. అట్లు ప్రవేశించెట్లు నిదర్శన మే దనగా శ్రీలు చెట్ట దగ్గరనుండి పోవుచుండగాఁ జెట్టులో నున్న యాత్మ యామె గర్భమునఁ ప్రవేశించి యెడల నొకటిన్న కట్టముఁకై చెట్టుపైనుండి పడినను. అదియే నిదర్శనము. ఆ కట్టముకన్ను దెచ్చి యాది యొక్కచోట యాజాతిగాని పెద్దలు దాడురు. అజ్జెల్లో నున్న యాత్మయే యామె బిడ్డకు పిల్లిదేవత. ఆకట్టముకల్ప నిట్లాజాతివారు భద్రపరుచి వాని కన్నెన్ని యుత్సవము లైఁ జేయుదురు. ఆకట్టముకల్పలకు చమురురాచి జుభ్యంగనము చేయించి, బట్టలు కట్టించి, ముఠాడి ప్రార్థనలు నల్పుదురు.

నాస్తికమతమును బోధించె నని కొందఱచేఁ జెప్పఁబడిన బుద్ధాచార్యులవారు కూడ గతించిన వారి జ్ఞాపకార్థ మత్సన ము లొనర్చుకొనుఁ దని బోధించిరి.

సాక్షి! నే నప్పుడప్పుడు గ్రంథములవలనఁ దెలిసికొని నదియుఁబద్ధలవలన వినినదియు మీకు ప్రాసితని. ఇందునుగూర్చి మీ యభిప్రాయ మేమో జంఘాల శాస్త్రిచేఁ జెప్పింప కలయు. ని ప్రార్థించుచున్నాను.

చిత్తగింపకలయును.
విధియందు
సాక్షి,సంఘాభిమూని.
వాదనలారా! ఈ లేఖను వింటిరా! అనకాశము.
తెంపటిని దీనికిఁ బ్రత్యుత్తర మీయవచ్చును.
ఓమ్ కాంతి కృంతి కృంతి.

ధూర్జటి కవి

ఈవిషయమై శ్రావణ శుక్ల శనివారము సారస్వతాను బంధములో శ్రీ కే. దోమా వేంకటస్వామి గుప్తగారు వ్రాసిన వ్యాసమును జదివితినె. ఆంధ్రులైనారావున ధూర్జటిమాన ముచే గొండలు కవులను లేవదేశమున కనవలయు వ్రాసేటిని కొఱవోవుచున్నా రనియు, ధూర్జటి నల్లు తిసికొనిపోవుటకు పీలు లేనందున నాతని విస్మయించి రనియు నీక్రిందిమాటలతో నెలవచ్చియున్నాడు.

“సారస్వము గలకవిత్వము వ్రాయవారిలో చాల మంది యుత్తరసర్కారులకు జేసినవా రని ప్రకృతము పత్రి కలమై (?) విద్యావివేచనమును బూనునట్టియుత్తరసర్కారుల లోని యాంధ్రు లెన్నోయత్నించుటచే నిరూపించఁ బ్రయత్నించుచున్నాడు. అట్టిట్లుచేసి పోతనామాత్యుని గృహాంతము నకు లాంగఁబ్రయత్నించిరి. కాని ధూర్జటికవిని ఆదేశపువాఁ డనుటకు పీలులేకుండుటచేతఁ బ్రకృతము పత్రికాలేఖకులుగా నొప్పించి యుత్తరసర్కారులవారు కేవల మాతనియూనె ఎత్తు కొనుట మానినారు.”

ఇందు శ్రీగుప్తగారి స్వాభిమానము, తమవైపుకవులకు వ్యాసముజరుగలే దనివిచారము మనపోడల కన్నములపైఁబడి. ఇం దెంతకలుకు సత్య మున్నది విచారించుట మంచిది.

ధూర్జటిమాన మనునది దుర్బలము కాదు. మనుష్యునకు స్వభావవర్ధ మైనది. ఒకవిధిప్రతిమ లెలిసిఁబట్టి దానిని వెళ్ళు రును నవ్యానుముగఁ దమమండలమునకుఁ దీసికొనిపోవాలరు. అది సందేహముగా నున్నప్పుడే కలహములు వచ్చును. గ్రీకులొ మహాకవి యగు ‘ఈశులు’ (నీతికథలు వ్రాసినవాఁడు) మానగర మువాఁడు, కాఁడు మానగరమువాఁడని “నాస్తిను, నామెను, మెనెలియా, కోటియను” ననుపట్టణవాసులు చాలసంకల్ప రము లొకరితో నొకరు యుద్ధము చేయించుచుండిరి. ఇది గ్రీకు ప్రజలకు ‘ఈశులు’వైఁ గలప్రేమ నె నూచించును గాని యుద్ధ ములకలుకు దిగిన నీధి మానవప్రకృతి యంతవ్యాప్తమైనదని తలంచుటకుఁ దజ్జాలంగీకరింపరు. అట్లే లోకములోఁ దాను మరణించినపుడుఁ గాడఁ జేయించియుండవలెననుచు, యజరా మర ముగిక్తిని సంపాదించవలసికవియుఁ జరిత్రకాయఁడును, స్వాధ్యపరుడై తనస్థలాభిమానము నె గుఱించి యగుబద్ధపలా షము లొనరించినను, అసత్యసిద్ధాంతము లొర్పినను, వానివలన నాకవియే యెదురు, ఆచరిత్రకాయఁడే పాదమును. తత్వసిద్ధాంత ము లున్న చరిత్రము వ్రాసినవో నది తాత్కాలికగౌరవ మంది నను, తనయభిమానమును సుగంధించువా దాచరిత్రకాయమరణా నంతర ముండఁగూవున నాచరిత్రయే నశించును. కావున ధూర్జటి మానముచేఁ దదవ్యసిద్ధాంతములు, తా నెఱింగినసత్యమునకు వ్యతిరేకముగ నొనర్చుకొండగై యాత్మికసత్యమును సమర్థముచున్నాఁడని మనము నిశ్చయముగఁ జెప్పవచ్చును.

ఈనీతివై నాధారపడి శ్రీగుప్తగారు ఉత్తరసర్కారుల వారివై టోట (Wholesale) గా వేసెట్లన నిందారోపణము నందలి సత్యాసత్యము లిందుకే పరీక్షించెదముగాక!

1. పోకన్నను గృహాంతమునకు లాంగఁబ్రయత్నించిరి.

1. ఇది మొదట సందేహించినవాఁడు శ్రీగురుబాడ శ్రీ రామమూర్తిపంతులుగారు 2. తనవాత వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు 3. శేషాద్రిపరిపాలకులు 4. జయంతి రామయ్య పంతులుగారు 5. మానవల్లి రామకృష్ణకవిగారు 6. చిలుకూరి వీరభద్రరావుపంతులుగారు. ఇంకను బలువురు. వీరిఁజూను గృహాంతమునకు నారు. కొందఱు దాక్షిణ్యాత్ములు. వీరి కందిటకు కలసేనవలయును స్పష్టించెంచియే దోషులు గొదా వరీవారో కృష్ణవారో విశాఖపురివారో యని మాండలిక మొన ర్చక ఉత్తరసర్కారులవారు రి యొకపెద్దసున్న చుట్టుట శ్రీ గుప్తగారి ప్రావిజ్యము కాదా? కవుల నందఱును మునైపు లకుఁ దెచ్చెనుముగాక యని వీ రొకకాన్సచెన్ను చేకూరిరి కాబోలు! వైఁగా ఒకఁడు పోకన్న పోయినవో వైపండితుల కందఱు లార్థమేమో! ఒకఁ డుత్తరసర్కారులు కాదే! ప్రతి జతలకు యన్నస్థలాభిమానమే సత్యమున గనఁబడనీయుదుకాఁ బోలు. ఇంకను భావము!!

2. “భాస్కరశతకకర్త విశాఖపట్టణమునకు లాంగఁబ్రయత్నించిరి.”

ఈదోషము బహుశః నాది. భాస్కరశతకకర్త వేరు కాని, వాసస్థలము కాని, మఱియతరవిషయములు కానిమనకుఁ దెలియవు. కావున నున్న యాధారములతో నాతనివివరములఁ జరికిలిందు చున్న సేను “లావుగా” అనుకల్ప మధికారమందు వాడినది చూచి యాశ్చర్యమున కాంధర్వ మామండలముననే యుంటు “బహుశః భాస్కరశతకకర్త విశాఖపురివాంతుమవా

డని యనవచ్చునా? యని యనుమానింప వీలగుచున్న” డని వ్రాసియుంటిని. దానివై :దృఢముగగురు దత్తచండలవాసులు న న్నెగతాళి యొనర్చిరి. మంచిదే! కాని ‘లావుగా’ శబ్దము “మిక్కిలిక” అనుదానికి బదులు శ్రీ కే. వేం. కాన్తుగారు భాస్కరశతకమున మార్చిరి. అత్యవ్య మేయనఁగా నాశాస్త్రి గారు విశాఖపురివారు. నాపరిశోధనమునందుఁ దప్పక లగలేదు. కవిపాతమును మార్చినపండితునిఁ జట్టుకొనినందులకు నాకే సం తోష మొదవించి, నాయూహ, అనుమానము లేవని పాతము మార్చి రని తెలిసినవరువాత నిర్దుండఁటిని. కాని భాస్కరశతక కర్త “ఫలానా” మండలమువాఁడని :రేఖించినవా రింతకలు కొక్కరు లేరు. అతఁడు విశాఖపురి పోలేక!! త్రిశంకుస్వర్గ మున నున్నాఁడ!! సకలార్థభేదము నాతనినానము!! శ్రీగుప్త గారు తమవాఁ డని రుజువుచేయఁగలరా? అట్లావచ్చును!! అది యట్లుండవలెను. దానిని మై యానిందమాట యేమి? “ధూర్జటి కాళహస్తివాఁడని ఔత్తర ము లాతని “యూ నెత్తురు.” ఎంతదారుణాశ్చర్యము.

1. మొదటిసారి ధూర్జటిచరిత్రము వ్రాసినవారు శ్రీవీరేశ లింగముపంతులుగారు గొదావరివాని.
2. మొదటిసారి ధూర్జటి కాళహస్తి సమాహాత్యము ప్రక టించి పీఠిక వ్రాసి మెచ్చుకొనినవారు శ్రీకృతపల్లి పద్మకాళ శాస్త్రిగారు. వీరు గొదావరివారు.
3. ధూర్జటి కాళహస్తి శతకమునుండి పద్యము లుదా హరించినయప్పుకవి, కృష్ణవాఁడు.
4. ఆశోకమును శాశిలోఁ బ్రకటించిన శ్రీపాద కృష్ణ మూర్తిశాస్త్రిగారు గొదావరివారు.
5. కుమారధూర్జటి యి దుమతీపరిణయము మొదటిసారి ప్రకటించినవారు, అది కృతిపొందినవారునుగూడఁ గృష్ణాపండ్ లకులొని నూజవీటిజమిందారులు. ఇతని కృష్ణరాయవిజయ మును మొదటిసారి ముద్రించినవారు శ్రీరాజా భుజంగరావు బహదర్ గారు గొదావరివారు.
6. ఇందుమతీపరిణయమునకుఁ బీఠిక వ్రాసిన తిరుపతి వేంకటకవులు గొదావరివాడు.

కాళహస్తిప్రాంతవాసు లగు శ్రీ గుప్తగారుగాని, దత్త మండలకవులయభిమానుల మని ఔత్తరాచలమై “టోటరుం దల” మోపుటయే పనిగాఁ బెట్టుకొనినపండితులుగాని, యిత కలు కావల సేవిధముగా గౌరవించుచున్నావో తెలియదు. వైఁగా ధూర్జటికవులు వ్రాసినగ్రంథములపేర్లైన వారికే తెలియ వేమో యని శ్రీగుప్తగారి యాక్రిందివాక్యములు స్పష్టపఱచు చున్నది.

“ఈతనిమనమం డయినకుమారధూర్జటి కూడ మహా కవియే అతఁడు శ్రీకాళహస్తి సమాహాత్య మును పది యాశ్వాస ములగ్రంథమును ఇందుమతీపరిణయమును రచియించినాఁడు.”

భాషాభిమానులఁదఱును ధూర్జటి కాళహస్తి సమాహాత్య మును శతకమును వ్రాసినట్లును 2. కుమారధూర్జటి పాదిత్రచరి త్రము, కృష్ణరాయవిజయము, ఇందుమతీపరిణయమును వ్రాసి నట్లును 3. కుమారధూర్జటిపుత్రుఁ డగులింగకవి పెద్దకాళహస్తి సమాహాత్యము వ్రాసినట్లును 4. ధూర్జటి వేంకటరాయకవి కత్నా చరిత్రపరిణయమును, అమరమునకుఁ దెలుఁగను వ్రాసిన ట్లెలుఁగదురు. శ్రీగుప్తగారు కుమారధూర్జటి వ్రాసిన మఱి యొక కాళహస్తి సమాహాత్యమును గను నెట్టివారా? అది ప్రకటిం చుట ధ్యమ! వివరము లేన వెల్లడించెదరా? లేదా యీమాట క ర్తలగ్రంథములపేర్లు తెలియక వ్రాసిరా? ధూర్జటికవిమంజుల కవిత్వమునుగూర్చి యెవ్వరు నాత్తరాచలము మెచ్చలే దనుట సామాన్యముతోఁ గూడినదనవల్య మనికాని యజ్ఞాన మనికాని చెప్పవచ్చును.

కృష్ణాపండ్లమునందలితెలుగులోఁ బ్రకటింపఁబడు “సుక ర్తభిప్రకృతి”లో 80-11-1915 సం॥ రమున “ధూర్జటికవులు” అనుశీర్షిక క్రింద సేను వ్రాసిన యొకవ్యాసభాగ మిందుఁ జూపె దను.

“ఈతఁడు శతభక్తుఁడై ట్టికనానుమే కాక యీతని కాళహస్తి సమాహాత్యమును బ్రబలసాత్వము నిచ్చుచున్నది. ఈ కవికవిత్వము సాధారణమైనది కాదు. శైలియు, మధురచరణము లును, తేనెతేర లగుట యత్యంతయోక్తి కాదు. దాక్షిణ్యాత్మక పు లలోఁ గొందఱకవులకుఁ గల యొకవిశేష మైనమాధురి యీతని రచనలయందుఁ గలదు. తిక్కన, నాచనసోమన, కృష్ణరాజు, ధూర్జటి మొదలగువారికావ్యములు పారిపారి విశేషమననాఁచు తృప్తిని నిరూపించియు వేలు వెట్టి చూపుచుండును. అట్టి జగి యీతనిరచనలయందు ముఖ్యముగఁ గాళహస్తి సమాహాత్య మునందుఁ గానవచ్చును. X X X ఈతనివై రెండుకావ్యము లవశ్యపడవలయును లనిమాత్రము చెప్పినచాలును.” అనిధూర్జటిని గూర్చి వ్రాసియుంటిని. ఇది ధూర్జటి యూ నెత్తపోవుటయా?

నాల్గోయే మున్నది? కుమారధూర్జటి తనయందు మతిపరిణయకృత్యాదినిఁ గృతపతి యగునానిసంహృష్టరాయఁ డీకవినిఁ బిలిపించి “దాక్షిణ్యాత్మకపుల వ్రాక్షితుడుధురస” (1-32 ఇందుమతీపరిణయము) శైలి యింకొకటికే రా దని చెప్పి నట్లు కుమారధూర్జటియే వ్రాసికొనినాఁడు. అప్పుటి గొదావరి మండలవాసి యగు నూజవీటిప్రభువు కుమారధూర్జటినిఁ బిలి పించి గౌరవించెను, బహూకరించెను. కావున శ్రీగుప్తగారాత్త రాచలమై వైచిననింద నిరాధారము! నిష్కారణము! ఇది

విరావతచరిత్రము

(అమృతకవి త్రిపురాంతకకవి)

ఇది యిదికలు కొకసారి నెకండరిపాతశాల విద్యార్థు లకుఁ జతనీయమైన చిన్నపద్యకావ్యము. దీనికి వ్రాత ప్రతు లిదికలుకుఁ గొన్ని చిక్కినవి, కాని యింతకలు కీగ్రంథము వ్రాసిన కర్త పేరు గలఁగఁ దెలియలేదు. గ్రంథము ప్రకటించిన పార్సీసారథి చెట్టగారి గ్రంథపీఠికయం దిట్లున్నదిః—

“కథారసమనోహర మగు నీచిన్న కావ్యము భారతకథా పాఖ్యానములలో నొక్కటి యని తెలియుచున్నది. X X. ఆంధ్రభారతముఁ గన్నడించిన కర్ణాటకకవి యీ కథాభాగము నహితము కన్నడించుచున్నందున దీనికే దిక్కన రచించెనను యని తోచుచున్నది” ఇది నాలుగువందల సంవత్సరములకుఁ బూర్వపు కావ్య మని పీఠికకర్తల యభిప్రాయము.

శ్రీ వీరేశలింగము పంతులుగారి గ్రంథము చియ్యూరి గంగాధరుఁడు రచియించిన దనితె. అది మిక్కిలు తెలిసేని శ్రీ ప్రభాకరశాస్త్రిగారు రచుక శ్రీ రామకృష్ణకవిగారు తమకు వ్రాసి రని కాఁబోలు సమాధానము చెప్పి రనియు నది సత్యము కానేర దనియు శ్రీప్రభాకరశాస్త్రిగారు వ్రాసినట్లు జ్ఞాపక మున్నది. ఇంతకలు కీగ్రంథకర్త బహుములు ససాత్వముగ నిరూ పణ మొనర నవకాశము లేకపోయినది.

ఇటీవల జరిగెనువారి భాండారముం కీగ్రంథ ప్రతి యొకటి వచ్చినది అఁజిల్లినవము శ్రీకేంద్ర వ్రాయుచున్నాము.

ఈక్రిందిగద్యమున కవి అమృతసాధకపుత్రుఁడును, కలి యుగయుగగ్రంథరాయణ బిరుదము కలవాఁడును, భైరవప్రసాద లబ్ధుఁడు నగు త్రిపురాంతకకవి యని తెలియుచున్నది.

(1) “గద్యః— ఇది శ్రీ మద్ భుజికృతైరవప్రసాద లబ్ధ విశేషధురిణ సమయసాంగశ్చ ఘంటానిధాన ప్రవీణ సుమస్త విజ్ఞానానిర్యాణ కలియంగయుగగ్రంథరాయణ బిరు దముకవియ (2) న స్తోత్రపాత్ర అమృతసాధకపుత్ర అమృతకవి త్రిపురాంతకకవీం దైవయోగావతచరిత్రమునందు సర్వంజ్ఞా నేకాశ్వాసము సంపూర్ణము.”

(2) గ్రంథాంతమున లేఖకగద్య మిట్లున్నది: “శ్రీశ్రీ అంగీరసనామ సంవత్సర మార్గ శుక్ల ౧౨ లవర్కు లింగాపాలేం వెంకటసుబ్బయ్య గట్టుపల్లి ఆచార్యులుగొప్ప గారికి వ్రాసియచ్చిన అయితావత చరిత్ర సంపూర్ణం.”

(3) గ్రంథాంతము. శ్రీరామనామ రఘువర కావ్యణ్య సంగీతనైత కావ్యలగుత భారత(మని) గం సేవిత చారు*** మచంద్ర నృపాలా!

(4) అమృతపదన గ్రంథములో లేని పద్యములు : “నరవర యీ ప్రబంధము మనంబునఁ బొచ్చివచ్చు ల్లియె. వ్యరు పతియించిన్ మిగిల వ్రాసినవారికి (5) పృతార్థములో దొరకొను తోడుతోడులగు దుమ్ము ముల్ తొలఁగుక” జీరాణ్యపుత్ర.

నిరర్థ వైభవోన్నతినిఁ జెందుదు రిదన సేక కాలమునన్ || ౧ || కమలభవాదినిరనికాయ కిరీటుపజ్జీప్రభావినం గమచిచిరాంఘ్రిపద్యభిప్రాయంబైన మండతాంగ డు ర్దమరపు దైత్యనాయకవిదారణ X X బక్ష్మిరక్షణం శతకరణమకురుజావలొకననికాకంశేఖ పూర్వతీర్థరా||

౬. దక్షాధ్వర దహనాయక దక్షాధ్వర హీనకళాకాగ్ని శేత్రం (?) మీ నాఁక మాపరతి త్వలదాయక మహిధర దుగ్ధాధిధర మధుపాధీశ||

మాలిని:—అసదృశమదంగా హారతారావరం గా మునివ్యాసమునరంగా మూర్తిహామహంగా ప్రసముదవితంగా భక్తిపీఠప్రసంగా ఘోర లుమవిభంగా కంఠా ద్భ్రంశంగా|| చురల గ్రంథము ప్రకటించువారివ్రాతప్రతితో సంప్ర తింపవలెను.

వంగూరి సుబ్బారావు

గాక సంవత్సరాదిసంచికలో శ్రీమట్నూరి సుబ్బారాయఁడు గారు ధూర్జటివై వ్రాసినపద్యములు శ్రీగుప్తగారు చదివారా? శ్రీసుబ్బారాయఁడుగారు గొదావరివారు.

కవి మంచివాఁడైవోఁ గాలినానువలే కొవ మంనును, పేళ్ళపేయరువలే గౌరవ మందును. ప్రజలు ప్రేమించుకు, కవుల వ్రాతలు ప్రపంచమువారిసౌతు. ఒకరిది కాదు. ఆప్రేమచే స్థలా భిమానదోషము (చరిత్రకారులకుఁగూడఁ) బట్టుచుండును. సత్యము తెలిసినప్పు డిట్టిపాఁపాట్లు శ్రీగుప్తగారికంటిపండితులు దిద్దుచుండట ముంచికాని నిందారోపణము నవ్యానుముకాదు.

(నావాఙ్మయచరిత్రము, ఏలూరుపరిమత్తులలోఁ జదివిన నాశతకములవ్యాసమును జదివినవో నింకను ధూర్జటివై నాత్త రాచలముఁ గలగౌరవము విశేషమగును.)

స్థలాభావముతో నింక నీప్రసంగ మింతతో ముగించు చున్నాను.

వంగూరి సుబ్బారావు

శ్రీ త్యాగరాజ వ్యవయము

ఈ పుస్తకము సుమారు 580 పుటలుగల వానిగు సంపుటములగు మంచి గ్రంథకాగితములలో ముద్రింపబడి మేలుబైందు చేయబడి యుండునది. 4 సంపుటములగు పెట్టు 1-కి ధర రూ॥ 16. సంపుటము 1-కి రూ॥ 4. మొదటిసంపుటము తయారై యున్నది. రెండురూపాయలు ముందుగా కంపెనీకి సెలక్షనులోగా పంపి ఆర్డరును రిజిస్టరు చేసుకొనువారికి ఒకపెట్టు 14 రూపాయల కివ్వబడును. తపాలాఖర్చు ప్రత్యేకము.

ఇందలి విషయములు:— మహానీయులగు శ్రీత్యాగరాజ అయ్యగారిచే రచియింపబడిన కీర్తనములలో 800 కీర్తనములను చక్కబఱచి వానికి అవతారిక, మూలము, ప్రతిపదార్థము, విశేషార్థములును, రాగలక్షణము, స్వరసాహిత్యములును వ్రాయబడియున్నవి.

గానభాగ్యం:— ఇందు సంగీతకాస్త్ర రహస్యము లన్నియును స్వరతాళములతో అనేక కీర్తనలును, స్వరములు, పల్లవులు మొదలగునవి పాడుటకైన ఉపకరణములును ఇందు గలవు. దశసరి కాగితము: ముద్రితమైనది. మంచి గ్రంథకాగితములలో ముద్రితమై మేలుబైందు చేయబడినది. పెట్టు రూ॥ 7-0-0.

సంగీత ప్రదాయినీ:— హిందూ సంగీతమును స్వంతముగా నేర్చుకొనుటకు వీలగునది. హోర్నినియ: నేర్చుకొనుటకు తగినది. ధర 1-కి రూ॥ 3.

త్యాగరాజ కీర్తనలు ధర 1-కి రూ॥ 2. భక్తివిజయము ధర 1-కి రూ॥ 5. ప్రళయభైరవము ధర 1-కి రూ॥ 0-12.

విజయసింహుడు | ఎమ్. ఆది కంపెనీ, 60/5, భద్రయ్యన్ వీధి, ఎస్.ప్ల నేడు, మద్రాస్ 4 భాగములు రూ॥ 2-8-0

మీ దంతవైద్యుడు మీకు ఈ దిగువ విషయములను తెలుపుచు—

త్రైకలైని చిన్న పురుగులు మీ నోటిలోను, కంఠములోను దాగియున్నవి; మీకు ఆసౌఖ్యము, వ్యాధిం కలుగజేయుటకు సమయమునకై వేచియున్నవి.

పుచ్చివెట్టియు, ఆకునున్నట్టి దంతములు సాధారణముగా నొప్పికంటెను ఎక్కువ అపాయకము; వాటి దిగువభాగమునుండి ఒకవిధమైన విషవీర బలులుదేరి ఆరోగ్య కుంతిని చెలుచును.

కోలినాస్ డెన్టల్ క్రిమును వాడిన దంతములు పుచ్చకుండాజేయును. నోటిని శుభ్రముచేయుచు వ్యాధిం కలుగజేయుటకై వేచియున్న చిన్న పురుగులను నాశనముచేయును.

మీ దంతవైద్యునికర్త సుఖత్యరమునకు కనీసము రెండు తడవలైనను మీ దంతములను పరీక్షించుకొనుడు.

ప్రతిభోజమునకు తరువాతను, ప్రాతఃకాలమున, నిద్రలేచినప్పుడును, రాత్రిపూట పడుచోవునప్పుడును మీదంతములను మీరు క్రమముకొప్పుకొ కోలినాస్ తో శుద్ధిచేయవలెను.

చెదని దంతములు, మంచి ఆరోగ్యము కలిగియుండుటకు నేటినుండియే ప్రయత్నింపుడు. పసుపుకచ్చి గొట్టమును కొనుడు. అన్ని వోట్లలోను దొరుకును.

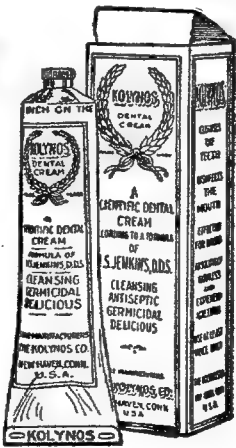
KOLYNOS

డెంటల్ క్రిము

పై సమాతను కలిగియుండును.

కోలినాస్ గొట్టమునకు మూడ ట్టబుడియుండును. క్రింద వడి పోదు. గొట్టము ఎల్లప్పుడును మూయబడియుండును. క్రిము ను చెడిపోనీయదు.

The Kolynos Company New Haven, Conn., U.S.A.
Representatives for India:

MULLER & PHIPPS (India), Limited

Madras Bombay Calcutta Karachi Rangoon

ప్రోటెక్ట్

(1)

దంత వ్యాధి సంహరిణి

సకలరోగములను పోగొట్టు నొక మటుంబాధము

ఈ బోక్సును 5 బొట్టు 2 బొట్టు విశ్వలో 3 లిపి దినము రెండుపూటలు పుక్కిలిచ్చిన పంటినొప్పి, పండ్లు జిలకపరిచుట, పంటికిండ్ల క్రిము, చీము ప్రవించుట, దుర్వాసన, పండ్లుఆడుట, వీటిని పోగొట్టి, పండ్లునుగట్టివరచును, నోటిని సువాసనతో నుంచును. పండ్లను శుభ్రముగ నుంచును. బుడ్డి 1-కి రూ॥ 1-0-0.

సుఖన్ బాన్ (నూతనోత్పత్తి)

గాయములకు, కీళ్ళపట్లకు, నొప్పులకు రొమ్మనొప్పులకు, కాళ్ళచేగుల పట్లకు, మెడనొప్పి, కంఠనొప్పి, చర్మముమీద మంటులకు, దగ్గుకు, శీలము, జలదోషము, విషజ్వరములకు, నడుమునొప్పి, కత్తిగాయములకు దోమ కాటుక, ఇతరవిష కాటుకలకు, ఇంకను అన్ని నొప్పులకు వైపుత, తెలుము మొదలగునవి పూత పూయు సకల నొప్పులకును ఉపయోగించును, బుడ్డి 1-కి రూ॥ 0-8-0.

మదరాసు కెమికలు ఇండస్ట్రీసు (లిమిటెడ్) పోస్టుబాక్సు నెం నెం. 1208, మదరాసు.

హైదరాబాదు (దక్కన్).

శ్రీల శభ.

అహింసాత్మక, శ్రీ సీతిధర్మమును గురించి, శ్రీమతి వారణాసి గున్నమాంబుగారు గతి (31-జూలై-1922) తేదిన శ్రీ జీవజ్ఞాన ప్రచారకమండలివారి ఆధిపత్యమున శత వార నాలుకములో ఉత్పన్నించిరి. అనేక యువతీజనులతో సభ నిండియుండెను. పుస్తకము ఉద్యోగాది పనులలో వెల్లిన తరువాతి శ్రీమతి విశేషముగ కృపాకాలము యడపుట కలదు కావున అట్టి సమయమున ధర్మప్రచారము చేయుట కనువగు సమయమని నిశ్చయించి, ముందుకు యింటింటికి వెళ్లి సీతని ఉత్తరమును పాఠముగాను, ఇందలి ఉత్తర యేర్పాటు గావింపబడినది.

ఆదిమాంధ్రగురువుల, కులనాయకుల సభ.

ఈసభ గతి (11-జూలై-1922) తేదిన ప్రేమభవనములో జరపబడినది. వైష్ణవులకు, శైవులకు ప్రత్యేక ప్రేమ విందు గావింపబడిన తరుపతి ఈ క్రింద నుదాహరించిన కొన్ని తీర్మానములు గావింపబడినది.

1. గురువుల మటుంబములలో వా గురువు యచనా కృత్తిమాని ప్రతివంశమునకు, ఒకరు మృతిమే గురువుగా గణింపబడవలయును.

2. పోడకకర్మలు నియమానుసారముగా జరుపుటకు తరబీతు కావలయును. (దానికి గాను ప్రత్యేకముగ గురువులను నేర్పించవలయును)

3. ప్రతిగామములోను తమతమ ధర్మప్రచారముచేయుటకుగాను, శిష్యుల మంచి చెడ్డలరది తన్నిచారణోపాయములకు తగిన సలహానిచ్చుచు, గురువులే పాటుబడవలయును.

4. గ్రామపంచాయతీ యధ్యక్షకారము, ప్రతిమారునికి, యొక నాయకుని నంతున యెన్నుకొనబడి, ఒక జాతీయమహాజనసభ (అంజుమనే భామి మిర్ మొహల్లా) యేర్పాటు గావింపవలయును.

5. సంఘసంస్కరణమును గురించియును, సర్కారు వారితో తమవారి కష్టస్థితిములు తెలుపునుటకు గాను, ఈ సభ పాటుబడవలయు నను తీర్మానములు బలపరచబడినవి. —(ఒక విశేషము).

కంబోదీయా పత్రి విత్తినాలు కొన్ని వేయించాను. అప్పుడే రెండు పంటలు పండినాయి.

అ-మితద్ద ఎంత పత్రిపుంకి.

గృ-అబ్బో! కావలసిందంతా జరిగినపత్రి ఒకజున్నానిండా వుంది. అదిగో అమూల. కనడదేదా?

అ-కంబోదీయా పత్రికి తక్కినపత్రికి భేదమేమిటి?

గృ-కంబోదీయా పత్రిగింజపీయడం కొద్దిగా కష్టంగా వుంటుంది. గింజలు నల్ల గావుండవు. గోధుమరంగునా వుంటాయి. గింజలు పెద్దవిగా వుంటాయి. పత్రి గింజకంటుకొని గట్టిగాకరచు కొనవుంటుంది.

అ-ఇంకా అనేకరకాలు వున్నాయిగాదు.

గృ-అమ్మాయి, కొన్నిటికి గింజలునులువు. మరికొన్నిటికి ఆకుపసు. కొన్నిటికి పసుపురంగు-ఏకుపట్టుకుని రాట్టుమూడ నూలువడుకరూపుంటే వ్రేళ్లపండువనుండి దాచాలు నులువుగా పసుకరూకొచ్చినట్లు రావాలి. అదేకాకంటే యిసుకకుడి యాంబలో యిసుక ఏలాగున సరసర క్రిందకు దిగుతూవుంటుంది? అలాగు ప్రతిధారాను సరసరరావాలి. ఆలాగు ఏకధారగా వకమోస్తరుగ వస్తే నూలు పాఫీగావుంటుంది. అలా లేక మధ్యమధ్య వేకకులాగేస్తూ, ముద్దుముద్దగావస్తూ, ప్రతి క్రింద పడిపోతూవుంటే నూలు కడుగుకు చుట్టుకుపోతుంది. దానిని సరిగా కెగిపోకుండా తీసి చేతిలోవున్న ఏకుకు అతుకడం చాల కష్టం వృధా కాలవారం అవుతుంది. బహుశాబోధిక ఏకు లలో చాలభాగం యీలాటివే. పత్రిలో మన్నునానం లేకు వుండకల్లా అసలే పొట్టి యావలవడంకల్లా యీలాటిఏకులు వస్తాయి.

అ- ఈనూలు వడడ, గూడ వక గొప్పకాత్తూ అల్ల వుండడి నాకు దీనియందు చాలా ఆసక్తివుండండి రాట్టుం దిగిరూపున నూలువడకుదామని ఎన్నిసార్లు ప్రయత్నించివా నానెడు నూలై నా సరిగా ఒకసారిగూడా రాలేదండి. నా వయసులో ఏ కొత్తపని చేయకుండానున్న రాకని తోస్తోం దండి.

గృ- ఏమిటండి అలాగు చెప్తారా. మికంటే నేను పెద్దా? నాకంటే మీరు పెద్దా? పెద్దవిన్న లేదా ఏమీలేదండి. కొన్ని సంగతులుమాత్రం క్రద్ధగా కనిపెట్టికే గాని పిలులేదు. నాకీపని ఆసలేలేలియను. ఎప్పుడైనా చేకానా చూశానా? ఇప్పుడైనా స్వప్రయత్నంవల్ల చేయకున్నదేగాని మరేదిలేదు. ఇదే బ్రహ్మవిద్యా ఏమిటి రాకపోవడానీ. ఓ నూలు చేర్చుకోనే పిల్లకాయలాగే మనంకూడా యీ పద్ధతిని మొగటి నుంచి చేర్చుకోవాలి. చాలమంది నూలువడకగలరుగాని దాన్ని చెప్పకుంటేమాత్రం చెప్పలేదు. చెప్పనలసిన ఆనసరంభాదా నాటి లేదులేండి. ఈలాటి తేలికపనులన్న పుస్తకాలందనిలే వచ్చేవిగావు. అనుభవంల వారిదిగ్గిర కూర్చుని స్వయంగా చేస్తేనే వస్తాయిగాని మనంకంటేవల్లకు లేదు కనుభవంవల్ల తెలి వినవాటిని నిరూపించకతెనకే సరవా సమాజంగా వుంటుంది. ఇంతప్పుడైనా చెప్తారామలేండి (జన్మభూమి అనుకరణం)

గురుశిష్యులు

గురు:—నేను 80కి మామిడిపండ్లను ముగ్గురికి పంచి పెట్టి:వో వారి శేషమిచ్చును?

శిష్యు:—గ్రహణి.

గురు:—ఏమిటిరా?

శిష్యు:—అయ్యా! నిజమేనండి. ఒక్కొక్కడు నూరేసి పండ్లుంటే తప్పకందా రక్తగ్రహణి పట్టుకుంటుందండి.

భార్య భర్త

భార్య:—కొంతకాలము తీతోష్ణస్థితిమరిన నాకు ఆరో గ్యము రాగుండునని కైదుకడు చెప్పినాడు.

భర్త:—అలాగా! ఆకాశము లక్షణమునుబట్టి చూస్తే త్వరలోనే తీతోష్ణస్థితి మారేటట్లు కనబడుతోంది. ఇంతవరకు ఎండ కాసింది. ఇక వానకురుస్తుంది. అదేమార్పు.

భార్య ఆందోళనము

భార్య:—ఏమండోయి - ఏమండోయి- గొప్పప్రమాదం కలిగిందండి. నిండానీళ్లుపోసి పిట్టగొడమిడపెట్టిన నుద్దుకూనా తినుజోయ్యేసరికి చేయివారి మేడమీదనుంచి క్రిందపడిందండి.

భర్త:—అంతేకద - మరేంప్రమాదం.

భార్య:—కాదండి కాదండి. అప్పుడోక ఘరానా మను యుడు పాగా అంగీకేనుకొని తెల్లకుండగా ఆమాజా ఆయన

కాకినాడ

(స్వకీయ విలేఖరి నుండి)

కాకినాడ, 2వ ఆగస్టు:-నిన్నటిసాయంత్రంకాలము 6 గంటలకు శ్రీ లోకమాన్య బాలగంగాధరతిలకు గారి ద్వితీయవర్సంతి ఆత్మత్యాగమున పురమందిరమున శ్రీయుతి దర్శా వేంకట శివరామదాసు (హోల్కార్ల వకీలు) గారి యధ్యక్షతలక్రింద జయప బడెను. ముమాగు 500 వరకు శ్రీలు, పురమలు బాలుగు సభ సలంకరించిరి బాలికలకు నిర్వహించినవిద్య గాత్ర విషయమును గురించి యిక్కడ ప్రయత్నిములు చేయబూనిన ఆదయాను నివాసి యగు ఎం. ఇ. కె. జెన్స్ అమ్మగారు కూడా యీ సభకు శ్రీల నడుమ గూర్చుండిరి. శ్రీలు బాలియక్రీడనమును మాధు ర్యముగను భక్తి సమరాలితముగను సాడిన పినప ఆధ్యక్షులు తం యువవ్యాసమునందు, ఏవిధమైన త్యాగమును లోకమాన్యగి గొప్పశివమునందు లేకమైనను లేనట్టి తాను పవిత్రమై లోక మాన్యని స్మరణముచేయు సమయమున అగ్రాసవాధిపత్యము కపించినందుకు మన్నింపగోరుదు తాను యిసుమందైనను ఆవ రణయందు పెట్టబూనుడని చెప్పి లోకమాన్యనితో సమానమైన మహాపురుషుడు ఏదేకముగందును యిప్పటికి ఉన్నట్లు చెప్పవాల మనియు, ఇటలీలో గొప్పవారుగ పరిగణింపబడు కాఫూర్, వజ్రబి ఆను నిద్దలును గలిసిన కాని ఒక్క లోకమాన్య తిలకు కావాల రనియు ఇంగ్లండులో క్రామివెల్, షేక్స్పియర్ ఆను నిద్దటిని చేర్చుకొను లోకమాన్యనితో తులతూగుదు రనియు, ప్రాణములో మిరాబో, రూసో ఆను వారు లోకమాన్యని యందు నిమిడమన్న ననియు వాక్రచ్చి అంతటి మహాపురుషుని ఆదర్శములు గ్రహించినప్పటికి ఆచరణలో పెట్ట బ్రయత్నింప వలెననియు ప్రకరించిరి.

పిమ్మట శ్రీ వేదమూర్తు లై: బ్రహ్మశ్రీ వోకీ నులు వ్యాఖ్య కాశ్రీగారు తిలకుని గీతారహస్యమును సంక్షేపముగ వైదింపిరి. శ్రీయుత దుగ్గిరాల సూర్యప్రకాశరావుగారు శ్రీయుత చావలి రామసోమయాజులుగారు శ్రీమతి కె. జెన్స్ అమ్మగారు శ్రీ. శ్రీ. పులుగుర్త కనకమ్మగారు బాల్లపురు కావళ వరపు శేషగిరిరావుగారు శ్రీయుతులు ములుకుట్ల పేరిషీతులు గారు మొగలికంటి తిరుమళాపుగారు లోకమాన్యచారిత్రము ను వివిధరీతుల బోధించి దేశస్వేచ్ఛకై పట్టుబీడకుండ త్యాగ బుద్ధితో పనిచేసి భవ్యులు, కావలసినవిగ కొరి. కె. జెన్స్ అమ్మ గారు లోకమాన్య తిలకుగారు తానున్న తన భర్తయును తది తరులును విర్రుండు స్వేచ్ఛకొరకై ఎట్లు పోరాడుచుంటిమో అట్టి స్వేచ్ఛకొరకై యున్న విషయమునందు తిలకుగారు స్వార్థ మును వీడి అనుపమానమైన త్యాగముచేసి పాలుకుడిగని చెప్పు టకు తా సెంతయు సంతసిల్లుచున్నా ననియు, విర్రుండు స్వయం సహాయు చొప్పున ఆత్మత్యాగమునను స్వేచ్ఛకు సంపా దింపవలసి దనియు అట్టి విధముననే హిందూజాతియు కూడ చివరకాలములో స్వేచ్ఛకు పొ. దగలదనియు, తన ఉపవ్యాసము నందు చెప్పెను.

కందినములలో రాత్రికి గంటలకు సభ ముగిసెను.

తలవైపడి పగిలిందండి. ఆయన పాగా తలఅంతా తడిసిపోయి దండి.

భర్త:—అయ్యయ్యా ఎంతప్రమాదం కలిగిందో ప్రహిం చానా?

భార్య:—దొనండి సరి కొత్తకూనా-ముద్దుస్తూవుండండి. నిన్నే రెండణా లిచ్చి తెప్పించానండి. ముక్కలైపోయిందేం చెయ్యనండి.

భర్త:—ఓపి తెలివితక్కువదానా! పరాయిపెద్దమనిషి తలవై కూనా పడకేవినందుకు పట్టాల్సినపదకుండా పాడు ముండా కూనా పగిలిపోయిందని పరిశిల్లుచూడలే. నీ కిగ్గు చినుదా? నేనై నాపోయి ఆయనను బలియాలినస్తా.

భార్య:—ఆయనవైకి చూచేసరికి నేను సిగ్గుపడి తలకుం చుకుంటే పోసలేకమ్మా. ఏదో చెయ్యబారింది కాబోలు పాశుర కూనా నిష్కారణం పగిలిందని అని ఆయనఅంటూ అప్పుడే కల్లి పోయినానండి.

భర్త:—అహ! ఆయన ఎంతమంచివాడే. గాంధీగారు తున్ని ముఖ్యశిష్యుడులా గున్నాడు.

తెలుగు సంక్షిప్త లేఖనము

మీరు ఇల్లకదలకనే తెలుగు మార్పునాడు శేషుకొని భాషాసేవచేయవచ్చును. దినమున కొక గంట పని. "ప్రొఫెసర్ క్లప్పు నిమిత్త మణావిళ్ల పంపించండి!"

(13) ఇకాశర్మకా జ్యూరీ, కాకినాడ.

గృ-ప్రతిగంటకు గింజలు తిన్నాను.

అ-ఆపనిని వకదానిని మాత్రమే మీరు చేయడంలేదే.

గృ-నిజమే ఆ పని చేస్తున్నాను. వచ్చిన మీజోటి వారి పని చక్క పెట్టి పంపిస్తూవున్నాను.

అ-మీరిన్ని పనులేలాగు చేస్తారండి?

గృ-కొంతి సేపటికి మీకే తెలుస్తుంది.

అ-ఏలాగు తెలుస్తుంది? మీ ప్రతిగింజలు శీత్రానే నాపని గూడ చక్కపెట్టేస్తారా ఏమిటి?

గృ-అలాగే చేస్తాను. ప్రతి గింజల తిన్నా మత్తుని పనులై నానూనా నుంధంగా చెయ్యవచ్చునండి. ఏమిదయాన్ని గూర్చియైనా వాదించడం; తగాదాలు తీర్చడం, చర్చ చెయ్యడం; ఒకవ్యాసం చెప్పి వ్రాయించడం, ఏదైనా ఒక విధానం ఏర్పరచడం యీలాటిపను లెన్నై నా చేయవచ్చు అనేమి అభ్యంతరం కలిగిందవు దానివట్టు కాపని ఆ ప్రయత్నం గా జరిగిపోతూ వుంటుంది.

అ-అయితే నేను వచ్చిన పని ఏమిటో మనవి చెయ్య వుంటారా?

మీరువచ్చిన పని ఏమిటో చెప్పండి. ఒక్క సంగతి మాత్రం మీరు వివారి నాతో మాట్లాడకానికి వచ్చిన స్నేహితులతో నాపని చేసుకుంటూ నేనేలాగు మాట్లాడుతూ వుంటానో జాగ్రూకా అలాగే తను పనిచెప్తూ నాతోపాటు పత్రి గింజలు కూడా తియ్యాలి. నేనీవియమంపెట్టుకున్నాను.

అ-నేనాలాగు చేయగలనో లేనో?

గృ-ఎ.దుకై నా ప్రయత్నం చెయ్యడం మంచికేగానా? జోసంకారా కాదంటారా?

అ-బహుశులభంగావుండదోయి. ఏమో అనుకున్నాను. ఇంతస్వల్పకాలంలోనేగింజల బాగాగింజలు తీయడంవచ్చింది. మల్లమీతో మాట్లాడుతూవున్నాను. చివరే మీరే ప్రతి అంతా ఎక్కువమంది తెప్పించారు.

గృ-నేను కొని తెప్పించేమాటుంటేగింజలు తీసిన ప్రతిసే తెప్పించియుండును. అప్పుడుగూడా మనకీ కష్టం ఎందుకు? ఈ ప్రతి మా పెట్టోనే తెల్లెండండి. గత ఆగస్టు నెలలో

“గంగా”
కొత్తరకపు బరిస్తు వాసన తైలము.

చేతి రుమాలుకు తగి యుండును.

ఇండియా, బర్మా, సిలోను
లందు అధికముగ వాడబడు
చున్నది.
“గంగా” చాల విచిత్రము
గను, సువాసన గలదిగను,
నుండును వాసన చాల
కాల ముండును. వాసన
విహరితముగ నుండక మనో
హరముగ నుండును.
అనేకులు దీని సుగంధము
ను మెచ్చుకొనియున్నారు.
వాసన తైలములలో నిది
అత్యుత్తమ మైనది.
సీసా 1-కి రూప 2-8-0

శ్రీ కృష్ణన్ బ్రదర్స్, 828, తంజు కెట్టివీధి, మదరాసు.

(873) “కాంతామదహరణి”

అనుయాయుని వైర కామ్రూప్రకారము తియారయిన,
ఇంద్రునిపైకి దివ్యమైన తేజస్వము. దీనిని శివించుటచే,
విష్ణుత్వం, తేజవత్ కీర్తితంతుట, స్వప్నమందు స్థలము, రతిలో
శివునిపై నుండి, కామ్రూప్రకారము లాగుట, పోగొట్టి విశ్వయోగము
నుభవించును. నీ గృహమందు యేల సిగ్గు పడెదవు? వీరి
శివించి స్వర్గమునుబయలు పొందును. పథ్యములేదు.
చరిత్ర వనీ చూచిన మీదట తెలియును. వెల 1 రూప 4-0-0

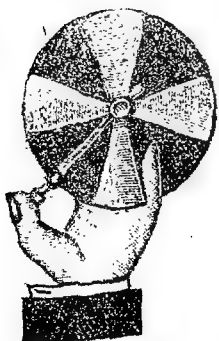
ఆంధ్రప్రదేశ్ విద్యుత్ కలపము రూప 2-0-0 మాత్రము.
తామరమండం: శత తామర, గజచర్మము, తామరలత
శి ఆకాశం తలాలాల్చి పండిన శివతము.
ఆమోఘము 2
దీ రెడ్డి అందు కంపెనీ, గోపాలపురం,
82888 కొత్తపేట పోస్టు (గోదావరిజిల్లా)

జ్యోతిష రహస్యము

ప్రపంచము దెలదలన మిక్కిలి జ్యోతిగాంచి యునేక
యోగ్యతాపత్రములను, స్వస్థి కేట్లును లొంగిన ప్రాప్తము
ప్రకాశకారాధ్యుగానే రచించబడినది.
ఈ పుస్తక మెల్లవారికిని జ్యోతిషముగల చక్కని
తెలుగులో వ్రాయబడినది. ఈ పుస్తకము చదివిన ప్రతివాడును
యితరలసహాయములేకుండా తమంతటా శివోత్థి పులగుదురు.
ఇట్టి పుస్తకము ముందెన్నడును ప్రచురింపబడలేదు. ఈ పుస్తక
ములో ననేక జ్యోతిషరహస్యములు, అనుభవ యోగములు
జ్యోతిషములకిదివరకు తెలియనట్టి వాంఛములు కలవు. ఒక్క
సారి చూచిన వైది వ్రాసిన సంతులు నిజమని మీరే తెలియును.
ఒక ప్రతి వెల రూ 2-8-0 లు దిగుత చిరునామాకు వ్రాయవల
యును.
కళింగ జ్యోతిష నిలయము వోడవం, విశాఖపట్నంజిల్లా

జ ర్మ నీ యొక్క

దంతము స్ప్రింగ్ విసనకట్టలు

విసనకట్టలను పట్టుములో చూపిన
ప్రకారము చేతిలో నుంచుకొని
చేతితో అదిమిపట్టుకొనే స్ప్రింగ్
పుంపి యుండుటవలన ఒకసారి అది
మీన 100 ముట్టుకు పైగా చుట్టును.
ఇది యొక్క దైవ పోపునట్లుగానే
చేతిలో నుంచుకొని పోవచ్చును
వివాహ సమయమందును, కచ్చేరి
సమయమందును, ప్రసంగ సమయ
మందును వైస చెప్పిన విసనకట్టలను
పునరొంగుకొనవచ్చును. విసనకట్ట చుట్టుమున్న సమయ
నందు నిశ్చయముగాను అధిక వేగము గాను చుట్టును.
విసనకట్ట వెల ఒకటికి రూప 4-0-0-0.
అంబికై అందు కంపెనీ,
67, అదియపు నాయకక్ వీధి, జి. టి. మదరాసు.

పాశ్చాత్య రాజ్యతంత్రము.

జర్మను రాజ్యతంత్రము.

(వి. ఎన్. కృష్ణారావు పి. ఏ. డి. టి.)

జర్మనీలోని సామాన్యజనమున జర్మను సామాన్యమున
జరిగిన రాజ్యాంగవిప్లవము, ఆరాజకము, స్వాతంత్ర్యోద్యమము,
నూతనసామాన్యప్రభుత్వసంస్థాపనము, ప్రపంచరాజ్యాంగచరి
త్రమున అతిప్రాముఖ్యము లని రాజనీతి కోవిదులందఱు ఘంటా
పథముగ చాటుచున్నారు.

జర్మను సామాన్యమున, నిరంతర ప్రభుత్వ పద్ధతుల
వాచావశ్యముచే నుటకు ఫింగులు వాడబడలేదు. ప్రజల భీతి
దహాల తేయటచే వాయువిమానములు సంపరింపలేదు. రక్త
క్షయము తురియలేదు. మెలపు మెలసినటుల అంతయు జోకనితే
మహాత్ములు సంతరించినది. స్వాతంత్ర్యోద్యమములచే కా
చేకభూతులైన ప్రజ లాత్మకృమ్యుడిగ లేచి స్వాతంత్ర్యసంక్షే
మును ప్రతిపాదించి. జానపదులు, పట్టణవాసులు, మంత్రులు,
వాదితలు, వైద్యులు వారందఱునీల, జర్మనుజాతీయున గల ప్రజ
లందఱు ఈ సందేహభటమును పాల్గొనిరి. తీనిని జర్మనుసామా
న్యజాతీయ కెయిజరు చక్రవర్తి గుర్తించెను. దండకాసనమున ప్ర
జల స్వాతంత్ర్యోద్యమములకు కట్టికన మని తెలిపెను. తన
రాజ్యమును, సింహాసనమును ప్రజావాదములవశము చేసి, అన్య
జాతీయులకు పడగిడెను. నిరంతరప్రభుత్వపద్ధతులు వైదియ
అమన ననుసరించియే, రాజ్యాంగము చేసిరి.

కెయిజరు రాజ్యాంగముచేసిన తరువాత, ప్రజాసత్తాక
ప్రభుత్వము సంస్థాపితమైనది. కెయిజరుప్రభుత్వపు అధికారకా
వములచే నిర్బంధముననున్న జేకభక్తులకు స్వాతంత్ర్య మియ్యబడి
నది. కారాగృహములలో కడుటాముల పడుచున్న జేకభిమా
ములు భాగ్యభోగాదులను బంధుమిత్రులను స్వగ్రామముల స్వరా
జ్యమును వీడి అన్యజాతీయులలో కలెజుజొచ్చి యున్న భీరు
లందఱు తమ జేకమున స్వేచ్ఛగా దిగుటకు అనకాళి మియ
బడినది. వారువీరవీల జేకభక్తు లందఱు సర్వస్వాతంత్ర్యములను
బడసి సాత్వప్రభుత్వపాలనములో ముఖ్యమాత్రధారు లైరి.

ఇట్టిమాధ్యమ లన్నిటికి ముఖ్యకారణము లేమిటో కొంత
అటో వింతము.

మనభారత మండలమున ఎన్నియో కాష్ట్రము గలవు.
స్వదేశసంస్థాపనములు గలవు. అవన్నియు ప్రత్యక్షముగనే లేక
మోక్షముగనే అంగ జేకసంస్థాపితముగ ఇండియా ప్రభుత్వాధి
కారమునకు ముఖ్యాంగములుగ నున్నవిగా! అటులే జర్మను
సామాన్యమునకు ముఖ్యాంగములుగ అనేక జేకములు గలవు.
వీనిలో ప్రముఖరాజ్యము జనసంఖ్య విస్తీర్ణములందు చాలవెదిది.
వీనిపాలకుడు జర్మను సామాన్యాధిపతి. అయిన అజ్ఞయే చంద
కానము. సామాన్య మంతయు విజృంభార్యముగ పంకింప
వలసిందే రాజ్యాధిపతికించివాకి గతులు ఆధోగతులే. పరి
పాలనవిషయములలో సామాన్యవాసుల అభిప్రాయములను
గమనముటకు నామకార్యముగ రెండుకానసభలు గలవు.
ఒకటి ప్రభుత్వసభ. రెండవది సామాన్యసభ వానిలో
అధికసంఖ్యాకులకు సభ్యులు ప్రస్తావ రాజ్యవాసులు. చక్రవర్తి
చేతిలో కీలుబొమ్ముల ఏదైన నొకకానము చేయవలయు నని
తలంపిన కెయిజరు ఇతరరాజ్యముల వారి అంగీకారము బడయక
పోయిన స్వదేశములనొట్టతో తన మనోరథమును వెలువేర్చు
కొనుటకు అయిన కవకాళము గలదు. మనదేశములోనవలెనే
అచ్చట సామాన్యకానసభ్యత్వము సామాన్యమానవులకి లభ్య
మగుట కలబోనివారు. పథ్యత్వమంతయు భనరంతులపాత్రక
మై యున్నది. వోట్లమైతము వాకే. ఇక సభ్యుల అభిప్రాయ
మెంతవరకు ప్రజామూలముగ నుండునో చెప్పవలయువా? దీని
భావం తెలుపవలెదో ఈశ్వరు డెవడు?

చక్రవర్తి ప్రజలలో గల్గించిన భేదభేదములు అనంత
ములు. దీనివలన సామాన్యప్రజలు పవనపాథ లింతయని చెప్పవల
యువా? ప్రజలను స్వాతంత్ర్యోద్యమమునుండి విడదీయుటకు
గాను యాద్యమున నెవము వెట్టి వైదికకానమును ప్రకటించెను.
ఇట్టికానములకు గలుగు మంచిచెడ్డలు, పంజాబు మొదలగు
వోట్ల ప్రత్యక్షముగా చూచిన మనవారి కెటువంటిది చెప్ప
నక్కరలేదు గదా! యాధోపకరణముల నిర్మాణమునందు ప్రజల
నందరిని దించెను. వారిచే వెట్టిచాకిరి చేయించుకొనెను. ప్రజలు
తొడితేక మలమలచూడజొచ్చిరి. యాద్యము సంవత్సరము కెండు
సంవత్సరములలో సమాప్తమగును. తమ కష్టములన్నియు నివా

రణ యగునని ఆత్మాతురకతో నన్న ప్రజలకు యాద్యము అను
కొన్న వారికన్న, ఎక్కువకాలము కొనసా టుటలన, ఆకాశంగ
మెక్కువైనది. నిర్బంధప్రభుత్వపు అలముల చేడించుటకు ప్రజ
లందఱు కట్టుబట్టిరి. ప్రక్కవచ్చి రస్తా పామాన్యము సంధి
పించిన రాజ్యవిప్లవము, సోవియటు ఉద్యమవాద్యమును కన్న
లా చూడసాగిరి. స్వాతంత్ర్యోద్యమములసామాన్య ప్రజలను వెడ
లెల్లి ప్రజలందఱు సహాయము బడయటకు గాను ఒత్తులొలిది
సూధసంఘములు సంస్థాపితమైనవి. వీని కేంద్రసంఘ ప్రధాన
సానము, కెయిజరు ప్రభుత్వములకునుగు బెట్టిన నగరము. రాజనీతి
కోవిదులు, కామ్రూప్రభుత్వము, ప్రభుత్వోద్యోగము, వైద్యులు, నాది
కులు, వారు వీ రవరేల సామాన్యప్రభుత్వమునకు ముఖ్యాంగ
ములగు మిత్రులు, హేతులు, అని కెయిజరు తలంపిన వారందఱు
ఈ సూధసంఘములలో సభ్యులే. ఈ సంఘముల కార్యవిధా
నము అత్యున్నతము. మహారాజ్యమున జరుగుచున్న పరిస్థితి
లేదనమున కాదనము సభ్యులకు తెలియచేయటకు సంఘము
వారు చేసిన కట్టుబట్టుముల అనంతములు.

1918 సం॥ రాతము జర్మను సామాన్యచరిత్రమున అతి
ముఖ్యమైనది. స్వాతంత్ర్యోద్యమ పర్యవశాత్తూ సాంగనే కదలి
నది. అన్నిజాతీయుల జేకకుంటు వాదించినది. కెయిజరును
సింహాసనభ్రష్టుని చేసినది. కెయిజరు రాజ్యాంగము తోడనే,
సామాన్యము వివాదముగనుని ఇతర ప్రాంతములలో నుకొనిరి
తలంపులు గగనపుష్పములనిరే నీవ్వలలు చేసినవి. కెయిజరు
తాత్కాలిక ప్రభుత్వము, ఈ సూధసంఘముల వాయకులచే
ప్రతిష్ఠాపితమైనది. ఈ తాత్కాలిక ప్రభుత్వము 1918 సం॥
వరకు మాడుమునుండి మూడు నెలలకాలము ప్రజామూల
ముగ జేకమును పరిపాలించినది. రాజనీతికోవిదుల ప్రాంత
మున భావిప్రభుత్వ రాజ్యాంగ ప్రకాశము సిద్ధము చేసినది
ప్రకాశికపట్ల ప్రజాభిప్రాయమును గమనముటకు జేకభావ
లన్నిటిలోను ముద్రించి, విరివిగా పంచివెట్టబడినది. ప్రభుత్వప్రతి
ల జేకములు, వానియందలి మంచిచెడ్డలను గురించి అనుదినము
ప్రధానవాద్యములు వ్రాయసాగినవి. ఎంతో వివాదంతులు
ప్రకాశికను విమర్శించుచు గ్రంథములు వ్రాయసాగిరి. ప్రజా
లికపట్ల అభిప్రాయమును వెలుపుటకు, జేకమున అనుదినము
జరుగుచుండిన సభల సభ్యు ఉపవాద్యకుల మొత్తము ఇంతంత
యని నిర్ణయించుట కష్టతరము. కాని నెను అదర్శములను కొన
సాగించుచుండు మన కీ విధానపద్ధతులు ప్రాత్రలు కావుగదా?

గృహ వైద్యము.

క ర్త: డి. లక్ష్మీపతి.

మనుష్యులకు సాధారణముగా మధ్యకోగము లన్నిటికి
వైద్యునిచేత బోవక మిప్పింపవలె నన్న తీర్మానం వైద్యుడు
వారకకతోపుట సంధించి నెడ కొగి పడెడు బాధ, మాను
వార లండలు పడుచివారము చెప్ప నలవికాదు. అట్టి వైద్యుడు
దొరకినను, ఆయాకోగముల కాయామందులు తప్పక పనిచేయు
నని తెలిసినను, ఆ మందులు వారకనివోట వ్యర్థము. ప్రతి
గృహము యందు మూములుగా చేర్చి వెట్టుకొను వాము, ఉప్పు,
భనియాలు జీలకర్ర, మున్నగు వస్తువులతో వెట్టిన ఘోహయా
చిట కాలు గ్రంథసములు కానివి యనేకములు గలవు అది
వైద్యునివద్ద ఎక్కువ సామ్యుచ్చి కొనవలె బోవకములకన్న
బాగుగా పనిచేయు ననెడి సంగతి అందఱకు తెలిసినవిషయమే.

అట్టి ఘోహయాచిట్టాలు తెలియనివారు చాలమంది కలరు.
తెలిసినవారు కొందరు ఎప్పుడైనా అందుగా నున్నను
భనాకచే వాటిని బహువిధముల యవలెనను చెప్పుచున్నవో
అతిహాస్యము గాన చెప్పుటకు గును నాజ్ఞ లేదని బొంతుదురు.
కావున లోకోపకారార్థము అట్టి ఘోహయాచిట్టా లీదినన్న
పొత్తమునందు వివరించితిమి.

అది గాక గాఢమైనటువంటి బోవకము లొకప్పుడు
కరీరమునందలి వ్యాధిని బోగొట్టి నా బలమైన కొత్తవ్యాధులు
పుట్టించును. బోవకముల వేడిచే గ్రుడ్లు చేరి చనిపోయినవాడు,
ఒడలు మంటలు కలిగినవాడు, రసనిమగంధములతో కీళ్లుపడి
ప్రతికీయంతగనే తనలేనివారు మనము ప్రదివము చూచు
చున్నాము. కాబట్టి స్వల్పమైన మూలిక మాహావ్యయముచే
పొగుపడుట మంచిది. వందలకొలది మూలికాకావ్యయము
లకారాదిగా అన్ని జబ్బులనుకొనెడివారుబయియున్నవి. చిన్ని
చిన్న మూలికలతో నెద్దవెద్ద జబ్బులు ప్రతివారు కుదురు కొన
వచ్చును. అందఱు కడుబాటుగా నుండుటకు, వెల రూ 0-3-0

కొమల శిశు టీరము.

మైలాపూరు, మదరాసు.

వనాపధిసర్పరిల్లా

రక్తహీనతను రక్తమును కల్పించుచున్న చరిత్రకథనం ఆంధ్రప్రదేశ్
 ఉత్తమ శాస్త్రాధికారి గాంచినది ఫర 1-10-1
 ఇండియా సినిమా వంటిది ఎక్కువైనది తమిళనాడు
 తమిళనాడుగా నుండును. (897)

విలాసము పి. డి. సావంత్
 నెం 144 ఫరసాదీ, బొంబాయి

కాపి బిల్లులు

పాలు చక్కెర కాఫీపాడితో అవసరము లేదు.
 ఒక రిస్ వేడి నీళ్లలో ఒక బిల్లు కరిగించిన తుభమైన
 కాఫీ త్రాగుటకు సిద్ధముగా నుండును. ఆఫీస్ లకు, ట్రావిలింగు
 తిరుగువారి కిది చాలా అనుకూలముగా నుండును. ఒక సారి
 పరీక్షించిన త: తెలుసును. విజయవాడ కావలెను.
 24 బిల్లులు ప్యాకి రూ 1-4-0. పోస్టేజీ సేవ
 (207) సత్యాగ్రహ పోర్టు, నెల్లూరు.

వరకవిషయములు

మద్రాసు

మారకపు రేటు

ఎక్స్ ఛేంజి
 బాంకి టెలిగ్రాఫిక్ ట్రాన్స్ ఫరు 15 19/32 పెన్నీలు
 బాంకి డిమాండు డ్రాఫ్టులు 15 5/8 పెన్నీలు
 లండను డిమాండు డ్రాఫ్టులు } 15 25/32 పెన్నీలు
 బాంకి కోనుగోలు రేటు }
 మూడు నెలలవాయిదా డ్రాఫ్టులు 15 15/16 పెన్నీలు
 ఆరు నెలల వాయిదా డ్రాఫ్టులు 16 1/8 పెన్నీలు
 కలకత్తా మార్కెట్ రేటు

కలకత్తా ఆగస్టు 4 గురువారము

ఫర్మి:—బెంగాలు వాగ్తూరు రూ 452/8
 డెస్కరు 878
 కెసోగాం 12
 జనపసార:—అంగ్లో ఇండియా 870
 యన్. యల్. కెఫ్ 85/6
 వాపురా 44/6

మారకపు రేటు

ఎక్స్ ఛేంజి, బాంకి టెలిగ్రాఫిక్ ట్రాన్స్ ఫరు 15 5/8 పెన్నీలు
 డిమాండు బిల్లులు—15 21/32 పెన్నీలు
 బొంబాయి
 పేరుమార్చేటు

బొంబాయి ఆగస్టు 4 గురువారము

సాంకేతిక వస్తువులకి వాటాధరలు యాక్సిండివిధమున

నిలచియుండెను.	
అహమదాబాదు అద్వానీ	రూ 2965
బొంబాయి కాటక్	1110
బొంబాయి డ్రాయింగు	1425
నెల్లూరు ఇండియా	505
నెంచరి	782
కొలబ లాండు	2290
కెనెలు	5:7
కరింభాయి	2000
డెవిడు	1785
ఫజులఖాయి	1856
ఇండియాను బ్రిటింగు	205
ఇండియా మల్వా	71
ఱహినురు	2770
మ్యూగ్రేటు	897
వెరలు	1047
పోనిక్కు	925
సిం వెళ్లు	812
హుస్సే	840
స్వదేశీ	5040
హ్యూను	1200

ఇతరవాటాలు

తాతా హైడ్రో—రూ 855
 తాతా వరను అండు స్టీలు (4.5 నె) 51
 " " (డిఫ్డ) —195
 తాతా అయిలుమిల్లు—47
 నెల్లూరు బాంకి—36/12
 తాతా బాంకి—15/8

మారకపు రేటు

ఎక్స్ ఛేంజి:—బాంకి టెలిగ్రాఫిక్ ట్రాన్స్ ఫరు 15 8
 5/8 పెన్నీలు
 డిమాండు బిల్లులు—15 8 21/32 పెన్నీలు

ఉంగరములు

వివాహసమయములందు, శాటికములందు, ఇతర కుభ
 కార్యములందు బహుళముగా వుండుటకు, స్వంత శుభకార్యములకు
 తమిళ మొదటిరకం బంగారు ఉంగరములు, పద్మరాగములతో
 కట్టబడిన ఉంగరములు, క్లాసర్, ఆగ్గర్, సీల, పోను, మున్న
 గురకములతో గలనీ, ఇవిగాక అన్ని రకముల బంగారు, వెండి
 నగలు తయారుచేయుచు అమ్ముచున్నది సిద్ధముగా వున్నది
 తృప్తికరముగా లేకన్న వాషకు తీసికొని వైక మిక్చరము.

లక్ష్మీ జ్యాయలరీ కంపెనీ,

(191)

15/288, చైనాబజార్, మద్రాసు.

మా ఫౌండ్రీ వర్క్ మాపు తయారైనవి

బీడు పోత మెషినువనులు యావత్తు చేయబడును.

కోనులు షెల్లర్లు యెక్స్ ప్రిక్కులు హల్లరు సామానులు

వగైరాలు సిద్ధముగా నుండును.

ప్రాప్తియగు కాతా సూర్యనారాయణ

ఇండియన్ కామర్స్ అండు ఇండస్ట్రీస్ కంపెనీ,

40 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

To Save Labor & Money use our
NORCROSS HAND CULTIVATORS

5 Steel Prongs

useful for

Fruit and

Flower Garden :

4 Feet Handle

useful for

Vegetable Gardens

Field & Crops

Read the following

The Officer-In-Charge, Military Farms, Okara, Punjab writes :—

One of the handiest garden tools I have seen is the 5 Prong Norcross Hand Cultivator. It is a pleasure to use it, and pleasing to see the stirred soil after wards. To my surprise the Mali is quite taken with it and uses it without being ordered. Its functions are:—

AERATES SOIL CONSERVES MOISTURE DEST OYS WEEDS

NO OTHER GARDEN TOOL I HAVE SEEN EQUALS THIS

Price Rs 9 only. Order To-day

The Limaye Bros., Ltd. Appello Street., P. B. No. 684, Bombay.

త్రాగుటకు వీలగు నట్టి నోరుగల బుడ్లు

ప్రస్తుతము మేము సోడా బుడ్లను విశేషముగా విక్రయించుచున్నాము.

బుడ్లను నింపునప్పుడు బుడ్లు పగులకుండునట్లు ప్రత్యేక గ్లాసుతో చేయబడినవి.

7, 10, 14 ఔన్సుల బుడ్లను స్టాకు చేసి యున్నాము.

డబ్ల్యు. ఇ. స్మిత్ అండు కో., (లిమిటెడ్) మాంటురోడ్డు, మద్రాసు

W. E. Smith & Co., Ltd, Mount Road Madras.

దేశీయము

నెల కట్టి 1-0-0-0

ఈ టెక్నిక్ ద్వారా దేశీయములను ఉత్పత్తిచేయుటకు
 ప్రస్తుత ప్రయత్నములు చేసి యున్నాము. ఇది చాలా ప్రయోజనకరముగా వుండును.
 అమ్ముతాంజనం డిపో, బొంబాయి లేక మద్రాసు.

మోహినీలైలము — పెంతుకలను వెంచి నిగనిగ లాడించును

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది—ఈరు లములు మానెగల సీసా 1-కి అణాలు 12 మాత్రమే
 నెం. 6, తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు. అమ్ముతాంజనం డిపో, నెం. 109, ఫేరిరోడ్డు, పోర్టు, బొంబాయి.

తామర లైలము

తామర, తీట, గజ్జికి మంచి మందు.

కట్టి 1-కి 0-6-0 ఆరు అణాలు మాత్రమే.

అమ్ముతాంజనం డిపో, బొంబాయి — మద్రాసు.

ఆయుర్వేదపంచాంగన కృష్ణశాస్త్రి కవాడే గారు వి.వి.,

అఖిలభారతాంతర్యేద త్రయోదశ మహాసభాధ్యక్షుడు
రాజమహేంద్రవరము - గోదావరిమండలము
ఆగస్టునెల 5 - 6 - 7 తేదీలలో జరుగుట.

శ్రీయుత కవాడేగారు పూనానగరవాసులు, సుప్రసిద్ధవైద్యులు. శ్రీ కొచ్చిమహారాజావారి అభ్యుత్థానకేంద్ర పూనానగరమున జరిగిన ఎనిమిదవ అఖిలభారతాయుర్వేదమహాసభను వీరే పూనానగరమున కావ్యంబించి కార్యభారమును వహించి జయప్రదముగా నిర్వహించిరి. కవాడేగారికి లోక మాన్యబలవంతరావు గంగాధరలిలకు మహాశయనిపట్ల నత్యధికభక్తిగలదు. వీరు ఆయుర్వేదవైద్యులలో మహానాయకులు. పూనా ఆయుర్వేదవైద్యమండలివారి పక్షమున కవాడేగారు పూనానగరమున నొక ఆయుర్వేదపాఠశాలను ఉచిత పురపాలక సంఘవైద్యశాలను నిర్వహించుచున్నారు. పూనానగరమున వివజ్వరిములు (ఇస్లంయంజా) ప్రజలముగా నున్నపుడు ఆయుర్వేదవిధానమున చికిత్స చేయుటకు జ్వరపీడితులగు రోగులున్న భాగములను మ్యునిసిపాలిటీవారు వీరియధిన మొనరించిరి. వీరిచికిత్సవలన చాలమంది కారోగ్యము కలిగెననీ రొనర్చిన సహాయమును చాల ప్రశంసించుచు పూనా మ్యునిసిపలు పరిపాలనా నివేదికమునందుసంఘమువారు వివరించిరి.

స్వాగతోపన్యాసము

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు శాస్త్రపతి కుప్పారావు పంతులు గారి యుపన్యాసమునుండి ఈ క్రిందభాగములు స్ఫూర్తిపములు మహాశయిలారా!

భారతవర్ష నానావర్ణములనుండి ప్రతిభయుగదయచేసిన మిమ్ముల సీమప్రసిద్ధపురాణమగు కావ్యంబుభాగ్యము నామ లభించినందుల కంతయు సుహృద్భావములను నడచేయునుండి యరేల్లియూ, యాజుప్రదేశములవారా గ్రీకు, రోమనురాజ్యములందు విప్లవములు, మహాపాతకములు, నశ్యద్యుత్తమును, సకలవైద్యవిధానములను మాటలను నగు నాయుర్వేదకాస్త్రమును మోచి యేకాంతభక్తితో నానాగు కొనుచునవుచున్నారు. సాధారణజనులకు వైద్యుని సహాయ మకట్టలేకయే తమకు రాము చికిత్స చేసికొంటుంటున్న ప్రతి యులును కన్నగనుట కీదేశమున సేవకేరతాబ్దుల నుండియు బ్ర యత్నములు జరుగుచున్నవి. రోగకాంతివై, కాలవశమ లోచా ములను రసములను ననేకరూపముల పోషకములలో నుడయో గించు రయిద్యవిద్య యాయుర్వేదమునందున్న భుజంమున ముతొచ్చుటకు లేదు. కావుననే యాపురాణములవైద్యులను దిగి యధించి నవీనపద్ధతులను నడిపించుచున్నాము. మీవై నున్నది. అది ఇప్పుడు చాలమంతకు పైకి యున్నది. రాజ పోషణనుండి తొలగియుండి పాశ్చాత్యవైద్యవిధానము తన్నె దుర్బోధన నది ముందుకు పోకాలకు తనపూర్వప్రవృత్తియనే యాధారము చేసికొని నిలిచిపోయింది. అది నూతనముల ముల గనిపెట్టును పాశ్చాత్యవైద్యులనుండి యుత్పత్తియగు దమవైద్యకాస్త్రాభివృద్ధికి యిదియోగించుచుండి మనవైద్యులు పూర్వపుష్కలముల నే యొప్పుకొనుచు పూర్వసాంప్రదాయముల ప్రవారమే వైద్యమును నడపుచున్నారు. పాశ్చాత్యవైద్యులను వో కారితకవిజ్ఞానమును ప్రదర్శించి కస్త్రచికిత్సయందులి తమ సేవకు రోగుల నాకర్షించుకొనుచున్నారు. మహారోగకాస్త్ర కాఖను దను ప్రతిపక్షులకు పాశ్చాత్యజ్ఞానసంపన్నులకు సుఖ పూర్వముగ వదిలివెట్టియున్నారు. ఇట్టి ప్రతిపక్షములకు లోన యున్న నీపురాతనవైద్యులకును వైద్యులకును దేశములకు నున్నాము.

పోషణ విధియేయున్నది. కేవలపాశ్చాత్యవైద్యమే మేలని ఎంచువారును పాశ్చాత్యవైద్యులకు నిరుపయోగమైనవట్లు వేరే యవైద్యసహాయమునే యపేక్షించి దానివలన రోగవిముక్తి గాంచుచుండుటయుగలదు. పాశ్చాత్యవైద్యముకొనుటమికి, లి ధనవ్యయము చేయవలసియున్నది. సాధారణజనులముల వారు దీనివలన నిరుపేదలగుచున్నారు. వీరతికమునందున్న యాదేశమున కిట్టి ధన్యులముతో గూడిన పాశ్చాత్యవైద్యము పనికిరాదు. మనవిద్యవిధానమును వైద్యవిధానమును ద్రవ్య కాక్షును వర్ణించి మానవనేవనే ముఖ్యముగగణించి యుపకార ము జూపించి పాశ్చాత్యవైద్యమును సామర్థ్యమునుబట్టి తప్ప నింత బహుమాన మీయవలెను. ఈయం దింతటిదే నను మాటలు లేక స్వచ్ఛందసహాయముగ నున్నవి. ప్రపంచకాలము మన యాయుర్వేదభివృద్ధియగుటకు పాశ్చాత్యుల ననుసరించుచుం దమవిజ్ఞానమును విక్రయించు మొదలిడుచున్నారనుట విచార కతము. దీనివలన వారును, లోకమువారును, ఆనాపక్షుల నెన్ని వెట్టిను, ఎంతభయమున వెచ్చ వెట్టిను నీపాశ్చాత్యవైద్య సహాయము జనసామూహమున కందుబడిలో లేదనియే చెప్ప వచ్చును. అనేకు లింకను నాయుర్వేదవైద్యులము, హాకిము లము సహాయమునే యపేక్షించుచున్నారు. విశేషధన్యుల మతోగూడిన పాశ్చాత్యవైద్యము జనసామూహమున కన్నటి కైన నుపకరించునను నాశయు లేదు. కావున, నీదేశమున నుద్భవించి, యచ్చటనే నెలకొనియున్న యాయుర్వేదవైద్యమును దేశమున వ్యాపింపఁ బ్రయత్నములుచేయుట ముఖ్యవశ్యకమై యున్నది.

క్రిందవిషయములనువలె నాయుర్వేదమునందును, మార్గత్యకమైనది బంగాళాదేశము. కవిరాజులు కొందఱు పా శ్చాత్యవిజ్ఞానము కలవకుకొనియుం గొందఱు పాశ్చాత్య వైద్యకాస్త్రమును పట్టభద్రులగుచును నాయుర్వేదకేత్రప్రకారము చికిత్సలు చేయును నిండియుండుటకు వేరుగాంచి యూరోపియును ప్రతిపక్షులకు పోటీపనిచేసి జయము గాంచు చున్నారు. మనరాష్ట్రమునందునూదే దేశమువైద్యమును ప్రో త్సహించుటకు నెట్టి పూనుకొనుచుండుట యొకభుజున నగానున్నది. నలునదియొడ్డున పూర్వము కీర్తికేసులయిన పశ్చి చంచలరావు పంతులుగారు నెల్లూరులో నొకయాయుర్వేద వైద్యులమును స్థాపించియుండిరి. అది చాలసంతోషముల కలదును ప్రజల సంచలములమునన, పిదప కీ శ్రీ కణ్ణక

చెట్టిగారి భర్తవిధులములను సాగి యుండెను. ఈధర్మ నిధుల బ్రష్టిలు దాని నిక సాగింపజాలరుని తెలిపింతనే నెల్లూరుజిల్లా బోర్డువారు ఆమంబర్ల కృష్ణారావుపంతులు, ఎం. ఎల్. సి. గారి యాజమాన్యమున దానిని నిర్వహించుటకు పా శ్చతనవించిని వినుటకెంతయు సంతోషించుచున్నారు. పదు నాతీ డక్టర్ బూర్గులు కీ శ్రీ వి. కృష్ణస్వామి ఆచార్యగారు మైలాపురిలో తమతండ్రిగారి జ్ఞాపకార్థము, శ్రీవేంకటరమణ వైద్యాలయమును, పాఠశాలను స్థాపించియుండిరి. కాని, యీ రాష్ట్రమున నాయుర్వేదవైద్యము నుజ్జ్వలంజేసిరను గౌరవము బాదరువాస్తవ్యులగు కీ శ్రీ ఆయుర్వేదమూర్తా దభిషక్కుణి వైద్యులకు పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారికి చెందవలసి యున్నది. వీరు క్రికంపంలేక సకలవైద్యులకు నోచ్చి స్వార్థ త్యాగపరాయణులై చెన్నపట్టణమున వెలయుచున్న యాయుర్వేదకళాశాలకు, వసతిగృహమును స్థాపించియుండిరి. ఈకళా శాలయం దాయాభివృద్ధియం దుత్తరైకవారు తమ వైద్య కాళవ్యయచే నానాప్రదేశములందు జనుల భుజుల నాకర్షించుచున్నారు. ఆచార్యులవారినియో యాయుర్వేదకళలను జూపి తమజీవితమంతయు నిరతరాయుర్వేదవ్యాపితే వినియో గించియుండిరి. రాజమహేంద్రవరము, గుంటూరు, నేలము పురపాలకసంఘములవారును, కష్టజిల్లా బోర్డువారును నాయుర్వేదధర్మ వైద్యాలయముల ను నూతనముగ స్థాపించిరిని యు, గోదావరి జిల్లా బోర్డు వారు ఆయుర్వేద వైద్యముకు నట్టిధనసహాయమును చేయకొనియించి గానియు వినుట కంతయు సంతోషపడుచున్నది. ఇతరస్థానిక సంఘములు కూడ నిందువిషయమై శ్రద్ధవహించి మొదలిగుచు న్నారు. పతీయు కక్కడక్కడ నాయుర్వేద వైద్యవిద్యాశాలలును, వైద్యాలయములను నేర్పడుచునే యున్నవి. ఈమధ్య సమామ్యదావాదులతో నొకయాయుర్వేదకళాశాల నూతనముగ స్థాపింపఁబడినది. గాంధీమహాత్ముడు కొలదికాలము క్రిందట నే ఢిల్లీలో తీర్చికాలేజి ప్రారంభింపఁజేయును జరిగెను. అదిప్ర సిద్ధవైద్యులగు హాకిం ఆచార్యులతోగారి యభ్యుత్తర క్రింద బాగుగ సాగుచున్నది. కాశీ హిందూవిశ్వవిద్యాలయములలో ప్రాచ్యవిజ్ఞానశాఖయం దాయుర్వేదము కూడ నొకభాగముగ నేర్పఱచియుండుట సంతోషదాయకము. తక్కిన విశ్వవిద్యాల యములవారును దీని ననుకరింతురని తలంచుచున్నారు. అంటు వ్యాధుల నివారణమునకై దేశీయవైద్యులకునుప్రకార మేమి చేయవలెనో నిర్ణయించుటకు క్రిందటి జనవరి నెలలో నిండి యన్ లెజిస్లేటివ్ ఎసెంబ్లీలో నొక తీర్మాన ముమోదంబం బడెను. కాని, కమిటీ యొకను నేర్పాటుకాలేదు. చెన్నపురిదొర తనమువారుకూడ నాయుర్వేదము నెట్లభివృద్ధి చేయవలయును విషయమును విర్ణయించుట కొకయంపంఘము నేర్పఱచియు న్నారు. ఆయనను నిట్టి యంపంఘముల నేర్పఱచి కాలవిలం బనముఁ జేయుచు, కార్యవిధానమునకు గడంగుండుటవలన నెట్టిలాభమును లేదు. గనుక నొకనయిన వెనుకటి ఉపేక్షాభావ మను నిరసనభావమును వివాదాని వారు ప్రజలకొరలనుమన్నించి దేశీయవైద్యులకునిర్మలమైన మనస్సుతో బోషింపవల కట్టవలసిన తయరము వచ్చినది. సమీప స్వతంత్రసంస్థానముల జూచియైన దొరతనమువారు ప్రోత్సహ మీయి నేర్చుకొన వలయును.

దేశములో వైద్యసహాయ మిప్పటికంటె బాగుగఁ జేయ వలయు. ఇదియు దేశీయవైద్యులధానములను ప్రోత్సహింప వలయు ననియు గోరిక నానాటికిని ప్రబలుచున్నది. ఈవైద్య విధానములను పాశ్చాత్య వైద్యముతో తులనాగునట్లు ఏర్పా ట్లు చేయవలయును. ఈ సభయం దట్టివిజ్ఞానమును క్రోడీకరించి, యాయా ప్రదేశముల వైద్యుల యనుభవము నొకచోఁ జేర్చి వలసియున్నది. ఈ విషయమువై దృష్టినుంచి పనిచేసినచో మానవజాతి కంతయో మేలుకలు గలదు. ఈసభ లుపయోగ కారులగుట కీమాత్రపు తయైనను జరుగఁగలది లాభములేదు. ఇదిగాక యావధములఁ జేయుటయం దొక్కొక్క వైద్యుఁ డొక్కొక్క యోగము ననుసరించు చుండుటయు, నెవరికి తోచి ట్లు వారొవధముల తయారుచేయుటయు, నావ ధమునకు దొకపేరీతియొకమును గల వస్తువును వేరొకనో తనో యను సందేహ ముండుటయు, సంభవించుచున్నది. నొక ధములన్నియు నొకరివస్తువులతోడనే చేసి యుత్పత్తియగుట వంతములై యుండున ధైర్వముట ముఖ్యమైయున్నది. భాం బాయిలోని జాండు సాంకూన్యటికల్ ముగ్గువారును, డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీకృతి వి. యే. ఎమ్. వి. సి. ఎమ్. గారి యాజమాన్యమున స్థాపింపఁబడిన ఆంధ్ర ఆయుర్వేద భార్య నీయు నీవిషయమున మార్గదర్శకులుగా నున్నవి. దేశములో వీరి ననుసరించి యట్టి సంస్థల నేర్పఱచుటగాకయని కోరు చున్నాము.

ఇదిగాక, జీవన పరిస్థితులు మారుకొలదియు రోగము లను మారుచుండును. అనభవముల ముగియైతే దృశ్యమైన నిద్రాస్థిమతి సర్వకాలమును నిర్ణయించుటకు వీలులేదు. మనుష్యజాతి యొక యుగమును పీడి నుటయొక్కయుగము నొందుచుండు కొలదియు, ననేకాయువసంబంధము లగు రోగముల నేకరీతులగు సంకరించి, యెక్కుటికప్పుటికే నూతనరూపములఁ బొల్పుచుండును. ఒక విధానియ ప్రకారము రోగము మునుపటివలె రెండవదానిగలన కాంతింబు: సాధారణముగ మనము చూచుచునే యున్నాము. చెన్నపురి వాస్తవమును, ముద్రాసిద్ధ ప్రయోగమునకు ఎమ్. సీ. సంజుండరావుగారు చెన్నపట్టణమున జరిగిన సుశుప్తిభారతానుశ్రేణ సమైక్యసంధ్యయం దుపన్యసించుచు "కొన్ని రోగములు పాశ్చాత్యవిధానము ప్రకారము మునుపటివలె లయుశ్రేణ యూనానీ బౌద్ధములు నాకుచాలవఱకు నుపయోగించినవి." అని నుడివి యున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి పూర్వము సర్దునుజనరత్ గా నుండిన సర్ పార్థిలాస్ గారు ఇ. దూరలో ఎవ్వరు వైద్యకాలయం దుపన్యసించుట అలోపతి లేక పాశ్చాత్యవైద్యశాస్త్రమునందే సర్వము నిమిడి యున్నదని మీరెన్నడును దలంపవలదు. నే నిండియాలోనుండి, యీరేశ్వర ప్రజలనుగూర్చి తెలిసికొను కొలదియు వైద్యులును నాకీములును నవలంబించు విధానములు చాలవఱకు సత్ప్రయోగము లనియు, ఇప్పుడు గ్రీక్ జాతిని పెట్టితిమని చెప్పి కొను ననేకవిషయములు విరివ్రాపుటకు కథాబ్రమలకు పూర్వమే తెలిసియుండె ననియు నాడు విశ్వాసము కుదురుకొనుచున్నద"ని నెలవిచ్చిరి. మఱియు 1:16 సంవత్సరము మార్చి నెలలో ఆఖిలభారతీయ కానూనర్యాసభలో గౌరవనీయులగు ఖాన్ ఖాదర్ మీర్ అనబట్టి ఖాన్ గారు దేశీయవైద్యవిధానముల విషయమై తెచ్చి నతీర్మానముల విషయమై ప్రకటించుచు దేశీయ వైద్యులను బూటకపువారనియు సుచికిత్సవైద్యులనియు నిరసించుచు వారితో కలియకుండుట చాలవఱకు" అనియు దేశీయ వైద్యవిధానముల ప్రయోజనవిషయమైన ఆఖిలప్రాయము నావిమత్రమే కాదనియు, నాన్నేహితులైన సర్ హేమల్ చార్లెస్టుగారి జియోగిండిలో రిసెర్చియిక్స్ ట్రూపులు స్థాపించిన కలనలోకుం యొక్కయు, బొంబాయిలో హెల్త్ అఫ్ఫైర్సు గానుండి ప్రసిద్ధి గాంచిన డాక్టర్ టన్నరుగారియు ఆఖిలప్రాయమునాడ నయి యున్నదని తెలిపిరి. పాశ్చాత్యవైద్యము నవలంబించువారు ప్రాచ్యవిధానము నవలంబించువారితో గలియుగూడదనియు వారినికడి ఎట్టిజ్ఞానమును బడచుగూడదనియు నిశ్చయించుట కంటె తెలివితక్కువ యుండవచ్చు. అన్నిటికంటె నతిముఖ్యమగు విషయ మొకటికలదు. రోగముకుదెలిసినదని దానిని కుడు ర్చుట కావధములఁ బ్రయోగించుటకంటె నవి యుద్భవించుటందే సాగోగ్యపరిస్థితుల నేర్పరించు నాతడే నిజమైన ధన్యం తరి శిష్యుడు, నిజమైన మానవసేవకుడు. ఇట్టివనిని సరిగ నిర్వర్తించుటకు ప్రకృతిహాస్యములను చక్కగ నెఱిగి, వానిని బాగుగ నుపయోగించుకొనవలయును. రోగోత్పత్తికి గాని రోగ నివారణకు గాని మనస్సు మూలాధారమని యాతఁడును దెలిసిన విషయమే. నిరాశచేసికొనిన సందర్భములందుగూడ నొకమాట తోడనే కేవలస్వగతనే యత్యద్భుతముగ రోగములు కడిది యున్నవని మనము వినుచుండుము. మానసిక క్షీణత్యక్తములను సమగ్రమగు మంత్రశాస్త్రము మనకు కలదు. పాశ్చాత్యదేశము లందును రోగము కుదుర్చుటకు 'సజెక్షన్' అనుపేర రోగులు తామరొగ్యకంఠులగున్నట్లు తలంపఁజేసి, దానినిపాట్రొలొటయొ, ననేకవైద్యులు రోగనిర్మూలనమున కెట్టియందుల నుపయోగించుచున్నార.

ఈరీతిగా మనము చేయవలసినవి అపారముగనున్నది. మనపూర్వులు చెప్పకదెడియు లేదను నభిప్రాయమును మనము నిడివికెట్టికలెను. ప్రముఖులైన మొకవేదాంగమనియు, వైశిష్ట్య నిరూపణము జేయుటకు గావించవలసిన ప్రయత్నములలో నది మనకు సహాయకారి కావలెననియు, మనము జ్ఞాపకముచుకొనవలెను. ప్రకృతిరహస్యములను భేదించునట్లు వీలగునట్లు మానవ జాత్యభ్యున్నతికై సహాయపడుటకు మనహృద్ధి ను విధియొనగూడ నై యున్నది.

ప్రపంచము సర్వభూతల్యమునుకలదు అందు బాధయు, దుఃఖము నణచుటకును ఎందుఁబొందినను నిశ్చయంతోపమును, నిరంతర భగవత్సేవయు నెలయుటకును సర్వశాస్త్రములను త్రోవజూపుచున్నది. విద్యాంశులు, మహాత్ములు నెల్లరును నిట్టిమహాసత్కారక కృషిసలపు చున్నారు. ఈశ్వరుడు మీ ప్రయత్నములు కొనసాగునట్లు కృపించి యీ ప్రాచీనాయుశ్రేణ యూనానీవైద్యముఁ బునరుద్ధరించుటకు నలయుబుద్ధి వైద్యమును మీకుఁ బ్రసాదించునుగాక!

బంధి పోటు నేరము

అప్రూవరుని జుంప యత్నించుట

కలకత్తా, ఆగస్టు 4:—అతిపూర్వ సెషన్సులో విచారణ జరుగు బండిపోటు నేరములో అప్రూవరును జంపుటకు కుట్ర జరిగెను. అది తెలిసిపోయిన దైతుడే హాజరు దీని జనలో దొంగతనము జేయుటకు చాలకాలమునుండి ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఇందులో 12 మంది వైదేశీయులు పాల్గొనిరి నేరము మోపబడెను. ఈవిచారణ 8 ము వారములబట్టి జరుగుచున్నది. రెండు మోటారుబుద్లు, ముద్దయులు పట్టుకడిరి. ముద్దయులలో నొకరు సీతారాముకనరా అను నాతడు అప్రూవరుగ తిరిగెను. తాము జేయవలసిన కుట్ర వివరముల నన్నిటిని తెలియజేసెను. నిన్న అప్రూవరుని మరల పరీక్షించుటకు పూర్వము పోలీసువారికి ఎరరో 4 గు బాతులను విచారణజరుగు గడిలో ముద్దయుని- అప్రూవరును-జంపుటకు - దానిని తెలిసి పట్టించి బండియొక్క బోనువెనుక ఒకపటమునెను: ఈ బాతులు కనబడెను. వీలతో అప్రూవరును జ.పు.వ. వద్దకుంచి రని వా రనునానించిరి. ఆయన యి.చి.పు.ట.వ. ఎట్లు వచ్చినవో ఇంతవరకు తెలియలేదు. అప్రూవరును చె.జ. పాలయందే విచారించుచున్నాడు.

తిరువనంతపురం

ఆగస్టు 4:—నిన్నటిదినము కానూనర్యలో వ్యవహారముల తీర్మానముల కాఫులకు కొంత వ్యయమును తగ్గించవలెనని తీర్మానము లుపపాదింపబడి ఉపసంహరించకొనబడెను. నారీకేళ, తాళవృక్షముల రోగమునుగూర్చి చేయవలసినవి అంతయు జేయుచి చీకడ రూపుమాపుటకు ప్రయత్నించుచున్నారని తెలియజేసిరి. రా. బి. కృష్ణ అయ్యంగారు దీనిని బలపరచిరి. రా. 1.55 లక్షలు ఈకాఫు నిమిత్తము ఇయ్యబడినవి. పార్శ్వమిక వైద్యశాలలోగూడ ఖర్చును తగ్గింపవలెనని తీర్మానము లుపపాదింపబడెను. కాని ఉపసంహరింపబడెను. అనుకొన్న మొత్తము నిచ్చుట కంగీకరించిరి. ఇప్పుడు గుత్తకొని పాలును గడ్డియు చేయుటకంటె వైద్యాలయముననున్న రోగులకు దుగ్ధకాలనుండి పాలను గడ్డియు జేయవలెననిరి. ఏ పరిశ్రమైన సామ్యము పెట్టుబడిపెట్టుటకు పూర్వము వేర్వేరు పరిశ్రమలను పరిశోధించుటకుగల అవకాశములను ముందు నిశ్చయించవలెననిరి. దీని కంతకును కారణము సత్ మోతుగుండం విశ్వేశ్వరయ్యగారును, గెయిక్యూగారును అవలంబించిన విధానమే. ఆయుశ్రేణ వైద్యశాఖ్యద్ధినిగూర్చి ప్రోత్సహించెదమని ప్రభుత్వము వారభయమొనగిరి. కాగితములు, కలములు మున్నగు సరకుల కగు ఖర్చును ఇదివరలోనే తగ్గించినాము. అంతకు మించి తగ్గించుటకు ఇకముందు ప్రయత్నములు జరుగుననిరి. సరుకులను సప్లయి చేయవలసినదని ఉత్తరవు జేయుటకు పూర్వమును పితపసు సరుకులధ రలను ముందుగ చెప్పించెదమనిరి. ఈ విషయమై చర్చ జరుగుచున్నది.

వృత్తాంతములు

మేజరు బ్లాడ్ గారు నిన్నటిదినము సుప్రత్ జంకుదగ్గర దిగిరి.

బారుహాభవనమున ఇటీవల జరిగిన బండిపోటులో బొంబయి పోలీసువారు ముగ్గురు పతానులను బట్టుకొనిరి.

జమీన్దార్ పురములో సమ్మెకట్టు పరిస్థితులు మార్పు జెందలేదు. అదివరకు సమ్మెకట్టునూ చరలు గానించవు. ఆయా కాఫులలోమాత్రము కొలదికాలము సమ్మె జరుగుట కత కాశము గలదు.

అలహాబాదులో మొన్నటి సాయంత్రమునుండి వర్ష వర్షము ప్రారంభమాయెను. నిన్నటిదినముగూడ కుంభిషాతముగ తురిగెను. రోడ్డున్నయు మునిగిపోయినవి. ఏవో వట్టివట్టి నెలు, కొన్ని చెట్లు శివు గొప్పవృక్షము కలగలేను.

బొంబయి హైకోర్టు న్యాయమూర్తి మల్లాగారు యుభాయి మున్నగువారు వాదులు తాలూకు చనిపోయిన వారిని దాపువీసోరా శ్మశానమున పూడ్చుటకై ఆటంకము కలగజేయరాదని బోరాసంఘము వారికందరికిని శ్రమములను నెరిపిరి.

చెన్నపురి బజారుధరలు

ఆగస్టు 5-వ తేదీ శనివారము.

(1) ధాన్యములు

దనియాలు	గగ బారున 14 1/2 గగ 16	
బియ్యము బస్తా		
కునుకు తెనాలి	,, ప 45—	18-8-0 14-0-0
నెల్లూరి ,, డిటా		16-8-0 17-0-0
డిటీవి ,, డిటా		15-8-0 16-0-0
రాగులు ర. 164 బస్తా 1-కి		10 8-0
సుప్రలు ,,		26-8-0 27-0-0

(2) పప్పు ధాన్యములు

కందులు బస్తా	195 ర. 1-కి రు 11 మొ	15-0-0
సెనగలు ,, డిటా		14-8-0 17-0-0
పెసలు ,,	164 ర.	11-4-0
మినుములు ,, డిటా	195	15-8-0 17-0-0
ఉలము ,, డిటా	164	10-8-0 11-8-0

(3) నూనె వస్తువులు

సుప్రలు నూనె బా 1-కి	రు	180-0-0
సెయ్యి వు 1-కి	రు	18-0-0 మొ 22-0-0
కొండాపురం వేరుసెనగపప్పు బా 1 కి		64-0-0
యితరప్రదేశము		రు 57-0-0
వేరుసెనగనూనె గానగ బా 1 కి రు 180 మిమననూనె 125		
అముదము నూనె బా 1 కి		రు 180-0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపనవు బా 1-కి	రు	110-0-0
కురపనువు ,,	రు	90-0-0
మిరపకాయలు(గుంటూరి) గగ 28 మొ. గగ 82		
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ములుగు 1-కి 50, 55		
కాళవానీ పాయకట్టు ములుగు	రు	70, 75
బెల్లము బా 1-కి	గగ	17
పాలెని చింతపండు గగ 11 గగ 12 కొత్తది గగ 17, 19		

(5) ఇనుము

పట్టాలు రఖం బా 1 కి	రు	85, 88-0-0
చవరం	రు	87-0-0
రవుండు	రు	86-0-0

(6) లోహములు

వెండి 100 కులంకు	రు	90
బంగారము, కులము 1-కి	రు	26-12-4
నవరం 1-కి		17-8-0
ఇల్లిడి బా 1కి	రు	880-0-9
రాగి డిటా	రు	860-0-0
అస్కా చెక్కర		45-8-9

(7) రంగులు

సింహంమార్క 20 డిక్రీలు అందరు 1కి		108
డిటా 16		87-0-0
కొట్టి క్రిష్ణడు 20 డిక్రీలు		105-0-00

పాశ్చాత్యునిమోసము

ఆగస్టు 4:—మీరలులో సిహా అల్లయన్నబాగం కిలో 2500 రూప్యముల చెక్కులను మార్చి రేచంకు వీశ్వరయ్య అనునాతడుపరారి అయెను. మీరతిపోలీసునూపరిం తెంటుగారు స్వీక్యూగాని పట్టుటకొనవలెనని ప్రకటించిరి. స్వీక్యూగారు జూలై 17 తేదీని మార్చిన సొమ్ముసార్థనసెంటుపెట్టికను మరముతాలూకు స్వీక్యూగారు ఆంగ్లేయుడు 25 ఏండ్లప్రాయము గలవాడు. 5 అడుగుల కిఅంగుళముల పొడుగు పెద్దనుడు. ఎడమప్రక్క క్రిందగ వంగియుండును సన్ననిగొంతుక మంచినవ్వుకరీరచ్చాచు అందముగనుండును. ఎడమచేయిక్రింద కాలినవచ్చ నుదురు కొంచెముసాట్లు 8596 8604 నెంబరులుగల చెక్కులను సిహా అల్లయన్న బాగంకునుండి కంగుపించెను. పొట్టిగడ్డముగలవాడు సన్యాసివస్త్రములను ధరించువాడు పారిపోయినపిదప వీటిని దీసివేసియుండకోవు.

దొంగనోట్లు చేయ యత్నించుట

బొంబాయి ఆగస్టు 4:— 100 రూపాయి నోట్లను సృష్టించుటకు పనిముట్లను తమ దగ్గరనుంచుకొనే నని నేరము ఇద్దరిపై మోస బడెను. మొదటి ముద్దయి కి 7 ఏండ్లు కలిగిన కిత్తుయు 5000 రూపయి ల జరిమానాయు, జరిమానా నీయకున్న ఇంకొక సంవత్సరము అర నపు శిక్షయు విధించిరి. రెండవ ముద్దయి కి 8 ఏండ్లకలిగియు అరవేలరూప్యముల జరిమానాయు, జరిమానా నీయకున్న రెండు సంవత్సరములు శిక్షయు బొంబాయి హైకోర్టు న్యాయమూర్తి కె.కె.యెదుగారు విధించిరి. దొంగనోట్లను సృష్టించుపనిముట్లను కలిగియుండుటయే గాక రెండవ ముద్దయిదగ్గర నుండు రూపాయల దొంగనోట్లుగూడ దొరకెను.

**కుష్టు, బొల్లి, త్వయ, మధుమే
హము, పురాణ నవాయి, నెగ,
మూర్ఛ, వెర్రి, మూలశంఖ, నీ
రోగము పక్షవాతము మొదలగు
నవి పూచీపెని కుదర్చబడును**

గుణవిచ్చిన మీదటే నొమ్మిచ్చుట.

అపురూపములగు ఓషధుల మహాత్యములు పరత వాడు
లగు రోగులు వర్షకాలకే తెలియును. వారలే వాటిని వాడు
చున్నారు. వాటిని వారివద్ద మిగుల శ్రమపడి కొన్ని అపాయ
ములకు లోనై చేర్చుకొని, పరిశోధించి, ప్రయోగించుచున్నాము.
మాద్యగ్నముండి బోషధము నేవించు రోగులు వారికి
గుణము కనుపించినకొలది వాయుదాలవైని సామ్యవ్యయ్యవచ్చును.
అట్టివారుగుణము కనుపించక పూర్వముగాని, రోగము కుదర
వచ్చునని నమ్మకము పుట్టక పూర్వముగాని సామ్యమియు నియ్య
నవసములేదు. ఈ త్రై ప్రత్యుత్తర మూలముగ సహితము చికిత్స
చేయబడును. అట్టివారికి బోషధములు వి. పి. గా పంపబడును

(3222) **వి. ఎమ్. రాజా.**
దీర్ఘ వ్యాధులకు సునమై
భీమునిపట్టణము. } ఆయుర్వేద వైద్యులు

వాణిప్రెస్ బెజవాడ

ఎందుకు?
చక్కని అచ్చుకు
సాగనగు బైందుకు

ERASMIC

ఎరాస్మిక్ టైపింగ్ మెషిన్
ముఖము, హస్తములు మున్నగువాని సహజపు
అంగసాందర్యమును చెడకుండ సురక్షించుకొని,
సాందర్యవతులుగా నుండు నారీమణుల కిది ప్రథమ
సహాయము నిచ్చును మీ శరీరములకు కావలసిన
సువాసన గల సబ్బు. (బి)

ఈ సబ్బుయొక్క ఉపయోగము నిరుపమానము.
అన్ని దుకాణములలో దొరకును.

నవలలు	కథలు
శృంగారనాటిక - గొప్పనవల	1 0 0
వీరపూజ - గొప్పనవల	1 0 0
విజయనగర రాజుల కథలు	0 8 0
చిత్రానగరాజుల కథలు	0 4 0
దీక్షిణకవర్తల కథలు	0 4 0
గోల్కొండ నవాబుల కథలు	0 2 0

0-8-0 ఆకాల పుస్తకములకు శుక్ల వ పంపము.

కలాభివర్ధన పరిషత్తు, రాయవరం. (గోదావరి జిల్లా)

మీరు తెలుగువారైతే తెలుగుజేతములో తయారైన
కృష్ణవేణి సిరాలు కొనవలెను.
నీలి-నలుపు, ఎరుపు, నీలి, ఆకుపచ్చ.
నమూనాలకు 8 అణా బిళ్లలు పంపును.
స్టూడెంట్స్ & బనరత్ స్టోర్స్,
నాటుపల్లి యార్ కోవిలపీధి, మదరాసు.

నూతన నాట్య రంగము

శ్రీ హరిద్రనాథ చతోపాధ్యాయులు.

మానవుని కానంద మొరగల ప్రధానవ్యస్థలలో నాట్య
రంగ మొకటి జనులలో నూతనభావములను వ్యాపింప జేయు
టయందే వ్యక్తియు జేయలేని పనిని నాటకరంగము చేయగలదు.
సంఘసంస్కారముల తమ యాజ్ఞాత్మికకాలము నందును సాధింప
లేని సంఘసంస్కరణమును గావించగలుగునది నాటకరంగము.

ధియేటర్లు

ప్రస్తుతము కునడేశమునం దున్న "ధియేటర్లు" నిజముగ
నాటకరంగములు కావు. ఈ ధియేటర్లు జేరునది చాలకఱకు
చదువురానివారు, చిత్తసంస్కారము లేనివారు, ఎట్టివ్యాసం
గము లేనివారు. వీరికి నాట్యము అభినయము అనునది ఒకవిద్య
కాదు—జీవోపాధి కొరకుజేయు రహస్యమైన ఒక వ్యా
వృత్తి. ఈ ధియేటర్ల మేనేజర్లు సామాన్యముగ భవాళల పాహు
కాలై యుండును. వీరికి భవారణములే పు మరెయిక యుత్తరు
లత్యయిండును. నాటకముల మూలముగ ప్రజలలో నవజ్ఞతను
వ్యాపింప జేయవలెనని గాని దేశభక్తిగ్రయమును కలుగజేయ
వలెననిగాని వారి యుద్దేశముగాదు అట్టియుద్దేశము వాస్తవ్య
తీక విరుద్ధము. అట్టిలత్యయమును బరిశంపల పరిజ్ఞానమే వారికి
దురమెయిండును. వారిజేబుల నింపు పేక్షకులు సహితము
నాట్యవిద్యనునేమో సాందర్యబోధ యెట్టిదో యెరుగనివారు.
నాటకంపెనీలవలన ప్రజలరంజనం చెడినదో లేక ప్రజల అజ్ఞ
తలే నాటక ప్రదర్శనములు చెడినవో, చెప్పట కష్టము. ఏకాం
ణముచే నేమి నాటకములందును వాని ప్రదర్శనములను జూడ
బోవువారియందును గడచిన ఏబదిసంవత్సరముల నుండియు
నీ సస్థితియే గనుపట్టుచున్నది. కావున నూతననాట్యరంగ నిర్మా
ణ మవసర మునుట నిశ్చయము.

పూర్వచారబంధనము.

ఈ బాడెన నాటకరంగములో కించిత్రయన నాట్య
విద్య యున్నయెడల ముందుగా దానిని ప్రస్తుత నటుల చేతులలో
నుండి తప్పించవలసి యుండును. ఏది వాడుకలోనున్న అదియే
ప్రతీప్రపంచి తలంచు మన ప్రజలకు మొట్టమొదట నాట్యవిద్యను
గూర్చి పరిచయ జ్ఞానమును గలుగజేయవలసి యున్నది. వెనుకటి
ప్రపంచాయములు నేడెంతవరకుతము లైనను అమృతక శేబ
ములను బట్టుకొని నేలాడుట మనదేశమున దురాచారమైంది.
ఈవిధమైన సంప్రదాయము లొక గాలమున మంచివై యుండ
వచ్చును. కాని అవి ప్రస్తుత కాలమునకు బనికరావు. నేటి నాట్య
రంగము వెనుకటి అభ్యాసములనుండియు పూర్వసంప్రదాయ
ముల నుండియు దప్పించుకొన లేకన్తుంది. నాట్యరంగమును సం
స్కరించుటకు ముందు ఈసాలిగూడ నొక్కమారుగ దుడిచి
వేయవలెను. పూర్వచారమునుండి తప్పించుకొనుట బహుకష్ట
సాధ్యము. కాని ఈపనిచేయక తప్పదు. ఎన్నియో నిర్భయము
లైన ప్రపదాయమును నాశము చేసిన హిందూదేశమునకు
ముక్తి సిద్ధించదు. నాటకరంగమునై నెక్కి ఆడుట బహునిచ
మైనదను దుర్భిప్రాయము మనదేశములో జాలకాలమునుండి
వచ్చుచున్నది. ఈయబోహత్తురైక బోవలెను. విద్యాధికుల
మనకొన గ్రాడ్యుయెట్లు గాగ్లభాషావిదులు ఈయబోహను
బాగ్లభాషావిదుల గొంతకాలము నుండి ప్రయత్నించుచున్న మాట
నిజమే. కాని ప్రయత్నము సఫలము కాకపోవుటయే కాక
నాట్యరంగమును జూచి మరొక ఏకగింపుకొనుటకు వీరును
గారకులైరి.

సన్మార్గము

ఇందుకు గారణము స్పష్టము. వీరియుద్దేశము మంచిది. వీ
రు నాటకరంగ మెక్కిన ధియేటరుకు గొప్ప గౌరవము మరియొక
వచ్చు ననుకొనిరి. నాట్యకాలము జేవాలయముగ మార్చవలెనని
నారీరి. ఇదిమంచిమాటే కాని ఒకటి రెండు నాటకప్రదర్శనము
లైనపిమ్మట ఈ "కట్టు" వారు మొదట నెట్లుకొనిన నియమముల
ను గోలపోవుదురు. కట్టుకు గూడ క్రమముగ నొకనాటక
కంపెనీ కింగేరవచ్చును. "ప్రాఫెషనల్ ధియేటర్" లోనుండు
దుర్భాగ్యము లన్నియు నిందులో గూడ మెల్లగ సరికమించును.
నాట్యరంగముయొక్క గౌరవమును గాపాడవలెనని దానినడుపు
వారు అందు దుర్భాగ్యములు ప్రవేశించునట్లు ధర్మయోధులవలె
బోగూడవలసి యుండును. నాట్యరంగముయొక్క పవిత్రతను
నిలుపునిమిత్తము కఠినవ్రతము నవలంబింపవలెను. ఇందు మే
త్తతన
ము కూడదు. ఎంతమాత్రము రాక్షసలదు. ప్రతి తీవ్రసంస్కరణ
ము నందును అనుంతరమయిన నితియవసరము గాంధీమహాత్ముని
ఉద్ద్యమమునకు అపూర్వ విజయము కలుగుటకు గారణము
మహాత్ముడు కఠినముగ విధించిన కఠోరవ్రత్యవ్రత మునుట నిస్సంశ
యము. రస జగత్తులోగూడ నితి నియతి అనివార్యములు. నా
ట్యరంగము దుర్భాగ్యమునకును రోతవన ఇవ్వవలెనంతకాలము ను
నము జనుల భక్తినిశ్చయముల నాక రింపజాలము. నటుడగుట
కెవరును త్రాసుబోతు కావలసిన అవసరము లేదని లోకమునకు
జూపవలెను. నాట్యరంగము దుష్టనిలను మగుట యనివార్య
ము కాదని తెలుపవలెను. అప్పుడు మాలోగొందరమునవ్యనాట్య
రంగ నిర్మాణమునకై గానించు చున్న ప్రయత్నములకు జనులు
తప్పక సమృద్ధిని ప్రోత్సహమును జూపెదరు.

తీవ్ర సంస్కరణము.

ప్రస్తుత నాట్యరంగము భయంకరమయిన వ్యాధియని
ఎల్లరంగీకరింపకలేవచ్చు. ఇందు సాందర్యబోధ యనునంతయైనను
లేదు. ప్రాచీననాట్యరంగమునకుగల శోభయైనను లేదు. ప్రాచీ
నకాలమున నాటకరంగ మెక్కిన యభివృద్ధికి గాలే దనుకొ
నినను విదేశసాంకర్యము లేకుండెడిది. నాటకరంగమును బూ
ర్తిగ మార్చివేయగల తీవ్ర సంస్కర్త యొకడు నేడు బయలుదే
రినవలసియున్నది. సంస్కరణములను క్రొత్తమాదిరుటకు జూచి
ప్రజలు పరిచాసించినను దూషించినను ధైర్యముతో నిలువబడగల
ధిరుడు సుచకాతికులు నవ్యవన ముందుతరములవారు వీరి నూత
న నిర్మాణముగ గ్రహించి కృతజ్ఞులై యుండు రను భావపూర్వక
సంస్కర్తముండుట కావలయును. ఇంతవరకు సంస్కరించుటకై
తీవ్రప్రయత్నము లేమియు జరుగలేదు. మామూలుపద్ధతులే నిర్మా
టకముగ సాగుచు వచ్చుచున్నవి. చెడుగ్రవాసిన నాటకములే
యింకను ఆచారములో నున్నవి. నాట్యరంగముల నుద్ధరింపవలె
ననెడివారుకూడ లోకుల నాకర్షించు నిమిత్తము వారికింపగు
నాటకములనే వారిచి కనుగుణ్యముగ నేప్రదర్శించుచున్నారు.
"అట్టిమాదిరి నాటకమును మేమాడెను" అని నాన్నే
హితుడైన ఒకప్రఖ్యాతవారు నాతో బల్కెను. "ఎందుచేత
అడవు" అని నేను ప్రశ్నించెడిని. "ప్రజలట్టి నాటకములను గోరరు.
అవి వానితప్ప పిదపకాలవు" అని యాతడు బదులు చెప్పెను.
ఈ ప్రత్యుత్తరమునందు నాటకముల దుస్థితియంతయు నిమిడి
యున్నది. దీనియర్థమేమి? ప్రజల కష్టములేని ఆటవాడిన, వారు
దట్టిచ్చిచూచుటకు రారనియే కాదు, నాన్నేహితు డాడుచున్న
నాటకములనుబట్టిమాడ, అసభ్యములైన నీచనాటకములనే అడ
వలయును. లేనియెడల ప్రజల నాకర్షించుట కష్టము. ఇది దీని
భావము. నాన్నేహితుడేపుడు ప్రజలనీరస నీచభావములను సం
త్తిప్తిగచుటకై నాటకము నాకు దురాభ్యాసమునకు దిగజో,
అపుడాతడు ప్రదర్శించు ప్రతి నాటకమును కాని దురాభ్యాసమును
బలపరచుచు నేయుండును. తన యభ్యాసమును గాని, తనరంజన
గాని బాగుపరచుటకు ఈవత్తయిన ప్రయత్నిండును. ఆతని
కట్టికోకయే కొంత కాలము నకుండదు. ప్రజల నీచ
భావములు ప్రబలుటకీతలే బాధ్యుడగును
ఈతడందుకు దోడ్పడుచున్నవాడనుట నిశ్చయము. ఈవిషయ
ములో "ధియేటర్" వంతుడు, లోకులు వంచితము. ప్రస్తుత
నాట్యరంగమును తుత్తునియులుగజేసి, దానిని గ్రొత్త సరసమైన
పద్ధతిని బునర్నిర్మాణముచేయుట యవశ్యకకర్తవ్యము.

దేశకాల ప్రాతర.

వర్తమానపు "ధియేటర్" కేవలము రసనిహీనము. ప్రాచీన
కాలమునందలి నాట్యరంగమునకు గొన్ని కట్టుబాటులు, అక్షణ
ములు, రసతత్వము, సాంకేతికములు మొదలగునవి యైనను
ఉండెడివి. ప్రస్తుతనాటకములలో ట్టినియము లేనియులేక
పోగా, కేవలము మనస్సునకు రోతను బుట్టించు వికారములతో
నిండియున్నవి. నాట్యరంగముచుట్టును దుర్గంధవాయువు లాన
రించుచున్నవి. దేశకాలప్రాతర తెలియకుండ పాశ్చాత్యుల
కరణము చేసుబడుచున్నది. ఇరువది దినములకింద జాలంధర్య
ధియేటరు వారి నాటకప్రదర్శనము ఆతిసుందరములగు నుడు
నని జాలకాలము నుండి వినుచుంటిని. వాస్తవ్యవ్యలో నేడైన
విద్యనుగాని సాంకర్యముగాని ఉన్నదేమో యని తెలిసికొనుటకు
జాలప్రయత్నించుతిని. కాని నాకు జాలయాభాగ్యము గలుగు
టయేకాక ప్రదర్శనము మొదటనుండి తుదికఱకు గోతను బుట్టిం
చెను. వారాడుచున్నది (డ్రాపడిస్ట్రా) పహాణము. బాలగంధ
రుడు (డ్రాపడిస్ట్రా) వేసెను. ఇదికేవల హిందూనాటకము
ఆయిన నీతడు పూర్తి గ ఇ కా ల పు (థెంచి
దొరసానులు సాయంకాలము వేసికొను దుస్తులను ధరించెను.
వాని వడికాస్తము భుజియరకు వస్త్రనిహిస్తమై యుండెను.
పట్టుత్రా డొకటిమాత్రము భుజమునై నుండి వీపున నేలాడు
చుండెను. ఎడమచాస్తమునై నన్నని ఉల్లిపొరగుడ్డ చీనీలు (క్ర
లాడుచుండెను. ఆడుగున బహుపలుచని చీరను గట్టెను.
పార్శ్వములో సాయంకాలమున దాదాపుగ దిగంబరిలు
లై తిరుగుచుండు "ఫాషనబిల్" లేడి"వలెనుండెను. అట్లాపడివే
నము. ఇంతకంటె మోహ్యమేమి కావలెను? ఇక్కాల్పు నాటక
ప్రదర్శనములలో నిర్భావికారములు వేనకు వేలు గనుపట్టును. గా
ముడు నవీనకాలపుకోటును, బొజ్జనును, ధరించి ఆడుచుండు
ప్రదర్శనములను మన మెన్ని చూచియుండలేదు! రామునివలెవా
సములో ఆంజ్ఞాచుభ్యమున, ఆధునికకాలపు సోఫాలు, ఫర్ని
చరును ప్రదర్శించు ధియేటర్లెన్ని లేవు. ప్రసిద్ధములగు రాసు
వాచార్యులుగారి యాటను కొంతకాలముకింద జూచితిని. శ్రీ
రామచంద్రుని వియోగజనితదుఃఖధరముచే దశభ్రమకు పునబో
వుచుండెను. దీనిని ప్రదర్శించునిమిత్తము దశభ్రమకు ఇరువది
శతాబ్దపు చిరిగిపోయిన సోఫాపరపునై బరుండియుండెను. ఆ
సోఫామైనను ఆతడు పోవలెన పరుండుటకు దగినంత లేక
పోవుటచే నెటులో అందు ఇదికే పరుండెను. ఇట్టి వికారములు
అతలకొలది గలవు. వీరి నన్నిటిని తుడిచివెట్టవలె.

ఇప్పటి నాటకప్రదర్శనములయందు గనుపట్టు యింకొక
వికార మేమనగా, పురుషులే అడవేషములను చేయుట. ఈ

యాచారమును రక్షించును, నీతి ప్రవర్తనలను అంగీకరింపజాలరు. కేవలము రంజకత్వమును గూర్చి ఆలోచించిన, ఇత్యది పూర్వ ఘోషనాశకములను ఎంత చతురతగా లెగిన నటుడైనను, స్త్రీకి స్వతస్సిద్ధమైన హక్కులను సమర్థించుట బ్రదర్శించుట దుష్టము. స్త్రీపురుషుల కర్మలక్షణములందే యనివాదమైన భేదము కలదు. స్త్రీయందు అతిమాత్మమైన, స్వతస్సిద్ధమైన, ఎట్టి నాముద్రికకాత్మకమును గనిపెట్టలేని, గుణవిశేషములు స్త్రీశాంతికి నభివ్యుత్పన్నమై పురుషుల కతిత మగుటయే కాక, అతిమత్తవేషము ధరించి రంగముపైకి వచ్చుటతోడనే వానిపాదములును, హస్తములును, బ్రతిక్షణము వాని పురుషవైషమమును బయల్పెట్టుచుండును. స్త్రీవేషములను వేయుపురుషుల తేకారణముచే తనో తెలియదుగాని, సర్వసామాన్యముగ బొంగురుకంతము, చావుచేర్చు, బడపాదములు గలిగి, పురుషరూపమును మరుగు చేయుట కంత ప్రయత్నించినను, వానిచే నందింపబడుచుండును.

ఉద్బ్రాంతిలక్షణములు

స్త్రీభూమిక నభివ్యుత్పన్నమై పురుషులకును, వారి ప్రదర్శనలకును జూచు ప్రేక్షకులకును, ఎట్టి చిత్రవికారములు గలుగునో యోజించవలెను. తరుచుగ స్త్రీవేషము వేయు యువకులకు బూర్వమెన్నడును లేని కామవికారములు కలిగి వాని మనస్సునకు చిక్కిపెట్టెను. వానిలోకి మే మూహింపుము. వాని ప్రకృతి యెప్పుడును గ్రాత్మిగ్రాత్మివలె చిత్రకల్పలను, వికృతభావములను అభివ్యుత్పన్నమగును. వాని స్వాయత్వము వ్యక్తమైన ముఖంబు కలిగియు ప్రతిభావమును వానిదృష్టికి సరసముగ నే గనుపెట్టుచుండును. ఉద్బ్రాంతి ప్రేషయే దానికి ఉనికియగును. నటించి సౌమ్యవర్ణమును బట్టి యాచారముల హేచ్చుతగ్గులు చూచుచుండును.

లోకులరుచి

పురుషులే స్త్రీవేషము వేయు దురాచారమును నాటకరంగమునండి తొలగించుటకు గట్టిప్రయత్నము చేయాలనియుండును. నేను మునుపటి వర్తకకారమును, భీమంతుడును, నగు నొక మహారాష్ట్రాధిపతి నడుపుచుంటిని. "పురుషులు స్త్రీవేషమును ధరించుచుండగ లోకులు చూడగోరెదరు. అందే వారికెక్కువ నుభయముండును." అని మహారాష్ట్రాధిపతి నాకుబ్రతుకైన మొగం నాడు. ఈమహారాష్ట్రాధిపతి యాచారమున నిర్విధముగ సమర్థింపజాచెను. పురుషులే స్త్రీవేషము వేయు ప్రజలు చూడగోరెదరట! ఎందుచేత? స్త్రీవేషమునందు స్త్రీలకంటె పురుషులే యెక్కువ రమ్యముగ నుండెదరనియో? ఇది నట్టిదని ఎల్లరిచ్చాకమును నకు నుడెలియను - స్త్రీ స్వభావమును ప్రదర్శించుట లో స్త్రీలకంటె పురుషులే యెక్కువ నిపులు లభియో? ఇది కూడ నిజముకాదని ఎల్లరింగీకరించెదరు. నిజముగ నికొక ప్రజలలోకంబు నటులలోనే ఎక్కువగ గలదని ఊహించగలసి వచ్చుచున్నది. కొందఱుపురుషులకు స్త్రీపురుష గుణభేదవత్తన నడి వెర్రికొరకలగును. ఇతరులకాక, ఏస్త్రీయు నాటకరంగమున బ్రదర్శించుట వెఱచినొన్ని కొంటెవైపులను సభ్యులకతాశ్చర్యముల నర్పించుననియును స్త్రీభూమిక నభివ్యుత్పన్నమై పురుషులే ప్రదర్శించి లోకులకును లాడుచేయుట కలదు. లోకరీత్యా మును గోరుట కిదియొక కారణమై యుండును. ఈ విషయములో నింకొక పందగ్గును నాలోచింపవలసి యుండును. స్త్రీవేషము వేయు పురుషుల భార్యలెట్టి ప్రదర్శనము లెల్లురు చూచునో ఆలోచించుడు. స్త్రీవేషము వేయు ఒక ముద్రసిద్ధమునిభార్యను, ఆమె క్షేపితరాలు "నిధిర్త ఆడవేషమువేయగా నీవెప్పుడైనను జూచితివా" యని ప్రశ్నించెను "నేను నాధర్త ఆడవేషములో చూడగా నేను జూచుటకు వాకిప్తములేదు. అది యస్వాభావికము. నాకుస్థిరవేషమును, నామనస్సునకు ఏదగింపు కలుగును" అని ఆనతినిభాగ్య బదులుచెప్పెను. చూడక నాటకరంగమున నిట్టియత్యాచారమును చావుండజూడదని నిశ్చయించుకొంటిమి. పురుషులు ఆడవేషము వేయుటకలన రసము భ్రష్టుమగును. నీతి చెడును. స్వభావవిధము దేశముయొక్క రంగముయొక్క గౌరవ మరీయదల చేయత్యాచారము గొప్పకళంకముగ నుండును. దీనిని రూపుమాపుటకై గొప్పయంద్యులమును బయలుదేరతియవలయును.

స్త్రీలు

"నీవు నూతన నాటకరంగమును ప్రేమించుటకై ఇంత యుత్సాహమును గనుపించుచున్నావుగా? నీ నాటకములను బ్రదర్శించుటకు నీవు స్త్రీలనెక్కడనుండి తీసికొనిరావలెను?" అని ప్రశ్నించవచ్చును. "తప్పక తీసికొనిరావలెను" అని నేనును, నామిత్రులను నిర్భయముగ జెప్పులము నానమాధానము కొండటికి కేవలము వెలగ గనుకట్టవచ్చును 'స్త్రీలనా? ఎట్టి స్త్రీలను మీ నూతన నాటకరంగమునకు తీసికొని రావలగుదువు?' అని తిరిగి అడుగవచ్చును. గౌరవమరీయదలంకల మంచి స్త్రీలనే మానాటకమున జేర్చుకొనవలగుదుము. మానూతన నాటకరంగమునకు మంచి విద్యాలభులు గలిగిన గొప్ప నాటికత్తులు తప్పకవచ్చెదరు. దేశముయొక్క పరిపరాకతమైన సౌందర్య చిహ్నతలను బ్రదర్శించవలెనని, స్త్రీలే యాకార్యము నెక్కువ సంక్లిష్టకరముగా నిర్వహింపగలరు. స్త్రీలను నటులనుగ జేర్చుకొనుట యస్వాభ్యుత్పన్నమైన పనికాదు. (కృష్ణవర్ణిక)

ఆయుర్వేద పంచరత్నములు

1. చిరట ఆసన: స్వస్థ్యరముల తప్పక బరిహారు దివ్యమధము. సీసా ను 2. ను 1-4-0.
2. మధురూత భంజని: మధుమేహము, బహుమాత్రము, శుక్లవర్ణము, తునుకునోగముల నిర్మూలము చేయు సుజీవిని నుధ తులం దు 15.
3. సిద్ధ ముకరధ్వజ: ఆకాల జరా త మృత్యుభయముల తొలగించు అమృతకల్పము 15 బొం దు 4.
4. శంకర తైల: కుష్టు చర్మవ్యాధుల నిర్మూలము చేయు అలూత్రము దు 1.
5. మంత్ర కవచము: మహా ఋషిభక్త న్యసిద్ధిదాయక మంత్రవధుసాయనిక ప్రక్రియ. తావేజా 8 అణాలు.

ఈ కెటలాగు ఉచితము. చూచితిరవలెను.

ఆయుర్వేదరత్న వి. కేశవనారాయణ, (182) మేనేజింగ్ ప్రొఫెసురుడు.

మొన్నపు, వి. యస్. తావు ఆదర్శ వాణి

ఆయుర్వేదావధాలయము, బరంపురం.

మౌళాచి (సౌటకము) కి మందు లేదా? కలదు.

డాక్టరు గోవిందరాజులు (గౌరవ మెడికల్ హాల్) వారు కనిపెట్టిన "మౌళాచి సంజీవి" అమోఘముగా నా వ్యాధిని మాన్పుటకును, ఇతరుల కది అంటుకుండ నాపుటకును, మంచి వస్తాడు. వెక్కుమాట లేల ఓ సారి తెప్పించి చూచిన నిజస్థితి తెలియగలదు.

సీసా 1-కి తపాలాఖర్చులు వగైరా గాక రూ 1-0-0 కలయువారు యిట్లు వ్రాసేది:

భారతవస్త్రధనము, బెజవాడ.

కండ్లకలక, శామిల్లు, జ్వరములు వగైరా రొగములకు బోషములు దొరకును. క్యాటలాగుకు వ్రాసుకొనుడు.

తెనుగు కాలికో బెండు

సివిల్ ప్రాశీదరు కోడ్	5	0	0
క్రిమినల్ ప్రాశీదరు కోడ్	6	0	0
ఇండియన్ పీసల్ కోడ్	3	0	0
శతకరత్నావళి (గ్లాజు)	2	0	0
సుమతి, సరసింహ, వేమన, విడిగా	0	2	0
శృంగార రత్నశతకము	0	3	0
వేణుగోపాలశతకము	0	3	0
కాళహస్తి లింగశతకము	0	3	0
రామలింగేశ శతకము	0	3	0

విక్టోరియా డిప్లోమెంటరీ

మెటాఫూరు - మదరాసు.

"విస్తృతకవులు"

కొన్ని ప్రతులుమాత్రమే కలవు

కేదాభిరామరా, శ్రీనాథకృతము 1-0-0

కుమారసంభవము:— నన్నెచోడ దేవపక్షి కము 1-0-0

ప్రభుభాగము ద్వితీయభాగము, 1 కి 1-0-0

శ్రీరంగ మహాత్మ్యము భైరవచరి చరితము 1-0-0

అవిమారకము రామకృష్ణకవిచేదెనిగింపబడిన భావనాటకము 0-8-0

త్రిపురాంత కోదాసారణము రావిపాటి త్రిపురాంతకృతము 0-4-0

వై గ్రంథములు చెన్నపట్టణము టంకసాలపి 366 నెం బంటిలో మా. దొరసామయ్య పేరట వ్రాసినబడవలరు.

(3081) "కత్తికట్టలు"

వెద్దకత్తి గల్లి గజము పొడుగు గలవి. సాగవై. 1-కి రూ 4-8-0.

దశను కొనుపారికి ఒకటి ఉచితము. పోస్టేజిఖర్చుంతరే కలయువారు ఆర్డరుతో ఒకరూపాయి అధ్యాత్మ పంపవలెను. వి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో

కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్లు etc. పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)

తెలిగ్రాఫిక్ అడ్డను: "ఇంద్రప్రస్థ" పెద్దాపురం.

ప్రకటన

కురుక్షేత్ర సంగ్రహము.

1522-28 సం॥ ఇంటర్మీడియేటునకు పఠనీయ గ్రంథము. ఇందు బౌద్ధపురుష రాజ్యాధిపతియగు శేష నిర్ణయంబు బడినది. వెల రూ 1-0-0.

శంబుకవధ (నాటకము)

(ఉత్తరరామచరిత్ర)

రామాణముపై నర్తకపురుషుల వివర్ణము. ముప్పది పుటల పీఠిక.

రామాణము యంత్రకాలము నిర్ణయంబుబడినది. వెక్కుమాట నాశనాంతముల సవిమర్శముగా దెలుపబడినవి. రామాణమునకు నెట్టిగనా రెల్లం జనువందగినది. వెల 0-12-0.

కలయువారు: రైతు ప్రెస్, మారిస్ పేట, తెనాలి.

(గుంటూరుజిల్లా)

వైశ్యధర్మప్రకాశిక

మూడవతూరి ముద్రితము. వెల రూ 3-0-0.

ఈ గ్రంథము హిందూపులెల్లకు ముఖ్యముగ ద్విజులకు అందు వైశ్యులకు అత్యంతోపకరమైనది. ఇందు ఆశేకధర్మములు వివరింపబడియున్నవి. ఇందు శ్రీమత్కృష్ణకాచరిత్రము ఎక్కువగా సోమయాజులవారి చేతిచరిత్ర ముద్రముగను రచయింపబడినది. మరియు శ్రీ సోమయాజులవారిచే ప్రకటింపబడిన అన్ని గ్రంథములును గలవు. ఈ గ్రంథములన్నియు ముఖ్యముగ ఈ వైశ్యధర్మప్రకాశిక ప్రతివైశ్యునియందు నుండవలసి. గ్రంథముల వాచితా (కాటకాశు) కోదనాథ అధికారిచేత రచయింపబడినది.

శ్రీమకుర్తి బసవయ్య గుంటూరు

ఆయుర్వేద భూషణ నోరి రామకృష్ణ

పి. కే. పి. సి. వారి (14)

శ్రీరవధకావి

ఈ దివ్యాత్మకము తల్లంబు పాలను నృధి చేసి కరీర పుష్టిని కలిగించును.

పిల్లలకు నుజీవి. పత్తియు లేని రుచికర రసాయనము. నార్మిట్సుమిల్క్ను బుడ్డతో పులిచే పిల్లలు, కష్టములు నుభవించుదురు. బలహీనులగు పిల్లలకిచ్చిన జల్మము.

పిల్లలకు వేసాపుష్టి కలుగును. వెల బుడ్డి 1-కి 1-8-0 (8847)

పి. పి. లో కలసి రూ 2.

మానవ శుభ్రవర్ధకు ఆయుర్వేదావధముల చిహ్నము ఆయుర్వేదసలయము, బెజవాడ.

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

గులభిమై అనుభవసిద్ధమగు 600 చిత్రలను తెలుపు సద్గ్రంథము ప్రతియందు నుండవలసి అందరుచేయదగిన మయలు 18 1-4-0

(2) పి. పి. 0-6-0

ఆశోగ్యవర్ణము:— వ్యాధులను రాకుండా కాపాడు కొను మార్గములను చూపించును. తప్పక చదువ దగినది 1 కి 0-6-0 పి. పి. 0-4-0

ఆయుర్వేదచంద్రిక:— ఆశోగ్య, వైద్య, కార్య, నిధాన వస్తుగుణ, చికిత్స, మొదలగునవి వ్రాయబడు వైద్యప్రతిక. మారిడి యుచితము. చందా రు 2-8-0

వై 3 ని ఏకకాలందు కోకినవారికి 3-12-0 లకు పంపెదము. ఆయుర్వేదగ్రంథమండలి, పెరిచేపి. (నెల్లూరు జిల్లా)

ముఖ్య గవనింపు (2942)

యోగ్యతాపత్రములు

(3) బెనారస్ సిటీనందుడు దుర్గా మెడికల్ హాల్వారి టూనిక్ గుళికలను సేవించుటవలన రాజకీయ అను నాన్నెహితుడు నపుంసకత్వము లేక నుభయముగా నున్నాడు. అతడు 6 సం॥లనుండి బాధపడుచుండెను. ఇప్పుడు అతడు చాలానుభయముగా నున్నాడని చెప్పుటకు మిక్కిలి సంతసించుచున్నాడు.

డేరాఘాస్ } బ్రజ్జ్ కిహోర్

28-8-19 }

పవలు కంపెనీ వారి ప్రత్యేక ఔషధములు

ఈ క్రింద తెలుపబడిన ఔషధములు శరీరకాస్త్రమునకును, రోగ చికిత్సకును సంబంధించినవి మా వైద్యులచే రసాయన కాస్త్రములచే కాస్త్రపరిశోధనానుసారము యేర్పరుపబడినవి.

మా ఔషధముల తయారుజేయు కాలలో వలయు సామగ్రి యంతయుగలదు. ఇది యిండియాలో నెల్ల చాల పెద్ద ప్రస్తుతము కావలసిన వస్తు సామగ్రి యంతయుగలదు. అచట మూలికలు వృక్షకాస్త్రప్రకారము, రసాయన కాస్త్ర ప్రకారము, భూ తద్దముగుండ గూడ పరిశీలయబడును. అచట బి. పి. స్టాండ్డు ప్రకారము రసాయనములు మూలికలు ది తయారుగును. కావున యీ ఔషధములు పారిశుధ్యతయున్న, నమ్మకమున్న యేమాత్రమును అనుమానింప నక్కరలేదు.

డాక్టరు యాన్సు సిరపు

సిరపు షెరి ఫాస్ఫోరస్ కాంపౌండు క్వినైను యెట్ ప్రీక్సియా

ఈ సిరపు డాక్టరు యాన్సునుపద్ధతి ననుసరించి విరనుభాస్ఫేటులు, క్వినా, ప్రీక్సియా యివన్నీయుజేసి దివ్యముగ తయారు జేయబడినది.

ఈ ఔషధము అతిఉష్ణప్రదేశములోగని యిండియాలో నుండుటవలన గలుగుదుర్బలత్వమును పోగొట్టుటకును, మానసిక దేశహబాధగాని దుర్బలత్వమునుగాని పోగొట్టుటకును ప్రపంచ మంతటను ప్రసిద్ధికెక్కిన దివ్యౌషధము.

కల పెద్ద బుడ్డి రు 2-8-0 మిడియ నైజా బుడ్డి రు 1-4-0. చిన్న బుడ్డి 12 అణాలు.

కెమి కె లు పు డ్డు

ఇది విరక్, లైము, పొటాషు, సోడా ఫాస్ఫేటులసిరపు

కుభ్రముగనుండును. అడుగున సత్తుయేమియు నుండదు. ఫిలడల్ఫియాయెడ్వర్డు పారిషుగారు చెప్పిన పాల్ ప్రకారము తయారుకాబడినది.

ఇది పిల్లలకు అత్యంతోపయోగకరమైనది. ఇది బలమునిచ్చు మంచియౌషధము. రుచిచూసుండును. మంచిగ కృత్రిగావించి వరుములకు పుష్టినిచ్చును.

పెద్ద నైజా బుడ్డి రు 1-12-0, మిడియం రు 1-0-0, చిన్న నైజా 10 అణాలు.

పవలు కంపెనీవారి సరుకులకు మా మందులను వివరించుచు వ్రాయుడు.

N. POWELL & Co., Manufacturing Chemists, Bombay.

(3421)

వేమూరు వేంకటకృష్ణను సెట్టి ఆన్డ్ సన్స్ వారిచే ప్రకటింపబడిన

శ్రీ కృష్ణ కర్మ ము త ము

మూడాశ్వాసములు టీకాతాత్పర్య విశేషార్థములతోను

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ములతోను.

ఎ. కణ్ణన్ సెట్టి ఆన్డ్ కంపెనీ వారిచే విక్రయింపబడును.

నెం. 286, అప్పా బిల్డింగు, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

క్యాటలాగు ఉచితము

చల్లారంగైయానుచందుషాపు

వాడు క్రొత్త జిబ్బీ రకములను జపానునుండి తెప్పించి యిప్పుడే ప్రాకుచేసి యున్నాడు.

రోజారంగునందు సరిగ బుట్టాలు వేసినది, ఆకుపచ్చ చాకులేట్,

మున్నగు విభవిధరంగులలో పలువిధరకములు గలవు.

ఇవిగాక రవికె, జాకెట్టు దినుసులు కూడ త్వరితగతినే తెప్పించెదరు.

జయటవూరి వర్తకులకు ప్రత్యేకపు ధరల చొప్పున పంపబడును.

విలాసమును చక్కగా వ్రాయుడు.

చల్లారంగైయానుచందు

(2300)

గొప్ప అద్దము తలుపులతో అందముగ నుండు షాపు

9, 10, 11, రత్నన్ బజారురోడ్డు, మద్రాసు.

ఆంధ్ర జ్యోతిషాలయము

జాతకము

(1) జాతకచక్రము (కుండలి) యొక్క నక్షత్రము (2) పుట్టినతేది, జననకాల ఘడియలుగాని (3) జాతకునియొక్క జన్మ శాము, ప్రస్తుతపు వయస్సు, మాకు ఉత్తరము వాయవ్యముగాని, ఈముటిలో నెదియో యొకటి మాకు పంపినరొ డల, జాతకునియొక్క రూపము, స్వభావము, శరీరారోగ్యము, ధనసంపాదన, ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, సంతానము, కళా సౌఖ్యము, ఉద్యోగము, జీవనము మొదలగు 25 సంక్షతులు కా ఖలా కొరకు వ్రాసి ముందుగా రు 1-4-0 లకు బి. పి. గా పం పెదము. ఈవాసినసంక్షతులు సరిగా నున్నయెడల, జాతకుని యొక్క ఆయుర్దాయము అఖరువరకు, జన్మభావు ప్రతినిధి ఫలములు, అనగా, మహాదశ, అంకిరదశ ఫలములు గల భూరా జాతకము, కాస్త్రసమృద్ధిగా తయారుచేసి పంపెదము. భూరా జాతకమునకు రు 5 లు, అగును. భూరాజాతకము వ్రాయించు కొనువారు రు 2 లు, అధ్యాప్తి ముందుగా పంపవలెను. అట్లు పంపగానే జాతకము పూర్తిగా అఖరువరకు తయారుచేసి తక్కిన రు 8 లకు బి. పి. గా పంపెదము.

సంవత్సరఫలము

మొత్తముమీద 1 సం॥ రం వరకు ముందు జన్మభావు ఫలములు వ్రాయించు, నెలలవారీగా 12 నెలల ఫలములు విశ రముగా వ్రాయుటకు బి. పి. ఖర్చులతో రు 1-4-0 లు అగును. దీనికి జన్మవత్సరము గాని, జన్మవాయము గాని, మాకు పంపి చాలును.

జాతకమార్పాండము

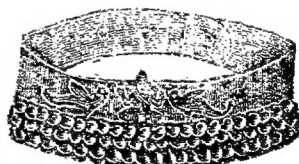
తెదవ భాగము. ఇది 800 శీటలు

ఇందు లగ్న స్థుటము, గ్రహస్థుటము, భాగస్థుటము, మధ్యల ములు, హాదేశకర్త, అష్టకర్త, తాత్పర్యసహితముగా నుమూ 1000 ప్రమాణ శ్లోకములతోను, విశేషాంశములతోను బాగుక భావఫలములు మహాదశ అంకిరదశ ఫలములును, ఇంకను అశ్వి సంక్షతులతో మిక్కిలి సులభతైలిని అత్యద్భుతముగా వ్రాయ బడినది. దీనివలన అన్ని సంక్షతులు పూర్తిగా తెలియును. ఈ గ్రంథము నచ్చనియెడల తిరిగి సొమ్ము వాపను చేయుదుము ఈ 2వ భాగమునకై యిదివరకు ధరభాములు పంపినవారు తిరిగి మాకు వ్రాసినయెడల పెంతునే బి. పి. గా పంపెదము. దీనివల సోష్టుఖర్చులు గాక రూపు 2-0-0-0 లు అలభ్యమైవో ప్రతులు వారికవు.

(3512) ఆశ్వి వంశ కుల శాస్త్ర గోపాలపురం, కొత్తజేట సోస్టు. (గోవావజ్జు)

రోల్లుగోల్లు ఆభరణములు.

ఇనాం. బి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము ఇనాం. ఇందులో ఏకమునయిన మాకర్డ కొనువారికి 0.8-0 అణాలు విలువగల 1 ప్యాకెట్టు విషయంబి అనెను తెలువందు పులితముగా ఇవ్వబడును. క్యాటలాగువలయువారు 1/2 ప్లాపు పంపించరలెను.

మేము ఇందు కనపరచిన ప్రకారం లక్ష్మీ విగ్రహము కలిగి:ది 150 గజలు కట్టి నది. బీ ద లు మొదలుకొని

గొప్పవారి వంతు మహాయోగింను కోదానికి తిగుమయిన మేలు గొల్లు చేయించివున్నది. 8 ఏండ్ల పిల్లలు మొదలుకొని పెద్దనైజా వరకు పుష్కయోగ పరమకోవడానికి తగుమయిన బెజములు చేయించి వున్నది.

ధర	మేలరకం	1-8-0
	తెండవరకం	3-0-0
స్వీరింగు బిరదావుంచిన అంబోపోగులు	జత 1-కి	8-8-0
"	చిన్న సయజా	" 8 0-0
"	జాలకన్	" 1-8-0
తెల్ల కాళ్ల అడ్లిగ		30-0-0
నెక్ లెటు చెయ్యను పోటోహమ్ములు కట్టించి	1-కి	2-8-0
"	పోటోలేనిది చిన్నది ధర	" 2-0-0

కె. నాదముని ఆంధు సన్స్,

184, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

నీ కంటియందు ఏలాటిబాద యైనను కలదా?

అట్లుండిన అన్నివిధముల నేత్రవ్యాధులకు నిర్భయమైన నట్టియొ, నమ్మకమైనట్టియొ, మిక్కిలి పొగడబడునట్టియొ ఔషధముయొక్క గుణములను తెలుపునట్టి పుస్తకమునకు ఏ వ్రాయరాదదా?

(3397)

L. H. Saller Dept, 4 Sewta Banzal.

శ్రీమాన్ వైద్యరత్న డి. గోపాలాచార్యగారిచే

జ్వేగు, కలరామున్నగు ఘోర వ్యాధులకును అతిమూలము, మధుమేహము, సెగరోగము, మూలము మదమూర్చలు, ముట్టుకుట్టు, తుయము, ఉబ్బసము, దగ్గు, శూలనొప్పి, మున్నగు వ్యాధులకును తగిన ఆయుర్వేదావధములును

గర్భిణీ స్త్రీలకును, తదితర స్త్రీలకును, పురుషులకును, ఆరోగ్యదాయకములగు లేహములు, సిరప్సులు, తైలములు వగైరా ఆయుర్వేద దివ్యోషధములు ఇందు గలవు. క్యాటలాగు ఉచితముగా నంపబడును.

సాహిపబడిన

టెలిగ్రాఫ్ అక్షరము:

"పండిట్" మద్రాసు. (1045)

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

నెం. 41, ఆచారప్పకోవిడి, మద్రాసు.

ప్రథమ సంవత్సరమునందే మంచి లాభము గిట్టును (155)
ది బెంగాల్ స్పిన్నింగు అండు ఏవింగు కంపెనీ, (లిమిటెడ్)

THE BENGAL SPINNING & WEAVING COMPANY, Ltd.

హెడ్ ఆఫీసు, 172, బాబజారు వీధి, కలకత్తా.

మూలధనము రూ 12,00,000 లు (పంజాబు లక్షల రూపాయలు)

మూలధనము హెచ్చించుటకు అధికారము గలదు.

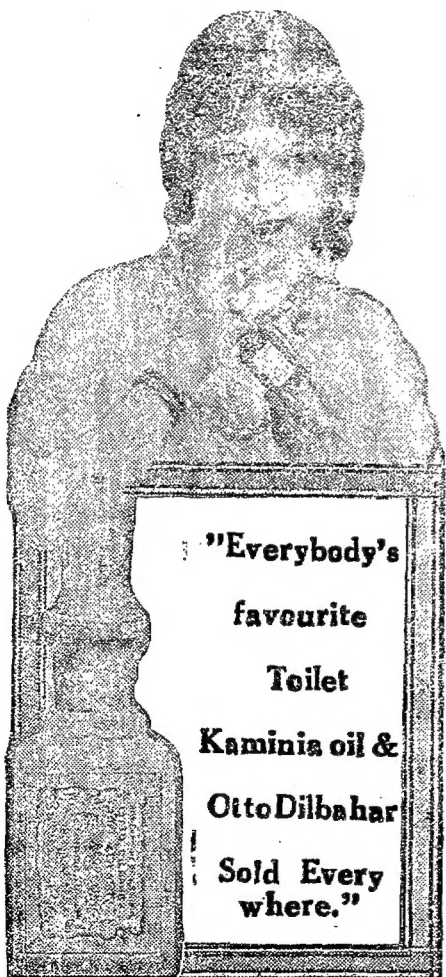
వెద్ద కర్మాగారము సాపించుచున్నది. అన్నిరకముల ధోతులు, చీరలు, వర్తింపులు, కోటింగులు, బెడ్షీట్లు తొవోలు, పలుమాదిరిల ఉద్దర వస్త్రములు తయారు చేయబడుచున్నది. దినము 1-కి నెయ్యి గజముల గడ్డ తయారుచున్నది. అక్కడే చాలావంటలు గుప్తముగా పుచ్చుకొన బడినవి. మద్రాసు రాజధానికి కొన్ని వంటలు మాత్రమే ఉంచబడియున్నవి.

వాటాలను విక్రయించుటకు ఏజంటు కావలెను.

వివరములు తెలుసుకొన గోరువారు ఈ దిగువ విలాసమునకు తెనుగు భాషలో వ్రాసుకొన వలెను.

జి. ఆర్. గుప్త, కొత్తవేటవీధి, బెజవాడ.

G. R. Gupta, Kottapeta Street, Bezvada.

వెంటుకలే అందము.

రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

వెంటుకలు దుశ్శయితో ఉండి రాకముననే త్వరపడుదు. ఉడికెన్నటి మొదట పెట్టినయెడల వెంటుకలు పొడవవును.

అంతవరకు రానియవద్దు.

నేడే

కామినీయూ నూనెను

వాడుట వెంటుకలు పెట్టుదు.

ఇది విజృంభణ జేయబడినది.

వెంటుకల కెట్టి రోగ మున్నను, కఠో మాంధ్య మున్నను, యిది దివ్యోషధము.

వెంటుకలు చిట్టుట గాని, గరుకుగ గాని యుండదు.

మీ వెంటుకలు భరణ యెప్పుటి మెత్తనమున గల్గి పట్టు పలె నుండి మెరయించుదును.

ఈ రోజుననే దీనిని పరీక్షించి చూడుము.

వెంటుకలు యెట్లు వృద్ధియగునో కనిపెట్టుదు.

కామినీయూ తలనూనె నిన్ను సర్వోత్కృష్టమైనది జేయును.

తల బుడ్డి 1-కి ఒక రూపాయి. వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

అన్ని పోట్లలోనున్న ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది.

ఇది మందుల ముఖ్య రందరికెట్టివన్ను, శరతులము జాతికెట్టివను గూడ దొరుకును, లేకున్న,

సోలు యేజెంటులు:

ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్స్ అండు

కెమికలు కంపెనీ,

155 జమ్నామగేడు, బొంబాయి.

మీకు నుజానగ ప్రశ్నలకు, లేక అత్యంత కావలసినప్పుడు "టెటో దిట్ బహారు" కు వ్రాయుదు.

ఇది విజృంభణ జేయబడినది. అత్యద్భుతమైన గుణముగలది.

1/2 కొన్న బుడ్డి 1-కి ధర రూ 2-0-0

1/2 ద్రావ " " 0-12-0

1/2 ద్రావ " " 0-8-0

కొన్ని చుక్కలు చేతి రుమాలయందు చల్లిన మిక్కిలి మనోహరమైన వాసన చుట్టుచుకొన వ్యాపించును.

ఓరియంటల్

గవర్న

మెంటు నెక్యూరిటీ

లైఫ్ అన్యురన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్

1874 సం॥ స్థాపితము.

హెడ్ ఆఫీసు, బొంబాయి.

మానేజరు:— హెచ్. ఎస్టిన్ జోన్సు.

కస్టమర్స్ రూ 5,46,00,000 వైగానే యిచ్చుచి 1920-వ సంవత్సరము నందు

వరకుండి 91,06,338.0.11

ఇవ్వబడు జరుగుచున్న ఆహ్వాన

రెన్యువ యొత్తము 15,44,24,594-11-8

మునుపటికంటె ఇవ్వబడు పాలిసి

వాడుట జాస్తిగా చెల్లించిన

యొత్తము 6,50,00,000

ఈ కంపెనీ తరఫున నునిచేయుటకు ఏజెంటు కావలయును. వారు అనుభవ శాలితుగ నుండి వలయును. ధరావత్తు చెల్లించవలయును.

ధరఖాస్తు ఫారములకు యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయుదు. 875

Apply to:—

F. E. Vaid Bag, Branch Secretary

Oriental Assurance Building,

Post Box No. 8, Madras.

భయపడవద్దు

తేలుకుట్టిన తరువాత ఈ రోషము వాడిన విషమును తీసివేయును. బుడ్డి 1-కి తల రు 0-8-0. 1 బుడ్డి మొదలు 3 బుడ్డలవరకు పోస్టేజి 0-8-0 రు 4-8-0 చుట్టియారరు జేసిన వారికి 1 రజక బుడ్డు పోస్టేజి లేకుండ పంపబడును. పక్షి నాశము, పిచ్చు, వృషము, తుయము, మూలము, అతి

మాత్రము, గర్భవ్యాధులు మొదలగువాటి కన్నిటికి నన్యుక మైన యావధములు గలవు. క్యాటలాగులకు వ్రాసినచో ఇవాసుగా పంపెదము. మీకు గల బాధలను వ్రాసి మంచి యావధమును జూచుదు. (112-980) Telegrams: Rajvaid Sri Banmandaji Kavira] 152, Harrishu Road, CALCUTTA.

ఆతంకని గ్రహ బౌషధాలయం

స్థాపితము 1881 సం॥

ఈ బౌషధాలయపు ప్రసిద్ధి జెందిన

ఆతంకని గ్రహ మాత్రలు

వీటిని నేనించి మేలుపొందిన అనేకులు పలుమారు

విదవక కోరుచున్నారు. గాన ప్రతిఫలము మీరు

కూడను పొందవలెను అనుట చూశోక - ప్రస్తుతం

తపాలు ఖర్చులు కూడను కోరక పంపబడు

మాయొక్క నాచితాలకు గాను దయచేసి వ్రాయుదు.

ఆతంకని గ్రహ బౌషధాలయం (219) 26 బ్రాడ్వే, మదరాసుకు వ్రాసి.